PSB // DSP
Received / Reçu
JUL 29 1987

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, JULY 8, 1987.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **A. Zaube**, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618; California Editor **Kārlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 28 | SESTDIENA, 1987. GADA 11. JŪLIJS | 36. GADS | SATURDAY, JULY 11, 1987.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1.25 DOL.

Latviešu demonstrācijas Rīgā š.g. 14. jūnijā. No augšas: 1) Gatavošanās gājienam; priekšā redzami vadītāji ar lentēm un uzrakstiem: Dievs, svētī Latviju! un Tēvzemei un brīvībai. 2) Pie Brīvības pieminekļa. 3) Ziedu jūra pie Brīvības pieminekļa, kas no jauna tika atkal nolikti arī vēl nākoša dienā.

Austrālijas
SAULES JOSTAS ANSAMBLIS

ČĀPIŅU JĀŅA PRECĪBAS

1987. gada 18. jūlijā pl. 20 un 19. jūlijā pl. 18.

MINKLERA AUDITORIJĀ — SENECA COLLEGE

Biļetes: $30.00 labvēļiem;
I vieta $20.-; studentiem/pensionāriem $12.-
II vieta $13.- " / " $ 8.-

BIĻETES IEPRIEKŠPĀRDOŠANĀ LATVIEŠU CENTRĀ — OTRDIENU UN CETURTDIENU VAKAROS NO PL. 18.00—19.30

Stokholmā, 15. 6. 87.

AVE SOL

Latvieši — nepazaudējiet modrību. Demonstrējiet ar plakātiem un skrejlapām sarīkojumu vietās. Ne pret kori, bet varu, kuŗa stāv aiz koŗa. Ar kori vara grib nosegt un noklusēt izdarītos noziegumus okupētajā Latvijā pret cilvēku tiesībām — latviešu valodas nokaušanu.

Koris nav kultūras misionārs latviešiem svešumā, bet čekas ierocis, ar kuŗu sadrumstalot un ruinēt mūsu nacionālpolītisko darbu tautas brīvības labā. Koris — čekas mērķu sasniegšanas instruments.

Aksioma: Ar čekas starpniecību nevar stiprināt latviešu tautas morālos spēkus nedz tēvzemē, nedz svešumā.

Mostieties modināmie.

— Svešais cirvis cērt un cērt
mūsu tautas saknes —

Andrejs Eglītis
LNF ĢENERĀLSEKRETĀRS

Pūt, vējiņi...

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS
LATVIJAI AMERIKĀ

Ak, svešatnes latvieši! Vai esat aizmirsuši pārdrošos latviešu nacionālistus, kas pagājušā mēneša vidū Rīgā pie Brīvības pieminekļa neticamā demonstrācijā sauca: Tēvzemei un Brīvībai!, Dievs, svētī Latviju! un Latviju latviešiem!

Svešas zemes labumu pārbaŗoti un sadarboņu aģentu mudināti, ne tikai tie, kas Rīgas apmeklējumu dēļ okupantiem spiesti maksāt meslus, bet arī daudzi vientiesīgie, kuŗi nespēj apjēgt to, ka komūnisma propagandai kalpo arī māksla, šajās dienās tērpjas goda drānās, lai ietu klausīties Maskavas sūtīto Rīgas kamerkori Ave Sol.

Lai aizmirstam tos nacionālistūs, kas plānojuši vicināt nacionālos karodziņus vai saukt „Komūnistus ārā no Latvijas" vai „Lai dzīvo brīvā Latvija!" Rīkotāji droši vien gādājuši par to, lai viņu izdarības neredzētu, lai viņu balsis nesadzirdētu.

Kad Maskavas sūtītie dziedātāji jūs iežūžinās ar sentimentālo Pūt, vējiņi..., atcerieties ainas 14. jūnijā pie Brīvības pieminekļa Rīgā. Vai jūs koncerta beigu daļā sitīsit plaukstas ar visu spēku, kad korim, paklausot Maskavas pavēlei, būs jādzied dažas dziesmas krievu mēlē?

Ņemiet rokā raudu dvieļus vai klīnekšus, kad tālie ciemiņi šķiroties jūs vēlreiz aicinās kopā dziedāt jūtu pilno Pūt vējiņi... Kuŗu krogu es izdzēru...

Pēc šņaukāšanās jums būs jāatzīstas, ka ciemiņi nepārstāv latviešu tautu, kaut viņu mākslas sniegums ir neapšaubāmi augsts. Nobirdiniet rūgtu asaru par kori, kam tāpat kā tautai okupētajā Latvijā ir jākalpo svešās varas pavēlei un mērķiem.

Paturiet savu sajūsmu mūsu pašu Zīlei, Viesturam un citiem pašu radītiem trimdas latviešu kultūras krāšņuma paudējiem.

Lūdziet Dievu, lai mūsu tautai un valstij izbeigtos pārbaudījuma laiks. Lai brīvā Latvijā atkal reiz valdītu brīvie latvieši!

Tautas ilgas pēc brīvības un taisnības vieno latviešus okupētajā Latvijā un tos, kas nokļuvuši rietumos.

Lai mūsu tribūni izbeigtu laipošanu un apzinātos, ka mūsu karavīru varonīgā cīņa par brīvu Latviju vēl nav beigusies. Šīs cīņas smagumu uz saviem pleciem iznesīs tā tautas daļa, kas palikusi Latvijā.

Mēs šos latviešus nedrīkstam ne vētīt, ne tiesāt. To, kad laiks pienāks, viņi izdarīs paši. Mēs varam tikai savu spēku robežās palīdzēt, atgādinot tautai nodarīto netaisnību visai pasaulei. Mums jārunā mūsu apspiesto brāļu un māsu vārdā. To pavēl Māte Latvija.

Lai apmulsuma brūces ātri sadzīst. Lai jaunā spēkā turpinām mums uzlikto sūtību.

Latviju latviešiem!

A. Ķegumnieks

...dzen migliņu!

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1987. GADA 11. JŪLIJS, 28. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618.

Redakcijas tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus ari nepieņemt. Ja nodota sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pec sludinājumu likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Pēteris Bauzis

Dadža zīm. LA.

Bez zīmoga neiet neviens papīrs

Rīgā sāk strādāt privāto pakalpojumu kopas

Pieņemtais likums par privāto pakalpojumu izvēršanu sagādājis grūtības Rīgas izpildkomitejai un arī Latvijas tieslietu ministrijai, kuŗai jāpapildina attiecīgie likumi, lai nodrošinātu privāto uzņēmumu tiesisko stāvokli. Par to ,,Rīgas Balss'' 6. un 12. maijā pastāsta pats tieslietu ministrs J. Salenieks un Rīgas izpildkomitejas jaundibinātās speciālās nodaļas vadītājs V. Andrejevs.

J. Salenieks norāda, ka pieņemti vairāki likumpamatotie akti, kas rada tiesisku pamatu individuālo uzņēmumu dibināšanai un pastāvēšanas nodrošināšanai. Pieņemts lēmums par kreditu piešķiršanu pilsoņiem, kas veic individuālo darbu, lai tie varētu iegādāties izejvielas, materiālus un instrumentus. Likumīgi nodrošināta pensiju izmaksa un nodokļu lielums. Latvijā ar likumu noteikti arī tie darba veidi, kuŗiem pilsoņi var iegādāties patentus resp., ar kuŗiem atļauts nodarboties. Patentus var iegādāties 21 darba veidam. Par patentu celtniecības darbiniekiem jāmaksā 264 rubļi gadā, bet auto labotājiem un apkopējiem 324 rubļi gadā. Vietējās izpildkomitejas var samazināt šo patentu maksu par 50 proc. vai arī noteikt piemaksu, atkarībā no vietējem apstākļiem. Uzraudzība un kontrole uzticēta vietējām izpildkomitejām un arī iekšlietu ministrijas iestādēm.

Pie Rīgas pilsētas izpildkomitejas nodibināta speciāla nodaļa ar vadītāju V. Andrejevu priekšgalā. Sarunā ar ,,Latinforma'' pārstāvi, kas publicēta ,,Rīgas Balss'' 12. maija numurā, Andrejevs dižojas, ka izpildkomiteja straumēm saņēmusi pieteikumus un priekšlikumus, kas vēlas izmēģināt jauno darbības veidu. Pagaidām reģistrēti 122 pieteikumi. Esot liela ideju un priekšlikumu bagātība, kuŗas pieteikušas grupas, gan atsevišķi cilvēki. V. Andrejevs pieteikumus atzīst par reāliem, kuŗus var īstenot.

Pagaidām gan strādāt uzsākuši 10 pasākumi. Atļaujas izsniegtas vairāk nekā 30 kollektīviem. Tie iekārtojot telpas, pērkot iekārtas un materiālus, kas prasot laiku. Viss jaunais saistīts ar sarežģījumiem, atzīst Andrejevs. Tā trūkstot telpu. Varot piešķirt gandrīz vienīgi tikai pagraba telpas. Pašiem jaunajiem uzņēmējiem tās jāiekārtojot. Tas jādarot ar pašu līdzekļiem, jo piemēram valsts banka naudu kapitālajiem remontiem nepiešķiŗot.

Esot kavēkļi atļauju izsniegšanā. Bez zīmoga organizācija vai iestāde nevarot laist klajā nevienu dokumentu. Bet dokumentu neesot, un tā provāto pasākumu organizētājiem uz atļauju jāgaidot 6 līdz 9 mēneši.

Privātie iniciātori grib iekārtot kafejnīcas, frizētavas, auto labošanas darbnīcas, šūšanas un kurpnieku darbnīcas, laist satiksmē privātos taksometrus, remontēt dzīvokļus, celt vasarnīcas un garāžas, pārvadāt iedzīvotājiem nelielas kravas. Arī ārsti grib atvērt privātās prakses. Citi grib sniegt techniskās skaitļošanas palīdzību un citus pakalpojumus. Daži pat pieteikuši palīdzību suņu apcirpšanā un kāds pat jaunos pāŗus un citus vizināt pa Rīgu zirgu pajūga karietē.

Rīgas pilsētas izpildkomiteja neviena privātā uzņēmuma darbību neierobežošot. Bet protams, lai tagadējos likumus saskaņotu ar likumu par individuālo darbu, būšot vajadzīgs ilgs darbs, sarunā norāda V. Andrejevs.

Lasītāju vēstules

SPRIEDĪS PAJU ĪPAŠNIEKI

Kā Latviešu apvienība Francijā, tā DV Francijas nodaļa gan līdz šim pils pirkšanas problēmās neiejaucās, un tāda bija arī iniciātoru vēlēšanās — izvairīties no pastāvošo organizāciju iespaida. Tāda nostāja tad arī būtu jāturpina šejienes latviešu labas sadzīvošanas uzturēšanai.

Nav šaubu, ka pils izmantošanas mērķi ir slavējami un šīs aktīvitātes mums nepieciešamas. Nav iemesla pasākumu apšaubīt arī no godīguma viedokļa. Par pārējo lai spriež katrs pats, un tur nu ir objektīvai informācijai vieta.

Iniciātori ir devuši iecerētās darbības galvenās vadlīnijas, bet, ja nemaldos, par pasākumu, par īpašuma izmantošanu pašu taču pēc tā iegādes spriedīs paju īpašnieki, organizēti savā sabiedrībā. Varbūt par to derētu padomāt arī mūsu organizācijām, ja nenoraida jau pašu īpašuma iegādi kā tādu. Mistifikācijai šeit nebūs vietas. **A. Krūmiņš Francija**

TILTU CELŠANA

Pirms pāris dienām saņemtajā Latvija Amerikā izlasīju Vanagu Kārļa rakstu par tiltu celšanu latviešu tautai. Tas ierosināja manām domām pakavēties pie šo tiltu celšanas lietas trimdas latviešu sabiedrībā vēl asākā fokusā nekā līdz šim. Aizvien vairāk un vairāk izjūtams, ka šo tiltu celšanas jautājumā mūsu tēvzemes okupanti ar čekas inspirētiem un izkārtotiem kultūras sakaru trikiem ir panākuši mūsu valsts iznīcinātāju un tautas apspiedēju galveno un vienīgo mērķi — ar šo tiltu celšanas iedīgļiem saindēt trimdas saimi bezcerības sērgā un to ietekmēt virzienā uz apmierināšanos ar pašreizējo status quo mūsu tēvzemē un mūsu tautas apspiestību svešinieku jūgā uz laiku laikiem.

Šie tilti ir izteikti vienvirziena tilti, kas pakāpeniski ved uz šādu galīgu atrisinājumu, palēnām izdzēšot iespējas veidoties noteiktai apņēmībai un Latvijas atjaunotas brīvības un neatkarības sapnim piepildīties, ja pašreizējie okupētajā Latvijā pastāvošie apstākļi netiek kritizēti un paliek nesodīti, bet tiek akceptēti kā pieņemami arī trimdas saimē. Mūsu tautai pašai savā tēvu zemē taču nav nekādas iespējas un teikšanas, kas varētu rosināt brīvības un neatkarības atgūšanu pašreizējā bezpalīdzībā.

Par nožēlu šeit trimdā, brīvajā pasaulē ārpus okupētās Latvijas, kā sēnes vairojas tautiešu skaits, kas, varbūt neapzinoties, ļāvuši ietekmēties un padevušies čekas iemidzinošās kultūras spēles psīchozei un sāk uzskatīt pašreizējo stāvokli okupētajā tēvzemē jau par puslīdz normālu (kā ,,vecos laikos''?) it kā dabisku un itin pieņemamu. Šāda nostāja acīm redzot aizvien uzkrītošāk manifestējas daudzu sabiedrisku darbinieku dīvainā rīcībā. Daudzkārt tiek piemirsts, ka Latvija ir nelikumīgi okupēta zeme, kuŗas valstiskā iekārta iznīcināta.

Visu, kas nāk t.s. kultūras sakaru ietvaros uz brīvās pasaules zemēm (visdažādākās nozarēs, kā mūzikā, teātrī, glezniecības vai citās tēlotājās mākslās u.t.t.) apzīmē kā nākušu no Latvijas, it kā tā būtu zeme, līdzīga gandrīz tā, kā bija neatkarīgās valsts laikā, kur latvieši bija kungi savā pašu zemē, aizmirstot pievienot to īso, bet patieso un pašlaik nenoliedzamo un neapstrīdamo apzīmējumu *okupēta* , tādā veidā apzināti vai neapzināti absolvējot Padomju savienību, maskaviešus un komūnistus Latvijas neatkarības iznīcināšanā un latvju tautas apspiešanā un kolonizēšanā savas impērijas ietvaros.

Pašreizējo latviešu stāvokli okupētajā Latvijā labi attēlo Dr. A.L. Teikmanis savā rakstā Aizvesto cietēju vārdā (Ceļa Biedrs — 1987. g. maijs/jūnijs), atstāstīdams savu sarunu ar paziņām — tautiešiem savā nesenā Latvijas apciemojumā. Uz viņa jautājumu: ,,Vai jūs vēl kādreiz atceraties aizvestos latviešus? Vai arī jūs kādreiz runājat par viņiem nodarīto pārestību?'' Atbildes noslēgumā teikts: ,,Mēs saprotam, ko tu jautā, bet liekas, tu aizvien vēl nesaproti mūsu stāvokli. Mums jāklusē par nodarītām pārestībām. Mums jāpieņem negrozamā dzīves īstenība. Mēs nevaram debatēt par cilcēku tiesību noliegšanu ,,lielajā dzimtenē''. Mums jāpiekrīt, un mēs ,,brīvprātīgi'' piekrītam Padomju savienības miera filozofijai. *Mēs gribam dzīvot!*''

Jā, tāda ir dzīve tur, kur daudzi tautieši brīvajā pasaulē aizmirst pielikt vārdu *okupētā* zemei, no kuŗas nav iespējas celt neatļautus tiltus, nedz tiltus staigāt brīvības atgūšanas nolūkos.

Ar Pūt vējiņi dziedāšanu Maskavas rīkotajos koncertos mēs varam emocionāli šņukstēt savā neiedomājamā naīvumā, bet tauta par to tēvzemē raudās rūgtas asaras.

V. Zēbauers
Denverā, Kolorado.

Pirmie soļi svešā zemē

Arvēds Alksnis — „Panaceja un viņas mācekļi"

Grāmata par ārstniecību, par ārstiem un par citiem cilvēkiem — veseliem un slimiem. Apgāds Gauja, 1987, 265 lp., brošēta. Ojāra Jēgena vāks.

Ievadā autors izskaidro, ka Panaceja bija dieviete grieķu mītoloģijā. Panacejas ģimenē bija dziednieki, un tanī veidojās medicīnas profesijas labās un ļaunās īpašības. Grāmatas virsrakstu gan caurmēra lasītājam būs grūti izprast.

Autors ar iebraucēja acīm skata Amerikas dzīvi, kas ir citāda nekā tā bija Eiropā, sevišķi Vācijā pēc kara un pirms izceļošanas uz citām zemēm. Latviešu iebraucējiem sākumā grūti dabūt darbu, tie strādā tur, kur tos pieņem un par tādu algu, kādu viņiem maksā. Eiropas ārstiem neveicas ar darba dabūšanu viņu speciālitātēs, vajadzīga pārskološanās. Amerikā neatzīst daudzu slavenu Eiropas universitāšu diplomus. Tas darīts tāpēc, lai atturētu konkurenci Amerikas ārstiem, kas dažādos veidos cenšas ierobežot ārstu skaitu, gan ar likumiem un politiķiem, gan ar divkosību un nenovīdību. Tomēr bijušie Eiropas ārsti atrod veidus, kā uzņemties internista pienākumus, kam maz atlīdzības, bet daudz darba. Vēlāk tie atrod veidus un iespējas nolikt eksāmenus un kļūt par pilntiesīgiem ārstiem, kaut sākumā ar mazām algām.

Kamēr ārsti mēģina atgūt savu arodu, tikmēr viņu sievas spiestas strādāt vienkāršu darbu, dažreiz šūšanas darbnīcā, kur atalgojums nav pat dolars stundā. Dažreiz tas ir labāks darbs ar lielāku algu zobārsta vai ārsta pieņemšanas istabā. Ģimenei jādzīvo vienkāršos dzīves apstākļos barakā, jābūt pieticīgiem, lai ar nopelnīto varētu izdzīvot. Dažreiz interniem laimējas dabūt lielāku algu pēc kādas labi paveiktas operācijas.

Grāmata ir ārsta atmiņas par saviem pirmajiem ieceļošanas gadiem Amerikā. Tur tomēr iepīti arī stāstījumi par citiem ieceļotājiem vai Amerikas iedzīvotājiem.

Grāmatas sākumā autors lasītāju iepazīstina ar Amerikas apstākļiem, apraksta vietējo apkārtni un iepazīstina ar naudas vienībām. Liekas, ka tas sarakstīts vai vismaz piezīmēs atzīmēts ārsta ieceļošanas pirmajās nedēļās vai mēnešos. Apraksti ir apmēram tādi, kādus jaunie ieceļotāji rakstīja savās pirmajās vēstulēs draugiem uz Vāciju. Apraksts ir sīkumains un garlaicīgs, ko vajadzēja iepīt vēlākajā stāstījumā. Pirmie iespaidi Amerikā ir vilšanās par apkārtni un dzīvošanu pieticīgos apstākļos. „Amerikā viss atkal jāsāk no paša sākuma, no barakas" (13), saka autors. „Abiem gulētājiem viena sega — vai bagātajai Amerikai nebija iespējams atvēlēt katrai pārvietotajai personai savu segu?" (12).

Grāmatas saturs kļūst interesantāks un tā labāk lasās, kad autors sāk stāstīt par ārstu darbu. Stāstījums kļuvis daudz raitāks, šur tur pavīd arī kāds asprātīgs teikums ar labiem salīdzinājumiem. Rakstot par chirurgu vakariņām, viņš saka: „Šī ainava Klāvam atgādināja vistu kūti, kur daudzas vistas ar cālēniem. Ievērojamākai vistai bija vairāk cālēnu (121). „Alkohols māk pacelt cilvēkos, īpaši sievietēs, daudz vāciņu, zem kuŗiem dus senas ilgas, mīlestības un kaislības" (162). Viņam ir raksturīgi vērojumi: „Nepilnvērtīgi chirurgi ir Amerikas chirurgu kolledžas biedri, — īsts chirurgs velti klaudzina pie durvīm (135).

Slimnīcas administrātore pārmet eiropiešu nevērīgo ģērbšanos, sagaidot, ka ārsts valkās baltu kreklu.

Latviešiem sākumā jāveic vienkāršs darbs, bet pamazām tie izsitas uz augšu. Daļa amerikāņu ir sirsnīgi un izpalīdzīgi, bet ārstiem ir nenovīdība, tie negrib ienācējus uzņemt savā profesijā. Daži no viņiem naudaskāri.

Autors vēlāk prot ievīt savā stāstījumā arī citu likteņus. Tur ir stāsts par austriešu meiteni Gizelu, kas nelaimīgi apprecējusies, bet kuŗai ir veca mīlestība uz latviešu leģionāru. Tie vēlāk viens otru atrod. Tur ir melnā šuvēja Perla šūšanas darbnīcā, bet kādā skolā mācās divas melnas meitenes. Pa starpām aprakstītas arī atmiņas no Latvijas neatkarības laika, arī romantika. Vēlāk ārsta ģimene satiek un iepazīstas ar citām latviešu ģimenēm, iegādājas spēkratus, kaut sākumā neierasti ar tiem braukt pa Amerikas pilnajiem ceļiem. Grāmatā ir arī dabas apraksti, visvairāk par Kaliforniju. Arī ārstam laimējas iegūt licenci, tas var uzsākt savu darbu, kaut ar mērenu atlīdzību.

Grāmatas sākumā lasīšana ir garlaicīga, vēlāk dažādie iestarpinājumi rada lasītājā interesi, rakstīšanas stils ir straujāks, valoda labāk izkopta, darbs ir interesantāks. **Tomēr grāmatā atrodamas dažas valodas neveiklības. „Nedēļas nogale pienāca pilnīgi nemanot" (27). „Saldavi bija agri augšā", ko varētu atvietot ar „piecēlušies". Daudzkārt lietots vārds „visi", piem. „visi veikali", „visas valsts iestādes". Laikam latviešu valodas gramatika ir tik sarežģīta, ka autori gandrīz vienmēr taupīgi rīkojušies ar pieturas zīmēm, baidoties tās lietot par daudz, bet vienmēr nonākot to trūkumā. Arī šinī grāmatā piemirstas daudzas pieturas zīmes. Bet laikam ar to lasītājam būs jāaprod. Dažas domas vairākkārt atkārtojas, piemēram, kādus Eiropas universitāšu diplomus Amerikā atzīst.**

Grāmatas beigās autors norāda, ka šī ir triloģijas pirmā daļa. Tai sekos „Mazpilsētas ārsts" un „Ārsti un cilvēki". Šī ir atmiņu grāmata par kādas latviešu ārsta ģimenes pirmajiem gadiem Amerikā. Autors ar ieceļotāja acīm vēro dzīvi un apkārtni šinī zemē, cenšas tikt pie savas labklājības, mēģinot dabūt darbu savā profesijā un to panāk.

V. Irbe

Valda Eversona (labā pusē) ar citiem Saules jostas ansambļa dejotājiem gatavojas Čāpiņu Jāņa precībām ārzemju turnejai.

Daiļa Saules jostas dejotāja

Jau trešo reizi Saules jostas ansamblī piedalās Valda Eversona no Kanberas, Austrālijā. Kopā ar 50 citiem dejotājiem, dziedātājiem un mūziķiem viņa dosies ārzemes ceļā jūlija sākumā ar jauno uzvedumu Čāpiņu Jāņa precības. Uzveduma pirmizrāde Kanadā būs Toronto 18. jūlijā.

Valda ir ilggadēja Kanberas latviešu tautas deju kopas Sprigulītis dalībniece. Viņa darbojusies arī LJAA Centrālajā valdē. Šogad viņa ieguva B.Ec. (Hons.) gradu tautsaimniecībā Austrālijas nacionālajā universitātē.

Kopš Saules jostas ansambļa pirmā uzveduma līdz tagadējam — Čāpiņu Jāņa precībām — ansamblī piedalījušies 145 dejotāji, no tiem 50 piedalās tagadējā izrādē. 4 ir bijuši sešās izrādēs, 5 piecās, 6 četrās, 6 trijās, 14 divās, bet 15 piedalās ansamblī pirmo reizi.

Ar Čāpiņu Jāņa precību izrādi Minsterē Saules jostas ansamblis būs uzstājies 4 kontinentos, 32 dažādās pilsētās, sniedzot 7 uzvedumus 105 izrādēs vairāk nekā 60.000 skatītājiem.

Saules josta ceļā uz Toronto

Austrālijas jauniešu tautas deju ansamblis Saules josta viesosies Ziemeļamerikā un Eiropā ar jaunu uzvedumu.

Uzveduma Čāpiņu Jāņa precības ir veidots kā izvilkums no Jēkabņa Janševska romāna Dzimtene 'Kā bagātā Čāpiņa dēls precējās'. Uzvedumu rādīs Toronto 18. un 19. jūlijā.

Piektā aizjūras ceļojumā piedalās 50 braucēji, no kuŗiem daudzi uzstājas ansamblī pirmo reizi.

Ansambļa administrātors Dr. Juris Ruņģis saka, ka plānots uzstāties 15 pilsētās Amerikā un Kanadā, un uzvedumu arī rādīs 3. Pasaules brīvo latviešu dziesmu svētkos Minsterē, Vācijā.

Dr. Ruņģis stāsta, ka daudz domu, darba un laiks veltīts jaunā uzveduma sagatavošanai un ka ceļojuma financiālie izdevumi ir stipri palielinājušies.

„Uzvedumu sagatavošanai tiek veltīti apmēram 18 mēneši. Pirmie trīs mēneši paiet, izvēloties tematu. Nākami trīs mēneši paiet, veidojot uzveduma galveno plānu, kā arī atseviškas daļas. Beidzamos 12 mēnešos jau notiek intensīva deju un darbību choreografēšana un iestudēšana. Dalībnieki arī veic praktiskus darbus, papildina tautas tērpus un veido dekorācijas un citus skatuves piederumus."

Čāpiņu Jāņa precības iecerējusi un uzrakstījusi ansambļa choreografe Skaidrīte Darius, kas apsola jaunu gaisotni.

Skaidrīte stāsta, ka skatītāji var sagaidīt kaut ko pavisam citādi.

„Stāsts ir ar vieglu saturu un ar komisku noskaņu. Sen esmu gribējusi to izraudzīties, bet esmu vilcinājusies, jo programma ar humoru ir daudz grūtāka.

„Uzveduma temats ir bagāta saimnieka dēla došanās precībās. Laiks ir 19. g. s. Kurzemē.

Romāns 'Dzimtene' ir dabas un dzimtās zemes mīlestības cildinājums. Galvenie varoņi ir lauku ļaudis, un romānā parādīti dažādi raksturi ar labām, sliktām un arī komiskām īpašībām. Tomēr visus saista mīlestība pret dabu un dzimteni.

Čāpiņu Jānis ir labsirdīgs, strādīgs, bet neveikls puisis. Kad viņš dodas precībās, ir daudz notikumu, pārpratumu un izdarību."

Saules jostas ansambļa ārzemju turneju atklās ar izrādi 3. jūlijā Losandželosā.

Ansamblis sācis darbību 1976. gadā, kad devās ar uzvedumu Saules josta un to paturēja kā ansambļa nosaukumu. Kopš tās reizes ir izrādīti četri iestudējumi, 1979. g. Mārietes dziesma, 1980. g. Vasaras zieds (Austrālijā), 1982. g. Upmaļu saimniece un 1984. g. Mārpuķīte.

Vispār 130 jaunieši ir piedalījušies Saules jostas ansamblī un vairāk nekā 45.000 skatītāji bijuši izrādēs.

Ansambļa vadītājai un choreografei Skaidrītei Darius 1975. g. piešķīra Ģen. Goppera fonda balvu. Ansamblim 1976. g. piešķīra PBLA Kultūras fonda balvu par izrādi Saules josta, bet 1980. g. šo balvu par Mārietas dziesmu. Ansamblis saņēma 1979. g. Veras Rulliņas balvu, 1980. g. Viļa Januma balvu un 1985. g. Ģen. Goppera balvu.

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS

(Izmantots apgāda "Imanta" 1956. g. izdevums - 12 sējumi)

Iznākuši 1 – 8 sējumi, katrs USA $22.–

9. un 10. sējums sagatavošanā

Pasūtināt: JĀŅA ZĪTARA GRĀMATNĪCA
24087 Azevedo Ave.,
Hayward, CA 94541 Tāļr. (415) 582–7276

Vilis Hāzners

Tā lieta neiet

PĀRKĀRTOŠANĀS PILNĪGA NEVEIKSME LATVIJĀ. LATVIJAS CENTRĀLĀS STATISTIKAS PĀRVALDES ZIŅOJUMS PAR EKONOMISKĀS UN SOCIĀLĀS ATTĪSTĪBAS VALSTS PLĀNA REZULTĀTIEM 1987. GADA PIRMAJĀ CETURKSNĪ

(Turpinājums)

Pēc Latvijas KP CK sekretāra J. Oherina runāja Latvijas valsts agrorūpnieciskās komitejas priekšsēdētāja vietnieks O. Kārkliņš, sniegdams pārskatu par celtniecības problēmām Latvijā, savai runai dodams virsrakstu ,,Individuālai celtniecībai — labvēlības režīmu''. Tā bija zināmā mērā taisnošanās kāpēc neveicas individuālā celtniecībā, jo tās rezultātā Latvijā līdz 2000. gadam būtu jābūt katram republikas iedzīvotājam savam dzīvoklim un pārkārtošanas gaitā tā ir prasība, kuru Maskava ir plānojusi.

Citēsim atkal dažus O. Kārkliņa runas konstatējumus: ,,Vienpadsmitā piecgadē laukos par iedzīvotāju līdzekļiem tika uzbūvētas 2550 dzīvojamās mājas... 1986. gadā laukos tika nodotas ekspluatācijā 1041 māja, t.i. par 42% vairāk nekā 1985. gadā, bet plāns netika izpildīts, pietrūka 21%... Ar pašu būvētāju spēkiem uzcelto dzīvojamo māju īpatsvars ir ļoti mazs: 1986. gadā tikai 16,7%, to pag. gadā izpildīja pēc plāna tikai seši rajoni... Slikts stāvoklis ir nodrošināšanā ar vietējiem būvmateriāliem... Es nevaru saprast, kāpēc republikas Valsts plāna komiteja ar katru gadu samazina vietējo būvmateriālu un no Būvmateriālu rūpniecības ministrijas uzņēmumiem saņememā dzelzbetona limitus, it sevišķi tādu izstrādājumu limitus kā siltumtrašu grodi un teknes, pārseguma plāksnes un citi... Bez tiem būvniecība netiek uz priekšu... Daži rajoni itin nemaz necenšas individuālajā celtniecībā izmantot savus vietējos materiālus, piem., kokmateriālus, skaidu betonu, akmeņus un citus... (Bet kolchozi un sovchozi tos nepārdod, VH)... Liels īpatsvars individuālajā celtniecībā ir Līvānu eksperimentālā māju celtniecības kombināta ražotajām dzīvojamām mājām (1986. gadā — 52%), kurām ir daudz pretenziju: tās ir par dārgu — maksā 30.000 rubļu un daudzas ir galīgi brāķis... Valmierā beidz būvēt starpsaimniecību uzņēmumu ,,Vidzeme'', kas rūpnieciski ražos mājas paju biedriem, gan tikai Vidzemes rajonos. Šī uzņēmuma jauda būs 100 mājas gadā. Šī gada plāns ir 30 mājas gadā... (Bet cik tās būs derīgas?, VH)... Arī Rīgas rajonā būvē starpsaimniecību uzņēmumu ,,Agrokoks'', bet kad tas būs gatavs, to nezinam... Uzņēmumu celtniecība ļoti ieilgusi, taču šogad to solas pabeigt un ar 1988. gadu cerams sākt izlaist produkciju... (Atkal, kā vienmēr, tikai solījumi, VH)... Kaut partijas vadība noteikusi pat pārdot savienībām saviem strādniekiem uz 25 gadu nomaksu un pat sniegt zināmus atbalstus, bet tiem ticības nav.

Ceļot mājas ar saviem spēkiem būvētājiem ir tiesības noformēt bankā kreditu līdz 3000 rubļiem, bet ar to pietiek vienīgi mājas pamatu izbūvei... Republikas laukos ir 8150 personiskās dzīvojamās mājas, kas dažādu iemeslu dēļ netiek izmantotas. Tas sastāda 6% no dzīvokļu fonda laukos... Sevišķi daudz tukšu māju (bij. viensētu, VH) ir Ludzas, Cēsu, Krāslavas, Alūksnes un Madonas rajonos, Tās varētu kolchozi un sovchozi nopirkt un izremontēt. Kaut daudzas no tām ir avārijas stāvoklī un remonts vairs var neatmaksāties...

Mums laukos netiek pietiekami izmantota tāda forma kā dzīvokļu celtniecības kooperātīvi. Tie gan būvē vienīgi daudzdzīvokļu namus, tie gan laukos nav iecienīti, bet dotu daudz citas ērtības un varbūt gribu iedzīvotājiem atgriesties laukos. 1988. gadā tādus kooperātīvu namus plāno būvēt Krāslavas un Daugavpils rajonos... Celtniecības ministrijas vērība laukiem sarūk, tāpat sarūk būvmateriālu vajadzību apmierināšanas iespējas... Individuālās celtniecības attīstību stipri kavē nepieciešamās starpsaimniecību celtniecības organizācijas jaudas... Celtniekiem, bez materiālu trūkuma, trūkst pat visvienkāršāko darba rīku, nemaz nerunājot par betona maisītājiem, celtņiem, vinčām un citām ierīcēm...

Jānāk palīgā arī lauku saimniecību šefiem (rūpnīcām, organizācijām u.c., VH), tie varētu par saviem līdzekļiem uzbūvēt piecas vai desmit mājas gadā... Visa šī problēma jārisina partijas organizācijām...

Šis bija šī plēnuma vājākais un saturā tukšākais referāts! Pie šī referāta t.s. debatēs (patiesībā koreferenti) bija sešas vadošas personas, šoreiz visi pēc uzvārdiem latvieši. Citēsim arī dažus viņu komentārus (papildinājumus jeb piezīmes):

E. Švars (partijas Alūksnes rajona komitejas pirmais sekretārs): ,,Daudz būvētājus neapmierina arī kredita summa — 3000 rbļ. Ar to nekā nevar iesākt. Būvētāji ir gados jauni cilvēki un tiem savu ietaupījumu nav. Kredita optimālā summa varētu būt 6000 līdz 7000 rubļu... Būvmateriālu zemā kvalitāte, protams, ir mūsu kopēja nelaime... Veco lauku māju remontiem bankas izsniedz tikai 500 rbļ. kreditu... Ar to nekā nevar iesākt. Vajadzētu vismaz 3000 rbļ.''

Z. Petrevičs (partijas Rēzeknes rajona komitejas pirmais sekretārs): ,,Šīs piecgades gaitā jāpāriet pārsvarā uz viensētas tipa māju celtniecību... Daudzdzīvokļu māju celtniecība iznāk par dārgu un tas atstās iespaidu uz saimniecību budžetiem... Individuālā māja dos peļņu, bet daudzdzīvokļu nami nesīs zaudējumus... Individuālā celtniecība var attīstīties tikai tad, kad laukos tiek sekmīgi risināti sociālie, kultūras un sadzīves jautājumi...

G. Lavreckis (Daugavpils rajona kolch. ,,Iskra'' priekšsēdētājs): ,,Plānus neesam izpildījuši... Saimniecībās nesniedz būvētājiem materiālu iegādē un transportēšanā uz būvlaukumu nekādu palīdzību... Nav iespējas nekur iegādāties arī būvmateriālus... Daudzie būvju projekti laukiem neder...''

A. Strode (Madonas sovchoza ,,Barkava'' slaucēja): ,,Mēs daudz runājam par būvniecību, bet daram maz... Vispirms jānovērš visi trūkumi, tad pieaugtu būvētāju skaits... Līvānu māju kombināts ražo vienīgi brāķi, to cena arī ir par dārgu. Kāpēc to nenovērš?...

M. Ramāns (Valsts plāna komitejas priekšsēdētājs): ,,Mums pēc programmas 'Dzīvokļi — 2000' laukos tiks uzbūvēti apmēram 22.000 individuālo māju un 10.000 dzīvokļu kooperātīvu māju (solījums, bet vai tiks izpildīts? VH)... Mašīnu un mechānismu pietiek, bet lietā jāliek to izmantošana vakaros, brīvdienās...'' (kā tad būs ar atpūtu? VH).

I. Strautiņš (patērētāju biedrību savienības priekšsēdētājs): ,,Daudzās vietās slikti darbojas veikalu materiālā baze... Daudz kas atpaliek no prasībām... Būvmateriālu ministrija nepilda solījumus... 1986. gadā visa piegāde bija neritmiska... Arī šajā gada pirmajā ceturksnī stāvoklis nav labāks, nav piegādāts, piem., cements par 60% no piešķirtā fonda...''

Daži no šiem runātājiem asi kritizēja un daži atkal aizstāvēja referentu O. Kārkliņu.

Pēc visām šīm runām tūdaļ tika pieņemts lēmums, arī vietām nosodošāks kā parasti šādās reizēs tas mēdz būt.

Tas īsumā skan:

,,Pasākumi, ko veic Latvijas Valsts agrorūpnieciskā komiteja un personīgi biedrs O. Kārkliņš, kurš atbild par šo darbu ir mazefektīvi, tie nenodrošina plāna uzdevumu izpildi individuālajā un kooperātīvajā dzīvokļu celtniecībā laukos... 1986. gada plāns izpildīts tikai par 79%, nav nodotas apm. 320 mājas. Kooperātīvajā celtniecībā plāns izpildīts mazāk kā par pusi... Zems bijis organizatoriskā darba līmenis... Trūkst materiālo resursu, mazās mechanizācijas līdzekļu dēļ saimniecībās nav izveidotas celtniecības brigādes. Gausi un ar nokavēšanos tiek veikta objektu plānošana... Vāji tiek popularizēta un pētīta uzkrātā pieredze... Divpadsmitā piecgadē ir pārāk maz paredzēti pasākumu palielinājumi. Ceļi, kā tos atrisināt nav nosprausti... Pašlaik kolchozos un sovchozos dzīvokļu saņemšanas rindā ir 37.000 ģimeņu jeb apm. 120.000 cilvēku. Viena ceturtā daļa dzīvojamo māju laukos ir vecas un avārijas stāvoklī, tajās dzīvo vairāk nekā 80.000 cilvēku.

Plēnums nolemj:

1. Līdz 1987. gada 1. jūlijam pabeigt izstrādāt programmu ,,Dzīvokļi — 2000'' un radīt iespēju lauku iedzīvotājiem atstāt vecās un avārijas mājas.

2. Uzdod partijas komitejai novērst visus trūkumus veicamā darba kontroles jomā.

3. Uzdod paaugstināt visu māju un būvniecības materiālu celtniecības kļūdas.

4. — 9. Uzliek dažādus pienākumus (kā vienmēr, VH) visu citu nelaimju novēršanā, sevišķi māju cenu samazināšanā.

9. Uzdod katrā kolchozā un sovchozā izveidot būvniecības brigādes, kas strādātu vienīgi ēku celšanā.

10. Uzdod visām iestādēm, kurām darbs saistīts ar būvniecību, izstrādāt kopējus plānus visiem veicamiem darbiem.

Un tā nu biedrs O. Kārkliņš, Latvijas KP CK loceklis, ir tādās sprukās, kādās līdz šim neviens celtniecības jautājumos laukos nav bijis. Kā viņš tiks galā? **(Turpinājums sekos)**

TEICIENS

Ja uzdotu jautājumu, kas kopīgs Autotransporta ražošanas apvienībai «Promstrojtrans», Etnogrāfiskajam brīvdabas muzejam un Apvienotajai Rīgas termoelektrocentrālei-1, diezin vai atrastos daudz gudrinieku, kas spētu atbildēt. Tomēr visas šīs atšķirīgās iestādes vieno kopīga folkloras mīlestība. Par to vēl nevajadzētu brīnīties. Toties ievērību pelna fakts, ka «Promstrojtrans», TEC-1 un muzeja darbinieki īpaši iemīlējuši parunas. Bet visai drīz vaini liekas tas, ka šie cilvēki daudzina vienu un to pašu parunu. Un pavisam nesaprotami, kāpēc pret folkloras celšanu godā grib iebilst «Dadzis».

— Ūjā, — iesaucies viens otrs folkloras aizstāvis. Minētie biedri darba laikā lieto no tautas garamantām smeltus teicienus? Bet tas tak ir lieliski! Senak ar dziesminu druvā gāja, kāpēc tagad ar parunu nevarētu iet?

Skaidrības labad tomēr jāprecizē — TEC-1, «Promstrojtrans» un muzeja darbinieki gaja ar vienu konkrētu parunu nevis druvā, bet Ķīšezera krastā. Un tavu brīnumu šai niansītei izrādījās būtiska nozīme.

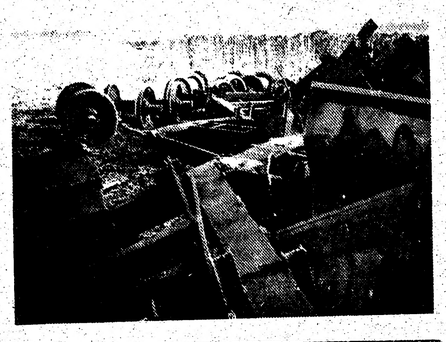

Autotransporta ražošanas apvienības «Promstrojtrans» ļaudis nolēma atstāt autofurgonu ar labi saglabājušos firmas nosaukumu un valsts numuru netālu no ieejas darbkopības sabiedrībā «Enerģija». Tā rīkodamies, viņi runāja no tautas mutes nemtus vārdus.

Arī Apvienotās Rīgas termoelektrocentrāles-1 vīri darba laikā neklusēja. Viņi gandrīz pašā ezermalā dekoratīvi novietoja vecu vagonu atliekas — tonnām metāllūžņu, sacidami to pašu teicienu.

No viņiem neatpalika Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja ļaudis. Taisnība, viņiem gan aktīvu darbību pārmest nevar. Muzeja filiālē «Vārnas» 13. oktobra ielā 23 jau otru gadu rijai nav uzlikts jauns jumts. Izrādās, arī neko nedarot, parunu var minēt.

Un tagad, kad lasītājs, jādomā, ir saintrigēts līdz augstākajai pakāpei, atklāsim noslēpumu. Gan TEC-1, gan «Promstrojtrans», gan muzeja viri lietoja vienu un to pašu tautas teicienu:

«Te, Ķīšezera krastā, ne gailis pakaļ nedziedās!»

Varbūt arī tagad daža labs folkloras aizstāvētājs gribēs iesaukties:

— Apžēlin! Un kas tad teicienam vainas? Teicienam tiešām vainas nav!

M. KLIJĀNS

Sv. Jāņa draudzes ansambļa dalībniece un soliste V. Vītola, jāņumāte un jāņutēvs — Alku pāris un lielā ugunskura tradicionālais aizkurinātājs kapt. G. Tannis Saulaines Jāņos.

Fotomontāža — N. Sebris.

PBLA izloze Latvijas nākotnei

Pēdējo gadu, bet jo sevišķi pēdējo mēnešu notikumi ir iekustinājuši milzu lavīnu: Latvijas vārdu aizvien biežāk piemin starptautiskās konferencēs, un par Latviju un latviešiem raksta pasaules prese.

Arī ASV valdība ar mums vairāk rēķinājas, tā pagājušā gadā prasot Amerikas Latviešu apvienības piekrišanu ASV valdības pārstāvjiem piedalīties Šatakvas konferencē Jūrmalā. Un PBLA priekšsēdis Dr. O. Pavlovskis Eiropas Drošības un sadarbības konferencē Vīnē piedalījās kā oficiāls ASV pārstāvis.

Okupētajā Latvijā arvien lielāku aktīvitāti un drosmi parāda Helsinki 86 grupa, šogad 14. jūnijā pat sarīkojot vēl nepiedzīvotas demonstrācijas pie Brīvības pieminekļa Rīgā.

Mūsu pienākums ir šādas aktīvitātes atbalstīt, jo līdz ar šādiem notikumiem pieaug mūsu tautā pašapziņa un cerība nākotnei — Latvijas nākotnei. Varbūt ka pēc gadu desmitu nebrīvības un tumsas sākam atkal tālā debesu pamalē jaust rīta ausmu...

„... Taisnība ir mūsu spēks, ar ko kaŗot pret netaisnību", pagājušā gadu simtenī ir teicis Atmodas laikmeta cīnītājs Kronvaldu Atis. Taisnība ir mūsu ierocis arī šodien. Pret taisnību cīnīties nespēj neviena vara.

Pasaules Brīvo Latviešu apvienība ar savu rūpīgi sagatavoto dokumentāciju un informāciju par Latviju un latvju tautas likteni ir ieguvusi nedalītu ārzemju valdību un iestāžu uzticību un atsaucību. Šī darba veicināšanai ir jāpaplašina PBLA Informācijas biroja darbs, piesaistot pilna vai daļēja laika darbiniekus, kas turpinātu vai arī uzņemtu jaunus sakarus ar citu valdību pārstāvjiem. Šis darbs ir sevišķi nozīmīgs valstīs, kur nav latviešu organizāciju.

Līdzīgi svarīga ir informācijas izmaiņa ar tautu Latvijā. Mūsu brāļiem un māsām dzimtenē ir jāzina, kas notiek brīvajā pasaulē. Tiem jāzina arī, ka viņi nav aizmirsti un mūsu cīņa par Latvijas nākotni ir kopēja. Mums arī jānodrošina informācijas plūsma no Latvijas, lai mēs laicīgi varētu sniegt brīvajai pasaulei nepieciešamo informāciju par notikumiem okupētajā tēvzemē.

Lai šos pienākumus veiktu, ir nepieciešami līdzekļi politiskai cīņai pret Latvijas okupantiem. Līdzekļu sagādei PBLA rīko globālu izlozi — Latvijas nākotnei. Šīs izlozes mērķis ir iegūt ASV 300.000 dol.

Lozes sāka pārdot aprīlī, un laimestus izvilks š.g. 18. novembrī Vašingtonā, DC. Katras ziedojumu zīmes — lozes cena ir $3.00, ko var atskaitīt no ienākumiem, aprēķinot ASV nodokļus. Lozes izplata vietējās organizācijas, bet tās var pieprasīt arī no PBLA biroja, adresējot World Federation of Free Latvians, P.O. Box 4016, Rockville, MD 20850-0002, USA, vai zvanot (301) 340-7646.

Galvenais laimests būs stipendija jebkurā augstākā mācību iestādē vai ceļojums apkārt pasaulei 10.000 dol. vērtībā. Otrs laimests būs brauciens 1988. gadā uz Vispasaules latviešu jauniešu kongresu Helsinkos vai ceļojums pēc izvēles 2.000 dol. vērtībā. Ceļojumus kārtos PBLA izraudzīts ceļojumu birojs.

Aizstāvēsim latviešu tautas intereses katrs savu iespēju robežās!

PBLA

IEEJAS BIĻEŠU PASŪTINĀJUMA ZĪME

VI Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētkiem Šerbrukas universitātē, Šerbrukā, Kvebekā, laikā no 4.—7. septembrim.

Norādes: visas cenas Kanadas dolaros.

Naudas pārvedumi rakstāmi uz LATVIAN YOUTH AND DANCE FESTIVAL vārda. ATLAIDES bērniem, jauniešiem (līdz 16 gadiem) un svētku dalībniekiem sarīkojumos, kuŗos tie nepiedalās, TIKAI BIĻEŠU IEPRIEKŠPĀRDOŠANĀ. Par pārdotām biļetēm naudu neatmaksās. Tās neņems atpakaļ, nedz izmainīs. Pasūtinātās biļetes pa pastu izsūtīs pasūtinātājiem tikai līdz **5. augustam.** Pēc tam saņemtos pasūtinājumus varēs saņemt svētku INFORMĀCIJAS CENTRĀ. **Istabas viesnīcās rezervējamas arī līdz 5. augustam,** tās garantējot. Rezervācijas kartes pieprasāmas Dziesmu svētku padomē, kam arī sūtāmi visi pasūtinājumu maksājumi:

Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padome,
c/o Mr. M. Štauvers, 291 Lorraine Dr.,
Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X2R2,
tālr. 514-457-9832.

Laipni lūdzam pasūtinājumus izdarīt laikus!

30. augustā, pl. 15.00	Mūzikas nometnē Orfordā, **Latviešu mūziķu koncerts**	a $12.00	_____	$_____
4. septembrī, pl. 18.00	Šerbrukas universitātē **Svētku atklāšana.**			
4. septembrī, pl. 19.00	**Apvienotais dievkalpojums**		**Kollekte**	
4. septembrī, pl. 21.30	Barona viesnīcā, **Jauno rakstnieku, mūziķu un iepazīšanās vakars**	á $ 8.00	_____	$_____
		á $ 5.00•	_____	$_____
5. septembrī pl. 13.30	Bišopa teātrī, **Mūzikas teātris Tango Lugano**	á $12.00	_____	$_____
		á $ 8.00•	_____	$_____
5. septembrī, pl. 16.30	O'Bready zālē, **Tautas deju uzvedums**	á $ 8.00	_____	$_____
		á $ 5.00•	_____	$_____
5. septembrī, pl. 19.30	Bišopa teātrī **Tango Lugano** otrā izrāde	á $12.00	_____	$_____
		á $ 8.00•	_____	$_____
5. septembrī, pl. 21.00	Sporta arēnā, **Roka vakars**	á $12.00	_____	$_____
6. septembrī, pl. 13.30	O'Bready zālē, **Kamerkoŗa un Jaunatnes orķestŗa koncerts**	á $ 8.00	_____	$_____
		á $ 5.00•	_____	$_____
6. septembrī, pl. 17.00	O'Bready zālē, **Svētku koncerts**	á $ 8.00	_____	$_____
		á $ 5.00•	_____	$_____
6. septembrī, pl. 21.00	Sporta arēnā, **Svētku balle**	á $12.00	_____	$_____
		á $ 8.00•	_____	$_____
7. septembrī, pl. 10.00	Barona viesnīcā, **Svētku noslēguma brokastis**	á $ 8.00	_____	$_____
		Kopā	_____	$_____
		ASV naudā 20% atlaide		$_____
		Privātiem čekiem izmaiņas piemaksa		$ 2.00
			Pavisam kopā	$_____

• ar punktiņu apzīmētās ir atlaides cenas.

Nosūtītāja vārds, adrese un telefons _____

Apspriedīs organizācijas darbību nākotnē

DV Centrālās valdes sēde notiks 31. jūlijā un 1. augustā Minsterē, Vācijā. Paredzētā darba kārtība ir ļoti plaša. Sēde notiks divās daļās, proti, atklātā sēde, kur var piedalīties katrs DV organizācijas biedrs, un slēgtā sēde, kur DV CV locekļi pārrunās lietas, kas nav pagaidām publicējamas presē. Sēdē savs laiks tiks veltīts administrātīviem jautājumiem, kas, organizācijai darbojoties 132 nodaļās/apvienībās, rada vajadzību darbības koordinēšanai un bieži vien nopietnām pārrunām. Būs arī jāapskata organizācijas darbība pagātnē, tagadnē, bet visvairāk laika tomēr prasīs organizācijas darba plānošana reālitātes robežās nākotnei, sevišķi atsevišķo nozaru (10) darbība, jo ja katra nozare veiks savu uzdevumu, tad visas organizācijas veikums būs priekšzīmīgs. Īpaša vērība būs jāpievērš iekšējās informācijas nozarei, jo uz tās sekmīgu darbību balstās visu pārējo nozaru darbība.

Darāmā nākotnē būs daudz. To rāda jau tagad briestošie apstākļi un notikumi kā mūsu pašu sabiedriskā dzīvē, tā arī starptautiskajā plāksnē. Centrālajai valdei būs jāapsver, kā visas organizācijas mērogā veikt šos uzdevumus un uzdevumu prioritāte, lai kalpotu vislabāk latviešu tautas interesēm. Apsvērumos jāņem vērā arī darbinieku spējas veikt attiecīgos uzdevumus. Organizācijas darbības plānam ir jāatbilst prasībām, kādas šis laiks un paredzamie nākotnes notikumi mums var uzlikt. Ārējā sektorā nopietni apsveŗama darbības racionālizēšana un koordinēšana ar mūsu nacionālajām pārstāvniecībām, lai kopējā mērķa sasniegšanā nerastos darbības duplikācija.

Viss tas norāda, ka DV CV sēde būs intensīva. Pēc sēdes 5. augustā, plkst. 14.30 Wienburg restorānā pirmo reizi būs DV organizācijas zemju un nodaļu/apvienību valžu priekšsēžu sanāksme. Ir paredzēti trīs īsreferāti t.i. DV priekšniekam, jaunatnes nozares vadītājam un ideoloģiskās nozares vadītājam. Panelī būs DV CV locekļi; sanāksmi vadīs DV CV sekretārs. Sanāksmes laiks neierobežots. Cerams, ka šai sanāksmei būs plaša atsaucība.

Sigurds Lindiņš
(DV CV sekretārs)

Apvienotos Čikagas, Kalamazū un Milvoku vīru koŗus Milvokos diriģēja (no kr.): R. Zuika, E. Brusubārdis III, L. Vuda. Labā pusē solists P. Lielzuika. Foto V.Jaunkalnietis.

20. g. s. piemineklis technoloģijai

Gubarjova luga Sarkofāgs

,,Faraona piramidas pastāvējušas tikai 5.000 gadu, bet lai ieturētu tradiciju, jūsu kodolpiramidai jāpastāv vismaz 100.000. Tas gan vienreizējs piemineklis, ko atstāt mūsu pēcnācējiem! Tie redzēs, kādi Rafaeli, Maikelandželo, un Leonardo dzīvo – juši 20. gadsimtā.''

Tā uzrunā Čornobilas kodolspēkstacijas direktoru Radiācijas drošības institūta ilgtermiņa pacients Bessmertnijs (nemirstīgais) pērn Maskavā sacerētā lugā Sarkofāgs. Autors Vladimirs Gubarjovs, avīzes Pravda zinātniskais redaktors, bija pirmais šurnālists, kas no pašas notikuma vietas ziņoja par katastrofu un tās sekām. Viņam arī bija uzdots sniegt gaŗāku analitisku rakstu par notikušo mēnešrakstam Znamja, bet bijis tik aizkustināts, ka nodomājis raksta vietā sacerēt lugu. Darbu iestudēja un pērnziem izrādīja Tambovas Lunačarskija teātŗa ansamblis. Karaliskā Šekspīra teātŗa režisore Džūde Kellija (Jude Kelly) to redzējusi Tambovā, un tagad viņas režijā to izrāda angļu tulkojumā Londonas Barbican centra Pit teātrī.

Viss notiek augšminētā institūta eksperimentālās medicīnas nodaļā, kuŗā ir desmit izolētu nodalījumu, bet tikai viens iemītnieks — Bessmertnijs. Ir katastofas priekšvakars, un tiekam iepazīstināti ar institūta personālu, kā arī ar Bessmertniju, kas te simbolicē sirdsapziņu. Viņa raksturs ir stipri cinisks ar vienreizēju humoru, reizē absurds, reizē melns, bet vienmēr ironiski asprātīgs. Dzērumā radiācijas apstarots, viņš ievietots institūtā un izmantots pētīšanai. Negaidīti ilgi dzīvojis pēc nelaimes, viņš tagad lieto jaunu uzvārdu Bessmertnij (bez nāves vai nemirstīgs - mūžīgs). Dienas viņš pavada, risinot krustvārdu mīklas vai lasot zinātniskus rakstus par jaunumiem radiācijas pētniecībā un šajā jautājumā spējīgs argumentēt ar katru speciālistu. Uz institūtu atnāk trīs nule kvalificējušās ārstes Vera (Ticība), Nadježda (Cerība) un Ļubova (Mīlestība), kuŗām būtu jāpaliek vismaz pāris gadu. Tās jau saprotami nedrošas, bet pēc reaktora sprādziena, kad nodaļa sāka slimniekiem piepildīties un notikuma briesmīgās sekas kļūst redzamākas, viena pēc otras pazūd. Šī simbolika efektīva arī tulkojumā.

Pacientu sastāvs atspoguļo visu padomju sabiedrību, piemēram, birokrati (Čornobiļas direktors), strādnieki (ugunsdzēsēji), zaglis, zinātnieki un vecā paaudze, kuŗai nav nekādas saprašanas par notikušo. Ierodas arī izcilais amerikāņu chirurgs Geils (lugā Kyle), ar kuŗu pats Bessmertnijs var sarunāties. Luga balstās ne uz lētu sensacionālismu — neredzam nekādas liesmas vai sprādzienus, pat neredzam, kā viens pēc otra mirst — bet uz cēloņa meklēšanu caur savstarpējiem atstāstījumiem, jautājumiem un smagiem pārmetumiem. Šajās sarunās Gubarjovs spēcīgi izcēlis Padomju sistēmas archaisko raksturu un birokratijas vājo un traģisko īpašību — izvairīšanos no atbildības.

Aizkustināja brīdis pēdējā cēlienā, kad ārsti konstatēja, ka uz vietas nebija vajadzīgā tipa kaulu smadzeņu, lai ārstētu Čornobiļas direktoru. Šis bija izteicis, ka viņu nekad netiesātu, jo ir vēl citi augstākos posteņos, kuŗi arī būtu jātiesā; labāk visu aizmirst.

Atklājās, ka Bessmertijam derīgas kaulu smadzenes, un viņu pieprasa operēt, lai izglābtu direktoru. ,,Tam ir jādzīvo. Viņam nav tiesības mirt kopā ar pārējiem. Atceraties, kā bija vidus laikos? Spitālīgiem piekarināja zvanu, lai viss pagasts zinātu, ka tāds nāk. Šodien katram jāzina un jāredz, kā viens no vainīgajiem nāk. Lai viņam rāda ar pirkstu... Es gribu viņu notiesāt uz dzīvi!''

Bez šaubām, luga ir spēcīga un apbrīnojama ar savu aso kritiku. Daži varbūt teiks, ka tās parādīšanās padomju presē un teātŗos ir Gorbačova 'glasnosķa' nopelns. Pa daļai tas tā būs, bet Čornobiļas traģēdiju taču nevarēja no pasaules acīm slēpt, un jautājums būtu, vai to Baltijā izrādīs? Šaubos, jo tad izceltos arī smaga kritika par darba apstākļiem tiem, kuŗiem jāsatīra saindētā teritorija, un tie galvenokārt ir baltieši.

Mellakaulu Andris

Spēlēs golfu visu vasaru

Toronto apkārtnes golfa klubs sezonu atklāja 31. maijā, Twenty Valley laukumā. Pēdējos atklāšanas turnīros laiks nebija pārāk labvēlīgs. Šoreiz karstumā un saulē 32 spēlētāji patīkami izklaidējās. Rezultāti gan bija ļoti pavasarīgi, bet arī ļoti cietie zāļāji spēli padarīja grūtāku.

Labāko rezultātu uzrādīja, viesis no Klīvlandes, Jānis Zaķis 85. Tālākās vietās — Anatols Ļitavnieks 86, Ojārs Mantenieks (Klīvlande), 89 un Rolands Kunčāns, 89. Dāmām labāko rezultātu uzrādīja Anne Kiršteina, 102. Atklāšanas turnīros balvas pasniedz par dažādiem nopelniem, un šoreiz tās saņēma: A. Kiršteina, K. Zaķis, O. Mantenieks, R. Simsons, A. Antmanis, W. Gardhause, A. Litavnieks, A. Ezers, P. Blatchins, R. Kuncāns, V. Galviņš un M. Priede.

Sacīkstes vadīja Marta Dālberga.

Kluba individuālās sacīkstēs piedalās 14 spēlētāji, un tās turpināsies visu vasaru. Tāpat sākušies pirmdienu saieti senioriem.

Kanadas atklātās latviešu m/s. notiks 8. un 9. augustā Glen Cedars laukumā. Sacīkšu sākums abās dienās plkst. 11:00. Registrēšanās 8. augustā, plkst. 10:00.

Sacīkstēs var piedalīties LSAK un ALA Sporta biroja pilntiesīgi biedri, kas nokārtojuši biedru maksas par 1987. gadu.

Piedalīšanās maksa 48.00 dol. par abām dienām.

Sacīkstēm var pieteikties tikai rakstveidā, iesūtot piedalīšanās maksu tā, lai tā nonāktu pie A. Dzilnas līdz 28. jūlijam. Tajā pašā laikā jāpieprasa motorizētie braukšanas rati, ja tādus vēlas. Sacīkstēm ir rezervētas 54 vietas, un pirmie datumi uz pasta zīmogiem gūs priekšroku.

Sacīkšu dienā jaunus dalībniekus nepieņems.

Pieteikumus ar samaksu lūdz sūtīt: **A. Dzilna, 10 Dean Park Road, Suite 314, Scarborough, Ont. M1B 3G8.** Tālrunis informācijai: (416) 283-7740.

A. Dzilna

DETROITA

● Gadskārtējais Apspiesto Tautu komitejas rīkotais Apspiesto Tautu nedēļas atceres sarīkojums ar pusdienām un koncertu notiks 26. jūlijā pl. 18 Ukraiņu kultūras centrā, 26601 Ryan Road, Warren, Mičigenā. Runās E. Spensers Abrahams (E. Spencer Abraham), Mičigenas republikāņu komitejas priekšsēdis.

Dalības maksa 15 dol. par personu. Galda karšu pieteikumus līdz 15.jūlijam pieņems Dainis Rudzītis, (313) 464-7015; Arturs Deksnis (313) 268-4926 un Eižens Lizlovs (313) 562-8407.

Lielā Rīgas viesnīcā, kuŗa ir apmešanās vieta ārzemniekiem, istabmeita novēro kādu viesi aplaistot puķu podus uz galdiem. ,,Nē... Nē'', viņa iesaucas, ,,Biedri, viesi, to gan nedarait: Mikrofoni sarūsēs!''

G. O.

PBLA

LATVIJAS NĀKOTNEI

IZLOZE

GAIDA JŪSU ATBALSTU !

LOZES PIEPRASĀMAS: LNAK
4 CREDIT UNION DR.
TORONTO, ONT. M4A 2N8

Vanagu Kārlis

Sienāžu mēneša — jūlija piezīmes (2)

Apvienotās Nācijas lūdz it visus 11. jūlijā mazliet padomāt par ,,piektā biljona zīdaiņa'' nākotni, pieņemot, ka tanī dienā pasaulē piedzims zīdainis, kas pēc skaita būs piektā biljona iedzīvotājs! Šī piektā biljona cilvēciņa nākotne, kā dzīves iztika, tā darba un izglītības ziņā, būšot drūma! Tādēļ jābrīdina tautas no lielās dzinstības pieauguma, ja tās vēlas uzlabot savu šīsdienas saimniecisko un sociālo dzīvi. Eksplosīvais iedzīvotāju pieaugums nabadzīgajās nācijās prasa racionālu un cilvēcisku politiku, lai novērstu dabas noplicināšanu un dziļas saimnieciskas krizes jau nākošajos 10 gados! 1960. g. pasaulē bija 3 bilj., 1975. g. — 4. bilj., tagad, 11. jūlijā, ,,svinēsim'' piektā biljona iedzīvotāja ierašanos!

Jaunais starptautiskais sauklis jau nu nepavisam nerīmējas ar mūsu nacionālajām interesēm, jo, lai latvju tauta pastāvētu, mums steidzami nepieciešams krietns dzimstības pieaugums, — katrā latviešu ģimenē vismaz trīs bērnus. Ar vienu bērnu tā ir nīcene, diviem — vārdzene, tikai ar trešo celsmīga latvju tautas stutene!.

* * *

Mūsu sarīkotais Kopenhāgenas tribunāls 1985. g. 26. jūlijā atzina, ka politiskais un genocīda stāvoklis Baltijas valstīs ,,apdraud mieru un brīvību ne vien Eiropā, bet visā pasaulē!'' Vai kādam zināms, ko reālu Eiropas valdības ievadījušas šo briesmu novēršanai? Izbāršana Kremlim vien...

* * *

Kas ir tas ducis, vai pat vairāk to latviešu miljonāru brīvajā pasaulē? Pat mūsu viszinīgākie žurnālisti atturas no uzskaites. Un labi vien ir. Redz nu, cik nelāgi sanāca Paramura pilsētiņai Ņudžersijā, kur klusībā dzīvoja ASV filantrops Ādolfs Siporta. Pilsētas tēvi, varen lepni ar savu izcilo, labdarīgo iedzīvotāju, iedomājās ar viņu palepoties un palaida plašāku informāciju. Tas nokaitināja 81. g. veco multimiljonāru, kas nu vācās projām, jo nevarot vairs atkauties no naudas mangotājiem un, galvenais, no neskaitāmiem precību piedāvājumiem! Vai tad latviešu miljonārus, ja tie kļūtu zināmi, kāds liktu mierā, ja jau nabaga pensionāri ik nedēļas saņem laipnus lūgumus pēc dālderiem labiem mērķiem? Tikai ar precību piedāvājumiem tos liek vēl mierā. Arī ALA bēdīgi slavenais ,,precību birojs'' to pašu dālderīšu trūkuma dēļ savu Amora pastu iebeidza...

* * *

Dienvidamerikas gringo un flamengo uz savu Pan-Am olimpiadu Indianapolē vēl nav saposušies, kad tur jau sākušies karstasinīgi strīdi par amerikāņu patriotisku stāju, kas ir arī mūsu uzmanības vērti (mācīsimie!).

PAX-I sporta spēļu programmā bija paredzēts, ka olimpiadas svinīgais nobeiguma akts 23. augustā notiks pilsētas centrā, Amerikas Leģiona stāba ēkas apstādījumu amfiteātŗa veida laukumā, kas izveidots par godu tiem, kas krituši par ASV brīvību. Kolīdz atklājās, ka pēc starptautiskā protokola nolīguma ceremonijā jāpaceļ nākošās Pan-Am sacīkšu rīkotājas valsts karogs un jāatskaņo tās himna, sākās politisks trącis — nākošās, 1991. g. sporta spēles, lūk, rīkos sarkanā Kuba un tādu ceremoniju jau Leģions nedrīkstēja pieļaut, jo tas apkaunotu tos ASV kaŗavīrus, kas ziedojuši savas dzīvības cīņās pret komūnismu!

Pie tam Hanavā 1961. g., pēc Fidela Kastro pavēles nošāva Leģiona Hanavas nodaļas komandieri H. Andersonu, ASV Leģiona augstākā vadība deklarēja, ka nekādi nepielaidīs, ka ,,šeit tagad tiks cildināta zeme, kuŗa mērķi un centieni pretēji ASV interesēm un tiem ideāliem, par kuŗiem cīnījās un mira miljons amerikāņu!'' Leģiona Indianas apgabala komandieris savukārt sašutis teica: ,,Mēs cīnījāmies pret komūnismu, un Kubas karoga godināšana Leģiona nama priekšā ir pret mūsu sirdsapziņu''.

Organizātori un pilsētas tēvi gan noraustījās, bet galu galā tomēr kontraversālo nobeiguma ceremoniju ar Kubas sarkanā karoga godināšanu pārcēla uz Domkupola sporta halli. Leģiona patriotiskā stāja ir iegaumēšanas vērta!

Otru protestu iesniedza Amerikāņu veterāņu apvienība par kārtību kādā pie 1. pasaules kaŗa pieminekļa paredzēts izkārt sporta spēļu dalībnieku 38 valstu karogus. Atkal vainīgs ,,protokols'', kas karogiem nosaka alfabētisku kārtību. Līdz ar to ASV karogs būs pavisam aizmugurē, pēdējā karoga mastā!

Aizņemtas ar Dziesmu svētku rīkošanu, Indianas latviešu organizācijas nav pasākušas kādu pretkomūnisma propagandas akciju lielā Pan-Am dalībnieku un viesu pulka saplūduma laikā; no vadības loka Vašingtonā arī norādījumu nav, kaut gan pašreizējā gaisotnē Daugavas vanagi varētu dabūt kā Leģiona, tā Kaŗa veterānu morālu atbalstu šādam izkārtojumam, iepazīstinot dienvidamerikāņus ar mūsu tautu likteni komūnismā. Bet nu viss nogulēts. ,,Iziesim no ierakumiem''!...

* * *

Jo ātri vien pēc Latvijas varmācīgās okupācijas 1940. gada 17. jūnijā krietns skaits mūsu ,,labo gadu'' cildinātāju, cilvēciskajā vājībā apsvieda patriotiskos kažokus uz otru pusi. Dažam tas bija jādara savas ādas glābšanai, citi to darīja jaunā režīma labvēlības iegūšanai. Tā, piemēram, jau trešajā okupācijas nedēļā komūnistu cenzētajā Rīgas ,,Atpūtā'' 12. jūlija izdevumā mūs apbēdināja Pēteŗa Ērmaņa noniecinošās vārsmas par neseno pagātni: ,,Bija savāds neīstums šie gadi seši, kad lētai pakļaujai bij vaļa ļauta, pat gaišie vārdi ,,Latvija un tauta'' tā klaigāti bij zaimīgi un sveši. Dažs Pietuks plātījās: ,,Es Kronvalds esmu!''. Nu negaiss tīrītājs pār zemi brāžas, viss jauns, un daudzas kāršu būdas gāžas...''. 1940. g. jūlijā slavētais ,,negaiss tīrītājs'' uz mūžu atstāja latvju tautā nedziedināmas, asiņainas pēdas!...

* * *

Kad aprīlī, atceļā uz dzimteni, Ņujorkā kādā 51. ielas viesnīcā bija nometināti desmit latviešu jauniešu no okupētās Latvijas kolchoziem (plašākā PS kolchoznieku ekskursija pa ASV), nebijis neviena, kas viņus tur apciemotu un izskaidrotu tiem, kā to ,,tiltu cēlāju'' stratēģija aicina, ,,trimdas nacionālo sūtību''. Neziņa, neuzņēmība, jebšu vienkārši nacionālais slinkums?

* * *

Iecienītajam ASV konservātīvajam publicistam Viljamam Baklijam, kas krasi kritizēja OSI darbību, nosaukdams to par ,,Office of Soviet Interest'', ir asprātīga ideja: ja tiešām no Vācijas savā laikā uz ASV atbēga 10.000 ,,kaŗa noziedznieku'', kas gandrīz jau visi sava cecuma dēļ šeit saņem valsts pensijas, vai tad viņus nevarētu vienkopus novietot kādā Floridas piekrastes salā, kur tad sūtīt izkalpotās pensijas čekus, kamēr Dievs tos pasauc pie sevis?

,,Salinieku'' ideja jau nav nekas jauns, mūsu jaunie namaz nezina, ka DP laikos Eslingenā Vācijā, bij. ministrs Alfreds Valdmanis ieteica, lai visi DP kartotēkā reģistrētos 111.495 (sic!) Latvijas bēgļus vienkopus novieto vai nu britu Rodēzijā, jebšu Dienvidafrikā, kur tad veidotos ,,Jaunā Latvijas kolonija.''

Arī māc. Grīvans vēl nesen ieteica tautas dzīvā spēka saglabāšanai trimdiniekiem pārcelties kur vienkopus. Vai Anšlavs Eglītis nevarētu uzrakstīt fantazijas noveli, kāda tad nu īstenībā izvērstos kašķīgo latviešu dižākā kopā dzīvošana pašu vadībā?

* * *

Pazīstamais Ļeņina draugs ASV dižkapitālists Armans Hammers (tas pag. gadā pārveda no Maskavas OSI ziņas tirmdinieku tramdīšanai) ,,pareģoja'' divas jo sekmīgas Rēgena-Gorbačova ,,miera konferences'', vienu šī gada beigās ASV, otru nāk. pavasarī Maskavā. Tāpat izveicīgais ,,sliežu bīdītājs'' paziņoja, ka pavisam drīz Izraēlā tiks atklātas eļļas bagātības, kā to norādot viņa Occidental Petroleum sabiedrības pētniecības sūkņu rezultāti Izraēlā.

Tad jau mūsu Amerikas latviešu jaunatnes apvienība, kuŗai pieder akcijas Hammera eļļas sabiedrībā, kļūs līdzīpašniece Izraēlas eļļas bagātībām. Shalom aleichem!

Bet par tām gaitām abu lielvalstu līderu sarunām man gan labpatiktos, ja ,,Jaunuma imperijas'' atmaskotājs Ronalds Rēgens jau pirmajā ciemu dienā Maskavas Kremlī paziņotu ASV priekšnoteikumus paliekama miera īstenošanai — krievu okupācijas varas izvākšanu no Latvijas, atdot latvju tautai Atlantijas čartā noteikto nacionālo suverēnitāti. Kamēr tas nav apsolīts, ASV valdība ne šogad, nedz kādu citu gadu ar diktātoriem Maskavā nekādu sadarbību nelīgs, nedos krieviem zem cenas savu labību, par ko mēs pamatīgi piemaksājam (tie vēl nesen, maijā, priecīgi saņēma 4 milj. tonnas!), neatjaunos tiem milzīgos kreditus, apturēs krievu inscenēto ,,kultūras sakarošanos'' un ,,tautas diplomātijas'' pasākumus. ASV sabiedriskās domas saduļķošanai, slēgs ASV ostas un lidlaukus maskaviešu kuģiem un gaisa putniem, kā arī svītrās ASV nodokļu maksātāju dolaru izšķiešanu komūnistu gaŗajai rokai Apvienotām Nācijām Ņujorkā! Nekādu draudzību, iekams baltieši atkal būs paši kungi savās senču zemēs! Tā tik būtu īsti rēgeniska stingrā stāja, kas zelta burtiem tiktu ierakstīta vēsturē! Sapņot katram ļauts...

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā

Monika Jonāne

dzimusi 1925. gada 20. septembrī Aglonas pagastā,
mirusi 1987. gada 22. jūnijā Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Dānijas skolas biedri: Vilis, Valija, Brigita, Egils, Virginija, Egons, Mirdza, Kārlis, Andrejs, Ruta un Lilija

Tas vārpu zelts, kas tavā dzīves druvā aug,
Nu ievākts, Dieva priekšā celts,
Tavs gājums piepildīts.
(L. Cauka)

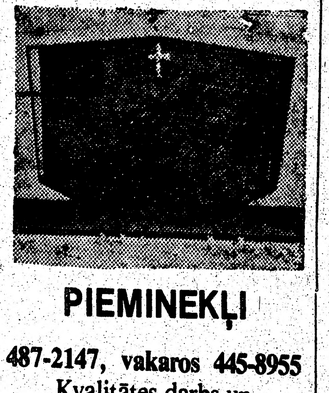

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets.
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu preses biedrības Kanadas kopas paplašinātā valdes sēdē 29. jūnijā Latviešu Namā valdes priekšsēde Inta Purva ziņoja, ka no dziesmu svētku padomes saņemts 500 dolaru čeks par preses kopas līdzdarbību un rakstnieku cēlienu noorganizēšanu dziesmu svētkos Toronto. Pagājušā gadā rīkotais Latgales vakars devis 166 dolaru atlikumu. Pagājušā gadā vēl noticis ventiņu vakars. Šoruden rīkos Liepājas novada vakaru.

R. Norītis ieteica rīkot kopas biedru internu vakarus, kuŗos apskatītu jaunās grāmatas. Viņš arī ierosināja uzņemt preses kopā par biedri K. Lillenurmu, kas dzīvo Sv. Katrīnās un bieži iesūta savus dzejoļus presē. Sakarā ar Irmas Grebzdes 75 dzīves gadu aprisi Kanadas preses kopa rakstnieci apsveikusi ar ziediem.

Lai veicinātu mūsu garīgās rosmes un tās uzturētu arī nākotnē, rīkos arī vēl kādu sarīkojumu mūsu jaunajiem literātiem. Nākošā preses kopas valdes sēde 21. jūlijā Latviešu Namā pl. 18:00. Tradicionālais Tupeņu saiets 12. septembrī, pl. 13:00 Purvainē ar rakstnieku un dzejnieku jaunāko darbu lasījumiem.

● Latviešu veco ļaužu mītnē Kristus Dārzs Jāņus svinēja 23. jūlijā ar Toronto latviešu pensionāru apvienības līdzdalību un priekšnesumiem. Tautas deju grupas Rudens seši pāri dejotāju nodejoja vairākas tautas dejas Annas Silavas vadībā, akordeonu pavadījumus spēlējot A. Silavam. Gaida Āpše nolasīja vairākus dzejoļus. Laukumā pie ugunskura notika kopēja līgošana, piedaloties arī jāņubērniem no Toronto un tuvākās apkārtnes. Bija savesti arī bagātīgi groziņi ar jāņusieru un citiem gārdumiem. Daļa viesu piedalījās aprūpes mājas iemītnieku kopējās vakariņās. Līgo vakara norisi vadīja mītnes administrātore Māra Zariņa un Renate Komarovska.

Latviešu kreditsabiedrības pārvaldnieks I. Alksnis pasniedza administrātorei M. Zariņai čeku par 1000 dolariem. Londonas latviešu kopa mītnes vajadzībām ziedojusi divus izbīdāmos galdus. 11. jūlijā pl. 15:00 Kristus Dārza iemītniekus ar koncertu iepriecinās mūsu jaunās paaudzes mākslinieki soprāns Laura Zariņa un pianists Pēteris Zariņš. Tautieši aicināti apmeklēt šo koncertu kopā ar aprūpes mājas iemītniekiem. Kr. Dārzā dzīvo 97 iemītnieki, pašreiz brīva tikai viena vīriešu istaba. Mītnes iekārtoto kopsaimniecības dārzu pārzin. S. Rudzītis, bet Vaclavs Turlajs apkopj mītnes parku.

● Toronto latviešu katoļu draudzes īpašumā Mežciemā Jāņu sarīkojumā 27. jūnijā bija ieradušies pāri par simts līgotāju, arī lielāks skaits jauniešu. Jāņu uzvedumu ar līgošanu un dziedāšanu vadīja koŗa Kodols diriģente Dace Šmita, piedaloties visai publikai. Augstas kārts galā dega jāņuguns, liesmoja arī ugunskurs. Jāņatēvs Jānis Budže un Jāņamāte Jūlija Pļavinska pacienāja jāņabērnus ar alu un sieru. Sabiedriskajā ēkā, kur par cienastu gādāja Mežciema dāmas ar K. Garjāni priekšgalā, deju mūziku pārzināja V. Bērziņš. 1. augustā Rudzupuķu balle ar priekšnesumiem un 2. augustā dievkalpojums pie Krusta, piedaloties trīs mācītājiem.

● Toronto un apkārtnes latviešu māsu kopas sanāksmē Latviešu Centrā advokāts Kānbergs stāstīja par testamentiem un mantojumiem.

Hamiltonas deju kopa Mazais Vainadziņš rosīgi gatavojas tautas deju lieluzvedumam 6. Latviešu jaunatnes dziesmu svētkos no 4.—7. septembrim Šērbrukā. Labajā pusē Vainadziņa vadītāja B. Šmite-Kalēja, kreisajā pusē Ilze Viliamsone (Baibas palīdze).
Foto J. Neimanis

Pateicība

Sirsnīgi pateicamies visiem, kas dalījās mūsu sērās un mīļotās

Monikas Jonānes

izvadīšanā ar līdzjutības apliecinājumiem, skaistiem ziediem, izjustiem atvadu vārdiem un aizgājējai parādīto cieņu. Sevišķu pateicību izsakām prāvestam B. Baginskim par iejutīgo izvadīšanu un pianistam Pēterim Zariņam par atskaņoto sēru mūziku.

Tāpat pateicamies arī LNAK valdes priekšsēdim T. Kronbergam, DV Kanadas valdes priekšsēdim G. Brikmanim, Kanadas vanadžu priekšniecei Norai Pulciņai, kas kārtoja arī sēru vēsts izziņošanu, DV sieviešu korim Zīle un diriģentam A. Purvam, DV nodaļu un vanadžu kopu amatpersonām, organizāciju pārstāvjiem un daudzajiem draugiem par pēdējām ardievām un atvadu vārdiem.

Sirsnīgu pateicību izsakām DV Centrālās valdes priekšniekam J. Frišvaldam, vanadžu priekšniecei Austrai Liepiņai, zemju valdēm un nodaļām par sūtītiem ziediem un rakstveida līdzjutības apliecinājumiem.

Goda sardzes, kuplā izvadītāju saime, vanadžu čaklās rokas sēru mielastā bija mums stiprinājums grūtajā pārdzīvojumā un aizgājējai parādīta cieņa, par ko visiem mūsu nedalīta pateicība.

Jāņa Šmita ģimene

Šī sanāksme bija vislabāk apmeklēta, piedaloties 23 dalībniecēm. Māsu kopa ievēlēja par priekšnieci Hertu Lejiņu, pirmo palīdzi Ināru Jurenovsku un otro palīdzi Valiju Dubrovsku. Pēc vasaras pārtraukuma kopa savas sanāksmes atjaunos rudenī.

● Austrālijas tautas deju ansamblis Saules josta sniegs Toronto divas viesizrādes — Čāpiņu Jāņa precības: 18. un 19. jūlijā, pl. 20:00 un 18:00 Senekas kolledžas Minklera auditorijā, 1750 Finch Ave. E. Biļešu iepriekšpārdošanu kārto Valda Bērziņa, 85 Thorncliffe Park Dr., Apt. 2803. Toronto, Ont. M4H 1L6, tālr. 421-8797. Latviešu Centrā biļetes iegādājamas otrdienās un ceturtdienās no pl. 18:00 — 19:30.

● Sidrabenes kafejnīca vasaras mēnešos atvērta katru sestdienu un svētdienu. Teoloģijas kursu laikā Sidrabenē no 16. līdz 27. augustam kafejnīca būs atvērta katru dienu pēc pl. 6 vakarā. Kafejnīcu vada Sv. Andreja draudzes dāmu komiteja, galvenā saimniece Berta Miškina.

● Veco ļaužu mītnē Kristus Dārzs 13. jūnijā miris Jānis Albertiņš, dzimis 1925. gada 9. oktobrī Smiltenē. Viņu pārpelnošanai Vūdbridžas krematorijā izvadīja mācītājs A. Celms. Pelnu urnu apbedīs Jorkas latviešu kapos.

● Prezidenta Kārļa Ulmaņa piemiņas komitejas sēdē, kuŗu vadīja priekšnieks Elmars Šķobe, galvenokārt pārrunāja 15. maija atceres sarīkojumu. Kasiere M. Lejiņa ziņoja, ka tas materiāli attaisnojies. Komiteja izteica pateicību archibīskapam A. Lūsim par 15. maija atceres runu, DV vīru korim, DV Toronto nodaļai par brīvu telpu lietošanu, Ausmai Siliņai par atmiņu stāstīšanu, pianistam Jānim Ļeloglāzovam, deklamētājam St. Butķēvicam un visiem citiem, kas sekmējuši šo atceres sarīkojumu. Šādu atceri rīkos arī nākošā gada 15. maijā. Šī gada 4. septembrī paiet 110 gadu no prezidenta K. Ulmaņa dzimšanas dienas. Izņāks īpašs atceres izdevums, ko sagatavo Dr. J. Labsvīrs. Sēdes sākumā ar klusuma brīdi pieminēja mūžībā aizsaukto padomes locekli Moniku Jonāni.

● Toronto mednieku un makšķernieku kluba internās šaušanas sacīkstes notiks 11. jūlijā kluba īpašumā Bērzainē. Ar mazkalibra šautenēm sacīkšu sākums pl. 9 rītā, bet mālu baložu šaušanas sacīkstes pl. 10 rītā, pistoles pl. 14. Pēc sacīkstēm balvu izdalīšana.

Papildinājums

ziņojumam par Sv. Andreja draudzes kādreizējā dr. priekšnieka izvadīšanu—LA 27.nr. (1987.g. 4. jūlija)

Ar divi dziesmām Jāņa Pētersona izvadīšanā Sv. Andreja baznīcā piedalījās draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā.

Ceļama kultūras darbu kvalitāte

LNAK Kultūras padomes sēdē 27. jūnijā Purvainē galvenās pārrunas skāra mūsu kultūras dzīves jautājumus. Lai globālā mērogā varētu izplāņot un saskaņot mūsu lielos kultūras dzīves notikumus, ierosināja sadarbību ar Latviešu institūtu un sastādīt attiecīgo sarīkojumu un sanāksmju kalendāru par vairākiem gadiem uz priekšu, iespējams par visu nākošo dekādi. Lai rosinātu un celtu mūsu kultūras jaunradi, rīkojami globāla apmēra konkursi dažādās kultūras jomās, pretēji līdzšinējai praksei, kad lugas vai kompozīcijas mūsu dziesmu svētkiem un citiem sarīkojumiem parasti pasūtināja tikai rīkotāju izvēlētiem autoriem. Turpmāk tam kalpotu konkursā atzītie un godalgotie labākie darbi. Konkursa princips būtu ievērojams arī citos kultūras laukos. Dēļ ziedojumiem varētu griesties arī pie privātpersonām, balvas nosaucot viņu vārdā.

Pārrunās bija arī ieteikums apzināt un vākt mūsu tautas ikdienas tradicijas dažādos Latvijas novados, kā to sāka ar mūsu izlokšņu paraugu ieskaņošanu. Svešumā vēl būs daudz veco cilvēku, kas šīs ikdienas tradicijas atcerēsies. Mums bija daudz tādu tradiciju, kas ikdienas dzīvi darīja interesantāku un bagātināja. Tām bija arī augsta morāla vērtība, piemēram, paceļot zemē nokritušo maizes kumosu, to noskūpstīt. Šo tradiciju aprakstus varētu virzīt uz Latviešu institūtu izdošanai grāmatā, tā šīs mūsu tautas pazīstamās ikdienas tradicijas neaizlaižot zudumā, bet saglabājot mūsu nākošajām paaudzēm.

Būtu sastādams arī mūsu kultūras darbinieku „katalogs" par cilvēkiem, kas veicinājuši kultūras darbu. Šāds saraksts it sevišķi noderīgs būtu mazākos latviešu centros, sastādot savu sarīkojumu programmu, kad rodas grūtības tieši attiecīgā referenta vai citas personas atrašanā. Starp citiem ieteikumiem bija arī ieteikums apzināt mecenātus, kas ar naudas balvām veicinātu to jauno latviešu atbalstīšanu, kas strādā pie sava disertācijas darba par latviešu kultūras izpausmēm pēdējo četrdesmit gadu laikā, jo tā ir daļa no dzīvās latvietības.

Kultūras padome pakavējās arī pie komponista Tālivalža Ķeniņa oratorijas Gloria, ko 24. novembrī pl. 8 vakarā atskaņos Mendelsona koris un Toronto simfoniskais orķestris Roy Thompson hallē. Padome ieteica šo koncertu apmeklēt. Tautieši aicināti jau laikus pieprasīt šī koncerta biļetes, zvanot **Intai Purvai: 1-519-855-6241,** vai **H. Lejiņai : 225—9294** Toronto.

Nākošā Kultūras padomes sēde rudenī 10. septembrī, pl. 18:00 Latviešu Namā Toronto, kad pārrunās arī nākošo Kultūras dienu programmu.

V.S.

AMBER PRINTERS AND PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Indra Gubiņa

Tā trakā Maķedonija

(11. turpinājums)

Vienam galvā liela ausaina cepure, pats sarāvies uz akmens un vicina mums ar roķeli patiesā priekā. Šajā mežu vientulībā tāds gaŗāmbraucošs autobuss laikam ir jau notikums.

Jo augstāk kalnos tiekam, jo mazākas kļūst egles, bet akmeņi lielāki. Vietām nokaltuši koki stāv kā bālgani spoki blāvajā migliņā, tad atkal melnas, lielas egles, caur kuŗām sāk spraukties cauri saules stari, un kādā ielejā jau redzam saules gaismā aitu ganu novietni.

Igors tagad, atpakaļceļā uz Dubrovņikiem, kur šī tūre beigsies, saka, ka varam viņam prasīt visādus jautājumus par Jugoslaviju, par to, kā te tagad dzīvojot. Mani interesē skolu sistēma. Pamatskolā jāejot 8 gadi, tāpat kā Kanadā. Pēc tam varot mācīties tālāk, ja gribot. Ne par vidusskolām, ne universitātēm nav jāmaksā. Bibliotēkās un grāmatu veikalos esot daudz tulkojumu, tos ļaudis lasot, kamēr vietējo autoru darbus — ne. Visi interesējas par to, kas notiek citur, jo tikai caur literatūru šejienieši to varot apjaust. Ievaicājos par krievu literatūru. Igors smejas, nē — to mēs nelasām. Esot dabūjami dažu krievu klasiķu darbi tulkojumos, bet pat tos lasot ļoti maz. Visā Jugoslavijā trūkstot skolu un skolotāju, tāpēc skolās mācības notiek maiņās, resp. skolotājiem ir dubultslodze. Skolu grāmatas un programmas katrai provincei savas. Dažādās valodas ļoti traucējot attīstīties vienai vispārējai skolu sistēmai.

Jautājam — vai kolchozi eksistē? Tie esot gan iekārtoti 1948. gadā, bet kalnos lauciņi ārkārtīgi izkaisīti un apvienošanās izrādījusies neiespējama. Valsts atzinusi, ka tāda sistēma šejienes apstākļos neder un 1952.g. atļauts katram pašam apkopt 10 ha zemes, un tā mērīta aŗamzemē, ne jau kalnu akmeņos. Iedzīvotāji pēc tam paši apvienojušies kooperātīvos, jo atsevišķie zemnieki nevarot iegādāties un uzturēt lauksaimniecības mašīnas. (Mēs gan nekur nekādas mašīnas neredzējām!) Tā šī apvienošanās esot bijusi ekonomiska, ne politiska nepieciešamība, pašu zemnieku iniciātīvā. Vai privātuzņēmumi pastāv? Jā, varot atvērt veikalus vai cita veida uzņēmumus, bet nodarbināt nedrīkstot vairāk par 5 cilvēkiem. Ja vairāk, tad uzņēmums vai veikals pāriet valsts īpašumā. Tas arī izskaidro, kāpēc lielākos veikalos pārdevēji nelaipni, laiski un vienaldzīgi. Ne viņu manta, ne viņu pienākums. Bet dzīvojamās mājas gandrīz visas esot privātīpašumi, takses esot ļoti zemas, tikai — kā jau mēs paši redzējām — cilvēkiem nav līdzekļu, ar ko māju būves pabeigt.

Automašīnas esot ļoti dārgas. Maķedonijā tās maksā apm. 4 gadu strādnieku algu. Vīri parasti strādājot divos darbos, jo ar viena darba algu ģimene nevarot iztikt. Maķedonija un Montenegro esot trūcīgākās provinces, tagad vēl ar izteiktu bezdarbu. Visā Jugoslavijā esot apm. 4.5% bezdarbnieku. Valsts dodot pabalstu uz zināmu laiku un piedāvājot darbu. Ja darbu 3 reizes noraida, tad tāds cilvēks valsts bezdarba pabalstu vairs nekad nevarot saņemt. Nekādas darba izvēles neesot. Piemēram, viņš pats esot beidzis studijas — ķīmiju, bet ķīmiķu esot par daudz. Valodu prašana devusi iespēju strādāt par gidu, bet valsts samaksātā universitātes izglītība tā ir paliekot neizmantota.

Tuvojamies Dubrovņikiem, vēl baudīdami kalnu skaistumu. Zaļums, kas mūs sveicināja šeit pirms nedēļas, nu pārvērties rūsganās, dzeltenās un brūnās krāsās. Strauji rudens šķiedis savas krāsas. Adrijas jūra vizuļo saulē, kalnu skaistums licis aizmirst līkloču ceļus, dziļās aizas un gandrīz nepieejamās baznīciņas. Apkārtne vēl aizvien ļoti sausa, nav taču lijis! Deg. Meži deg vairākās vietās.

Dubrovņiku tuvumā pie viesnīcām izsēdina vispirms francūžus, tad dažus vāciešus, un tad ir mūsu kārta pie Belvedera viesnīcas.

Tā ir jauna, vēl pilnīgi nepabeigta, moderna un skaista. Pēc pagaŗā dienas brauciena abas ar Veltu stāvam uz terases, veŗamies vizuļojošā jūrā ar mazām saliņām tālumā. Nekur vairs nav jāsteidzas, šeit paliksim 4 dienas, šovakar atbrauks pārējās ceļa biedres un sāksies jauns ceļojuma posms.

Kad izstaigājam un apskatām viesnīcas greznību, kļūstam skumjākas. Kaut kā vēl sāp Maķedonijā redzētā nabadzība un atpalicība, kaut gan tā palika aiz augstajiem kalniem. Te ir pavisam cita pasaule.

Sēžam pievakara saulē uz balkona, izbaudot tās maigo siltumu un gaismu, bet domās laikam mēs abas vēl esam iepriekšējās nedēļas ceļojumā. Velta nopurinās un nosaka: Tā trakā Maķedonija!

Pienākusi stunda, kad no Toronto vajadzēja ierasties mūsu tālākā ceļojuma biedrēm, bet — viņu nav. Tā kā viesnīca ir ļoti liela, bet samērā tukša, rezervējam viņām istabas savējai blakām. Vakariņās vēl neejam, bet gaidām atbraucējas. Bet — cik ilgi lai gaida, ēst gribas un vakariņu laiks arī ir ierobežots. Ēdam vienas pašas, pārspriežot lidmašīnas kavēšanās varbūtības. Pēc vakariņām grozāmies pa vestibīlu, gaidām, skatāmies uz informācijas dēļiem, kur šādas tādas ziņas par dažādām tūrēm, bet par mums paredzēto — ne vārda. Apjautājamies slaidajiem puišiem pie reģistrācijas gaŗās letes, vai lidmašīna tiešām vēl nebūtu ienākusi. Viņi zvana uz lidlauku. Visas lidmašīnas, kam šodien jāienāk, esot ienākušas. Bet kur tad mūsu līdzbraucējas? Varbūt esot pārdomājušas un neesot atbraukušas. Nē, tas nevar būt. Nu, varbūt viņas izvēlējušās citu viesnīcu. Arī tas nevar būt, jo tūrēs viesnīcu pats neizvēlas. Puišiem, protams, vienalga! Ja nav, tad nav un cauri. Bet mēs nervozējam. Staigājam pa tumsas apņemto ceļu, gaidīdamas un gudrodamas. Uz Toronto saņemtajām zīmēm viesnīcu vārdi nekur nebija. Mēs zinājām, ka paliksim Belvedera viesnīcā, jo tas bija uzrakstīts uz Maķedonijas tūres zīmes, lai šoferis zinātu, kur mūs izsēdināt. Var jau gadīties, ka viņas ir citā viesnīcā. Kad tuvojas jau pusnakts, ejam vien gulēt.

No rīta steidzamies noskaidrot, vai gaidītās līdzbraucējas ieradušās. Nē, nav. Paēdam brokastis un tālāk nezinām ko iesākt. Pēc ceļojuma zīmēm kādiem mūs šodien vajadzēja vest un izrādīt Dubrovņikus vai arī Mostāru. Informācijas nekādas, un neviens gar mums neliekas ne zinis. Te nu bija — tūre!

Klīstam pa skaisto viesnīcu, kas iebūvēta krasta slīpumā. Ieeja no ielas ir pašā augšējā stāvā, pārējās uz leju izveidotas ar balkoniem, terasēm, celiņiem un peldbaseiniem. Ārpuses izdaiļošanas darbi vēl turpinās, un tieši pie jūras klāt netiekam. Nopeldos vienā no lielajiem baseiniem, brīdi pasildos saulē, tad atkal saģērbjos un ejam meklēt savas pazudušās ceļa biedres.

Tieši tajā brīdī, kad no lifta iznākam plašajā vestibilā, veŗas ārdurvis un pa tām nāk iekšā mūsu gaidītās torontietes.

Kur jūs bijāt, kas notika, kur palikāt? Viņas stāsta un reģistrējas reizē. Blakām turas maza, sīka, jau labi gados dāma un paņem uz reģistrācijas galda nolikto, mūsu līdzbraucējām domāto istabas atslēgu. Es lūdzu to atpakaļ. Mrs. Simone Martin atslēgu vienaldzīgi atgrūž — viņai esot vienalga, kuŗā istabā pārguļot, tikai lai mēs viņu neatstājot vienu. Atbraucējas steidzas paskaidrot, ka Mārtiņkundzei un arī Mildai Dubrovņikos neesot pienākušas ceļa somas. Tā kā Mārtiņkundzei visi tālākie braucienu papīri bijuši somā, viņa nezinot, ne kur braukt, ne kur palikt. Turējusies tik līdz, un te nu ir.

Kad tiekam istabās, pamazām atrisinās stāsts par lidmašīnas kavēšanos Toronto, par vēlo iebraukšanu Zagrebā, kad visas lidmašīnas uz Dubrovņikiem jau aizgājušas, par novietošanu kādā viesnīcā, kur neviens nelicies zinis, kā nokļūt atpakaļ uz lidlauku, vai kas noticis ar ceļa somām. Mārtiņkundze viņām pievienojusies Zagrebā. Tā kā šorīt Dubrovņikos neviens no ceļojuma aģentūras viņas neesot sagaidījis un neesot nekur arī bijusi informācija, kur viņām jābrauc, tad visas kopā braukušas šeit, jo zināja, ka mēs te, Belvedera viesnīcā būsim.

Turpinājums sekos)

SENĀS BALSIS

No dainu pūra

TĒVZEMEI — SADZĪVEI—PADOMAM

Sakārtojuši K. un N. Puriņi

40.

Kas kaitēja man dzīvot
Mana tēva zemītē?
Tēva mieži tīrumā,
Stallī bēri kumeliņi.
51273 Kosas C.

Caļas irbe svelpeidama,
Traucēj tautu kumeliņu;
Kaustīts tautu kumeliņš
Reibej tāva pagalmiņu.
51161 Bērzpils Abr.

Aiz upītes zaļa zāle,
Sarkans auga āboliņis;
Tur ēd dienu, tur ēd nakti
Bandenieka kumeliņi.
29596 Rāvas Lp.

Kad es jāju pa laukiem,
Kalni, lejas trīcēt trīc;
Kad es jāju pa mežiem,
Priedes, bērzi locījās.
29765 Vilces Jg.

Kumeliņi, baltsarīti,
Tu jau zini visus ceļus;
Tu zin Rīgu, tu Jelgavu,
Tu kuplo tēva druvu.
51300 Ezeres Kld.

*

Skeisti dzīd mežiņā,
Skeisti meža maliņā.
Putni dzīd mežiņā,
Meitas meža maliņā.
35871 Viļakas Abr.

Gauži raud purvi, meži,
Kad es skaņi gavilēju.
Neraudat purvi, meži,
Šī pēdējā vasariņa.
164 Seces Jk.

Palīdz', puisi, man dziedāt,
Palīdz dziesmu darināt;
Es tev būšu palīdzēt
Miežiem līst līdumiņu.
296 V.K.Z.

Dziedu, dziedu, ko es dziedu,
Tik raudāt neraudāju:
Dzirdu savu augumiņu
Tuvu, tālu nicinām.
127 V.K.Z.

Pieci vīri, seši zirgi,
Dziesmu pūra nepavilka;
To darīja vecmāmiņa,
To diženi tautu dēli.
35824 Asares Il.

*

Apkārt kalnu saule tek,
Gara ceļa gribēdama;
Tā es teku līkumiem,
Labu ļaužu gribēdama.
9356 Bērzaunes Md.

Tā sasēju zāļu nastu,
Ka zālīte neizbira,
Tā cerēju tautu dēlu,
Ka ļautiņi nerunāja.
41273 Lejas Vlk.

Bitītei, meitiņai
Abām viens padomiņš:
Bitei skriet ziediņos,
Meitiņai darbiņos.
39579 Seces Jk.

Skaista beju vējam pyusta,
Gudra ļaudim aprunuota;
Poša gudri iznusuoju
Sovu seiku augumiņu.
40483 Bērzgales Rz.

Ļaudis manu augumiņu
Stāvu bēra valodās.
Smuidris manis augumiņis,
Garām bira valodiņas.
8628 Sesavas Jg.

Pastmarku serija par Latviju

Sakarā ar Latvijas evaņģelizācijas 800 gadu atceri Vatikāns izdevis pastmarku seriju 550.000 eksemplāros. Serijai ir divas vērtības: 700 liras un 2.400 liras, tātad serijas cena ir 3.100 liras.

Abās pastmarkās viņetes medaljonā. Šāds pasniegšanas veids nebija svešs Latvijā. Visapkārt tautiskie ornamenti dažādās krāsās, kamēr medaljoni brūnā krāsā.

Pirmā ir attēlots Rīgas Baznīcas kapitula (bīskapijas padomes) ģerbonis, lietots laikā no 1234. līdz 1269. gadam, ar uzrakstu visapkārt tālaika latīņu valodas rakstībā: SIGILLUM CAPITULI RIGENSIS ECCLESIE. Ģerbonī attēlota Rīgas Baznīcas debesu aizstāve Jaunava Marija, sēžot ar valdnieka zizli labajā rokā. Viņai klēpī kreisajā pusē Bērniņš Jēzus. Visapkārt sešas zvaigznes. Dievmāte attēlota virs Rīgas mūriem, pa labi un pa kreisi pilsētas torņi. Zem Marijas attēla uz mūļa nišā un blakus tai attēlotas trīs personas, kas varētu būt otrs Rīgas Baznīcas debesu aizstāvis Jānis Kristītājs un tās divi pirmie bīskapi —Meinards un Bertolds, kuŗu kapavietu svinīgi apmeklēja pāvesta legāts Modenas Viļums 1225. g. 14. augustā, Meinarda nāves atceres dienā.

Otrā patmarkā attēlota Aglonas bazilika, ko dominikāņi uzcēla 1780. gadā un kuŗu konsakrēja bīskaps Jānis Benislavskis 1800. gadā. Pāvests Jānis Pauls II 1980. gadā izsludināja Aglonas svētnīcu par baziliku. Tās attēlam medaljonā visapkārt uzraksts latīņu valodā: CENT. ANNUS AB EVANGELI—ZATA LETTONIA (astoņi gadsimti kopš Latvijas evaņģelizācijas).

Uz abām patmarkām augšā italiešu valodā uzraksts: EVANGELIZZACIONE 8° CENT. LETTONIA (Latvijas evaņģelizācijas 800 gadi). Tāpat arī uzraksts: POSTE VATICANE (Vatikāna pasts). Pastmarkas zīmējis Marijs Kodoni (Mario Codoni).

Latvijas kristietības jubilejai veltītā pastmarku serija ir otrā šinī gadā, ko Vatikāns izdod. Pavisam 1987. g. paredzētas septiņas serijas. Pirmā, ar četrām vērtībām, bija veltīta svētā Augustīna atgriešanās un kristības 1600 gadu atcerei. Kā trešā būs Lietuvas kristietības 600 gadu jubilejas atcerei veltītā, kas iznāks trīs vērtībās jūnija beigās. Sekos vēl četras serijas: par Vatikāna līdzdalību Vispasaules pastmarku izstādē, par Vatikāna mūzejiem, par pāvesta Jāņa Paula II ceļojumiem 1985.—1986. g. un par svētā Nikolaja jubileju.

Ar šo pastmarku seriju Latvijas vārds ir pacelts pasaules mērogā pēc Vatikāna iniciātīvas. Serijas temats ir Dievmāte, jo Latvija ir veltīta Marijai un kopš kristietības laikiem nosaukta par Māras zemi, ko apstiprināja arī pāvests Inocents III Laterāna koncilā 1215. gadā. Pastmarkās attēlo populārus tematus, kas nodrošina izdevēja prestižu un arī lielākas izplates iespējas, jo pastmarku seriju izgatavošana saistīta ar prāviem izdevumiem. Maz populāras serijas grūti izplatīt, īpaši mazu tautu, kā tas ir noticis dažos gadījumos. Būtu vēlams, lai latvieši veicinātu šīs serijas izplati, tādā veidā nodrošinot iespējas nākotnē kādai citai serijai par Latviju.

Serijas izdošanas datums ir 2. jūnijs. Abas noteiktās vērtības ir izdevīgas, jo 700 liras ir parastais vēstules tarifs, un 2.200 liras — gaisa pasta vēstules tarifs uz ASV un Kanadu.

Serijas var iegādāties vietējos filateliskos birojos. Vatikānā tās var iegādāties, iepriekš samaksājot ar starptautisko pasta pārvedumu, pieliekot pasta izdevumus apdrošinātam sūtījumam ar adresi: Ufficio Filatelico del Governatorato. 00120 Città del Vaticano.

Dr. A. Brumanis

Sarīkojumu Kalendārs

18. jūlijā pl. 20 un 19. jūlijā pl. 18 Austrālijas Saules Jostas ansamblis izrāda Čapiņu Jāņa Precības Minklera auditorijā. Biļetes iepriekšpārdošanā Latviešu Centrā otrdienā un ceturtdienā pl. 18.

22. augustā pl. 15 Daugavas Vanagu Druvas nodaļa rīko 25 gadu svētkus Purvainē, Purvu saimniecībā.

19. septembrī pl. 18.30 DV Kičenerasvaterlū nodaļas 35 gadu atcere Schwaben klubā, 1668 King St. E., Kitchener, Ont. Programmā: Svinīgs akts, DV Vīru koŗa Kanadā koncerts. Saviesīgs vakars ar deju. Ieeja $20.-, vakariņas ieskaitot.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 29. SEZONAS 1987/1988. GADA KONCERTI

1987. gada 20. oktobrī (otrdien) **Melita Mičule**, mecosoprāns no Vācijas. Irisa Purēna pie klavierēm.

1987. gada 1. decembrī (otrdien) **Linda-Biruta Alle**, čello — no Vācijas. Olle Sjoberg pie klavierēm.

1988. gada 19. janvārī (otrdien) **Latviešu Kamermūzikas koncerts** Artura Jansona vadībā. J. Vītols — kvartets; T.Ķeniņa — kvartets klavierēm un stīgām; J. Mediņa — kvintets klavierēm un stīgām.

1988. gada 5. aprīlī (otrdien) **Pauls Berkolds**, baritons. Pēteris Zariņš pie klavierēm.

Visi koncerti notiks Jane Mallett teātrī, St. Lawrence Centre, 27 Front Street East, un sāksies precīzi pl. 20.00.

LATVIEŠU SPORTA APVIENĪBAS KANADĀ (L.S.A.K.) SACĪKŠU KALENDĀRS 1987.g.)

8., 9. augustā Kanadas Latviešu meistarsacīkstes golfā, Glen Cedar.

9. augustā Sidrabenes Sporta svētki, Kanadas Latviešu meistarsacīkstes jaunatnei vieglatlētikā.

12., 19. septembrī Ziemeļamerikas Baltiešu meistarsacīkstes šaušanā Bērzainē.

19., 20. septembrī Baltiešu meistarsacīkstes vieglatlētikā Sidrabenē.

20. septembrī golfs — kluba slēgšanas sacīkstes — New Market.

27. septembrī Kanadas Latviešu meistarsacīkstes futbolā Sidrabenē.

Tuvāka informācija — Juris Tērauds, tel. 225—5534, Olģerts Kurcigs, tel. 741-3665.

Jauniešu iesvēte Otavas Miera draudzē 17. maijā. 1.r. no kr.: Lauma Cenne, Andris Pone, Māris Staško un Pēteris Staško; 2.r. no kr.: māc. Māris Ķirsons, draudzes mācītāja Sarma Eglīte, māc. Edgars Lange un draudzes priekšnieks Andris Lange.
Foto Arnis Rozītis

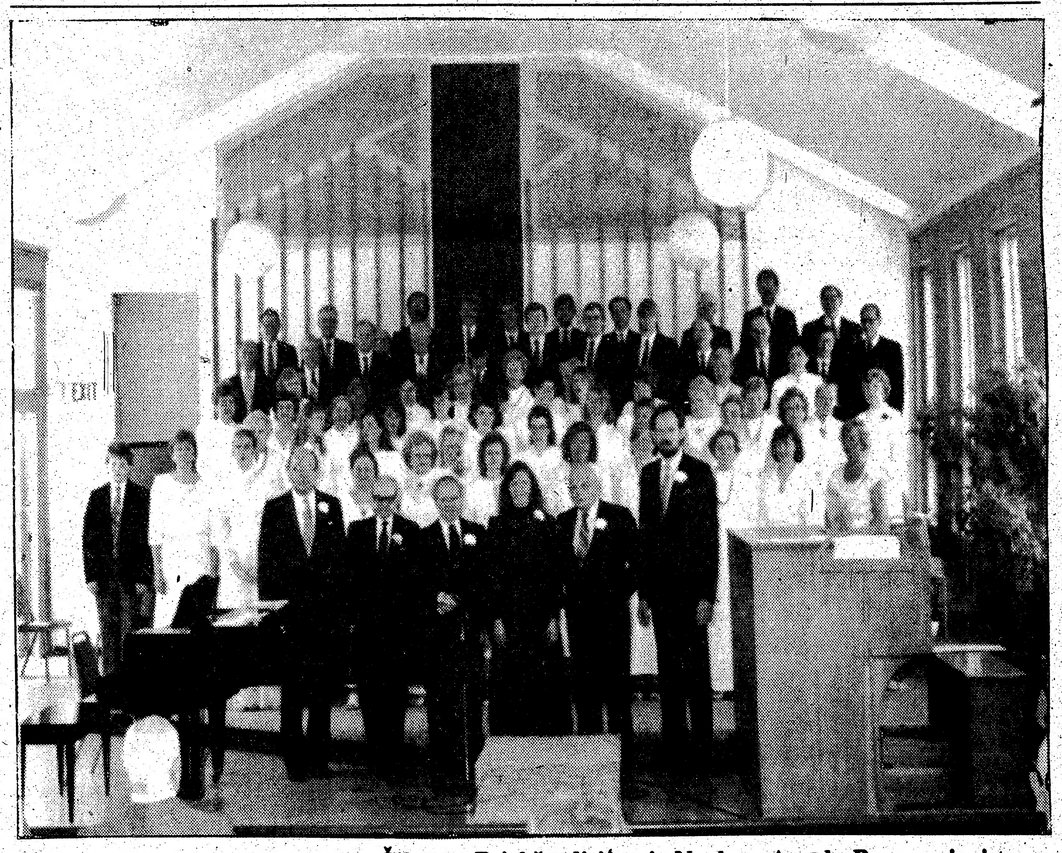

38. Baptistu Dziesmu diena Čikagā. Priekšā diriģenti: No kr.: Arvīds Purvs, pianists Valdis Treimanis, Rūdolfs Kalnmals, Gunta Plostniece, Viktors Baštiks, Ralfs Augstroze.
Foto Andr. Kalnmals

Mūsu Monikas vairs nav

Pietrūks mums tavas darbīgās rokas,
Sapratējas sirds.

Skumjās
DV Kanadas valde

RAIBĀ NEDĒĻA

Kanadas pasta pārstāvis Dunstons un pastnieku arodbiedrības viceprezidents Findlejs ar rokas spiedienu salīgst mieru un izbeidz streiku.

PASTA STREIKS KANADĀ BEIDZIES

Trīs nedēļu ilgais pasta iznēsātāju streiks beidzās šīs nedēļas sākumā, kad valdības nozīmētais sarunu starpnieks Bills Kelijs pēc triju dienu nepārtrauktām sarunām panāca streikotājiem un Kanadas pastam pieņemamu atrisinājumu. Ne viena, ne otra puse nevar dižoties ar panākumiem, bet daži uzlabojumi nāks par labu kā pasta iznēsātājiem, tā arī pasta racionālākai piegādei.

Jājautā, kādēļ valdība ļāva streikam ieilgt, ja darba ministrs varēja nozīmēt kompetento starpnieku Billu Keliju par starpnieku jau streika pirmajās dienās?

No mūsu lasītājiem saņemtās ziņas liecina, ka daudzās vietās laikraksts streika laikā pat saņemts dienu ātrāk nekā parasti. Toronto lasītāji mūsu laikrakstu, ko nododam pastā trešdienā, saņem jau ceturtdienā vai piektdienā. Grāmatnīcās un veikalos laikraksts jau dabūjams trešdienas rītā, bet izdevniecības kantorī jau otrdienas pēcpusdienā.

Tā pastnieku streiku esam pārlaiduši diezgan viegli. Tikai trīs dienas bijām nogriezti no ārpasaules bez jebkādu sūtījumu saņemšanas.

Runā, ka uz vasaras beigām streikot domā pasta šķirotāji, kuriem tad izbeidzas parakstītais darba līgums. Jācer, ka šo nevienam nevajadzīgo streiku valdība jau laikus novērsīs.

ŽĪDI NEAPMIERINĀTI

Kanadas federālam parlamentam aizejot vasaras atvaļinājumā, likumdevēji nepaspēja pieņemt dažus valdībai iesniegtos likumprojektus. Šo likumprojektu starpā bija arī tieslietu ministra ierosinātie papildinājumi Kanadas krimināllikumu ietvaros, ar kuriem Kanada varētu sākt tiesāt Kanadā tās personas, kuras par kara noziedzniekiem uzskata Vīzentāla nacistu vajāšanas centrāle Losandželosā vai tās nodaļa Kanadā un arī Pad. savienības iesniegtos sarakstos minētās personas.

Tieslietu ministra Ramona Hnatyshina likumprojekta papildinājumā būtu jāsāk tūlīt vajāšana pret 20 aizdomās turētiem kara noziedzniekiem un bez tam minēti vēl ap 200 citu Kanadas pilsoņu vārdi, par kuriem nav vēl pietiekamu pierādījumu. Ar likumprojekta papildinājuma atlikšanu līdz rudenim nacistu vai etniskās aprindās dēvētās raganu medības aizkavēsies par vairākiem mēnešiem.

Kanadas žīdu kongresa prezidente Reitmane preses pārstāvjiem izteikusies, ka kara noziedznieku tiesāšanas likumprojekta atlikšana uz rudeni esot viņu nepatīkami pārsteigusi.

Jāatzīmē, ka parlamentā konservātīvo partijas deputāts A. Viters ierosinājis, lai kara noziedznieku izmeklēšanu neattiecina tikai uz nacistiem, bet to piemēro arī pret tiem individiem, kas izdarījuši pārkāpumus Pad. savienības iestāžu uzdevumā un vēl līdz šim nav sodīti.

Kanadas žīdu kongresa prezidente Reitmane vīlusies par kara noziedznieku medību atlikšanu uz rudeni.

TIESĀ ČERNOBILAS INŽENIERUS

Vismaz pagaidām Maskava ir pasaules diplomātisko minējumu degpunktā. Paša Gorbačova stāvoklis politbirojā ir nostiprinājies, bet būtu aplami apgalvot, ka konservātīvo spārna opozicija partijas vadībā jau pieder pagātnei. Daudz svarīgāka ir Gorbačova pakāpeniskā taktika iegūt kontroli pār valsts bruņoto spēku mašinēriju. Jaunais aizsardzības ministrs Koldūnovs aizgāja priekšā vismaz desmit maršaliem un simts ģenerāļiem, kuriem pēc protokola vajadzēja dot priekšroku uz augsto amatu. Tas varēja notikt tikai tādēļ, ka Koldūnovs ir Gorbačova uzticības vīrs.

Gorbačova perestroika skar visas padomju saimnieciskās dzīves norises. Savest kārtībā sistēmu, kur strādnieki gadu desmitiem ierodas darbā tikai pavadīt noteiktās stundas, bet ne strādāt ar pilnu darba jaudu, nav viegls uzdevums. Arī ražošanas un pieprasījuma princips, kā arī cenu pārkārtojumi un valsts piemaksu izbeigšana daudzos pasākumos ir uzskatāma par revolucionāru notikumu, kuŗā Gorbačovu vēl pāragri dēvēt par uzvarētāju.

Vai padomju strādnieks sapratīs, ka smagi strādājot bieži vien par zemāku algu, viņš stiprina valsts saimniecību?

Maskavas partijas šefs Boriss Jelcins ir radījis bailes un sašutumu augstāko partijas funkcionāru aprindās ar strupo paziņojumu, ka viņš paredzējis izbeigt privilēģētos iepirkšanās veikalus un cita veida priekšrocības, ko līdz šim baudīja sarkanā galma varenie.

Mums derētu atcerēties, ka Pad. savienībā visa vara atrodas tikai niecīgas mazākuma kliķes rokās, jo komūnistu biedru skaits Sarkanajā imperijā nepārsniedz 6,7 proc.

Nupat no Maskavas aizbrauca Indijas Gandijs. Pēdējā dienā Gorbačovs uzaicināja dārgo Indijas viesi savā privātā mājā. Tādu godu līdz šim piedzīvojusi tikai Tačere. Gorbačova un Gandija sarunas neaprobežojās ar abu valstu kultūrālās un saimnieciskās sadarbības plāniem vien. Domā, ka Kremlis mēģina dabūt Indiju savā pusē, ja kādā dienā Pekinga iedomātos prasīt vecu rēķinu nokārtošanu, kas varētu beigties ar krievu un ķīniešu militāru konfrontāciju.

Pag. nedēļā Kremlī viesojās cits prezidents. Tas bija Rietumvācijas prezidents Richards fon Vecekers. Šo vizīti uzskata par politisku pieklājības apmeklējumu, aiz kuŗa slēpjas Bonnas un Maskavas saimnieciskō darījumu paplašināšanas plāni.

Bonnas prezidents Gorbačovam ieminējās arī par Berlīnes kauna mūri, kas esot nepatīkams atgādinājums no aukstā kara konfrontācijas laikiem. Atbilde bijusi: ,,Mēs mēģināsim kaut ko darīt.''

Rietumvācijas prezidents ieminējās arī par vācu jaunekļa Rusta sensācionālo lidojumu no Helsinkiem uz Kremli. Rusts vēl joprojām atrodas Jevrontovo cietumā. Par Rusta atbrīvošanu gan runā, bet Gorbačovs to neapstiprināja. Starplaikā viņš iecēlis par padomju gaisa aizsardzības ģenerāli Ivanu Tretjaku. Tas bija tas pats Tretjaks, kas 1983. gadā komandēja sarkanos gaisa spēkus Tālajos austrumos, kad padomju iznīcinātāji notrieca Korejas satiksmes lidmašīnu ar 269 pasažieŗiem.

Kijevas tuvumā sākusies prāva pret Černobilas atomspēkstacijas vadību. Uz apsūdzēto sola bez šī uzņēmuma vadītāja par kriminālu nolaidību apsūdzēti arī divi inženieŗi. Prāva turpināsies vairākus mēnešus, un tajā pielaidīs arī dažus rietumu žurnālistus.

Amerikāņu izdotais igaunis Kārlis Linnass, ko Kremlis pirms 25 gadiem aizmugurisķi notiesāja uz nāvi, kā ziņo TASS aģentūra, esot miris pēc operācijas Ļeņingradas cietumu slimnīcā.

Amerikāņi Linnasu deportēja vārda tiešā nozīmē ar varu. Lidostā viņš sauca: ,,Lai visa amerikāņu tauta zina — jūs sūtat nāvē nevainīgu cilvēku!. Linass katēgoriski noliedza Vīzentāla centra viņam piedēvētos noziegumus žīdu un citu pilsoņu nogalināšanā Tartū koncentrācijas nometnē.

Interesanti atzīmēt, ka Pad. savienība atņēmusi pilsoņa tiesības uz rietumiem nokluvušam psīchiātram Karjāginam. Pilsoņa tiesību atņemšanu uzkata par tikpat smagu sodu kā notiesāšanu uz nāvi. Karjāgins kādā intervijā Šveicē izteicies, ka Pad. savienībā joprojām disidentus turot īpašās psīchiātriskās slimnīcās un atbrīvoto disidentu skaits esot ārkārtīgi niecīgs.

BARGI SODĪTS

Francijā mūža cietuma sods piespriests bij. Gestapo šefam Lionā — Klausam Barbijam. Sašutuma vētru radīja Barbi aizstāvji, kas prāvas noslēgumā aizrādīja, ka tādus pašus pārkāpumus pret cilvēcību, par kādiem apsūdzēts Barbi, vēl šodien turpinot Izraēla, uzbrūkot palestīniešu bēgļu nometnēm un nogalinot tur bērnus un sievietes.

Prāva radījusi Francijā antisemitisma vilni, jo daži žīdu liecinieki apvainoja franču tautu sadarbībā ar nacistu okupantiem žīdu nogalināšanā.

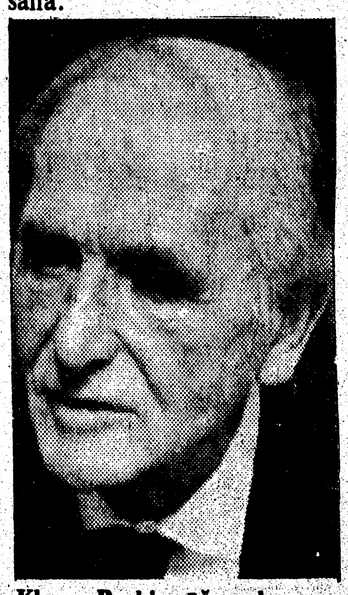

Klauss Barbi mūža galu pavadīs cietumā.

Berlīnes vaļņa modernizēšana.

Nikolajs Seglenieks

Latviskās jautrības

Esmu patiesā pārliecībā, ka sacerēt feļetonus, radīt humoreskas un dzīt šīkus jokus ir patīkama nodarbība, kas saistīta ar dubultprieku kā rakstītājam, tā lasītājam. To var darīt drošā apziņā, zinot, ka par nerātnajām rakstu rindām nepiešķir ne Nobela, ne Krišjāņa Barona balvu.

Vienīgi jābažījās, ka kāds nepārdomāti nepiešķir rullī savīstītu goda rakstu kā atzinības zīmi. Bet ko lai dara ar tādu rulli, ja dzīvoklī visas sienas noklātas grāmatu plauktiem un brīvās vietas segtas gleznām? Kur lai novieto atzinības zīmi? Pārdot to nevar, jo neviens tādu nepērk. Vienīgais padoms: atrullēt goda rakstu un ar naglām piesist pie mājas ārsienas lai gaŗāmgājēji lasa un uzzina, kāds slavens vīrs vai sieva dzīvo otrpus sienas.

Iesākto tematu var tamborēt tālāk, pasakot taisnību — trimdas presē nav vajadzīgi ne humoristi, ne feļetonisti. Mums jābūt nopietniem, mēs nedrīkstam priecāties, jo mūsu tautas vēsture ir traģiska. Tūlīt ir jājautā: kuŗas tautas vēsture nav traģiska? Vēstures grāmatās visās lappusēs ir tikai traģēdijas. Tur nav pat vienas priecīgas rindas.

Ir vēl citas latviešu traģēdijas. Tā, piemēram, latviešu valodas pareizrakstība. Gordija mezglu ir pārcirtis žurnāls Rūgtais Apīnis, kur vāka otrā pusē katrā numurā ir lasāmas šādas rindas: ,,Tā kā cīņa par vienu vienotu latviešu pareizrakstību ir nereāla, tad Rūgtais Apīnis atzīst pēc vajadzības dažādas latviešu pareizrakstības.''

Un tagad pametīsim gaŗos tematus, lai pievērstos īsākiem krikumiem.

Vilcieni ir dažādi. Tā elpas vilciens ir daudzreiz īsāks nekā ātrvilciens. Un starpība ir liela starp preču vilcienu un šacha vilcienu. Un šacha spēles gājiens uz šacha dēlīša ir daudzreiz īsāks nekā šachista gājiens uz mājām.

Augļotājs piekopj augļkopību.

Tā bija dzirdama balss, kas teica: ,,Pagaid, pagaid, es noņemšu brilles, lai labāk dzirdētu to, ko tu saki.''

Tad, kad pastnieki streiko, tad suņi jūtas kā atvaļinājumā.

Deju orķestris nedejoja, tie sēdēja un spēlēja.

Kas ir baznīca? Baznīca ir Dieva kantoris zemes virsū.

Lāčplēsis pēc tautības bija latvietis, jo tajos laikos vecāki saviem bērniem deva tikai latviešu vārdus.

,,*Vai Tu esi* dzirdējis, ka viņu apcietināja?''

,,Ko tu saki! Vai tas bija nepieciešams? Vai viņam bija kāda fiziska vai garīga vaina? Vai viņš galvā vai miesā bija kļuvis vaļīgs, mīksts, ka bija vajadzība viņu apcietināt?''

Latīņu valodas vārdi kā rēgulēts, rēgulēšana — ir iespējams, ka tie ir latviešu vārdi. Latīņi tos aizņēmuši no mums, bet ātrumā pie pārrakstīšanas nepareizi uzrakstījuši sākuma burtu. Tur -r- vietā bija jābūt -n-. Tā vārds — rēgulēt — jāskan — negulēt, un — rēgulēšana, latviski — negulēšana. Tas pats sakāms par reģionāls, latviski — neģionāls, kas nozīmē — neģionāls cilvēks ir persona, kas nodarbojās ar nēģu ķeršanu.

Uz mūsu zemeslodes ir zemes, kas apbuŗ tūristus ar saviem kalniem. Latvija apbuŗ tūristus ar saviem skaistiem līdzenumiem.

Vakar Kalniņu ģimenē piedzima trīnīši. No slimnīcas ziņo, ka māte un trīnīši jūtas lieliski. No Kalniņu mājas ziņo, ka trīnīšu tēvs nejūtas labi.

Latvijas neatkarības laikā mūsu pasta iestādes darbojās nevainojami un godīgi. Neviens nekad nesūdzējās, ka būtu pircis pastmarku bez līmes. Un pasta iestādes nekad nepārdeva pastmarkas dārgāk kā par cenu, kas uz tām uzdrukāta.

Jautāsim un atbildēsim: kas ir ceļotājs? Jā! Ceļotājs ir tāds nekauņa, tāds bezkaunīgs vīrietis, kas pie galda blakus sēdošai meitenei zem galda, zem brunčiem apglāsta viņas ceļus.

Latviešu tauta sastāv no kurzemniekiem, latgaļiem, vidzemniekiem, zemgaļiem un galvenokārt rīdziniekiem.

Austrālijas latvieši pamāca atbraucējus, cieminus no ārpasaules:

,,Ja tu Austrālijā brauc ar auto un, pēkšņi, jūti, ka auto nodreb un jumts ieliecas virs galvas, tad tev nav jāuztraucas, jo tu zini, ka uz jumta uzlēcis ķenguru tēviņš.''

,,Kā var zināt, ka tas ir ķenguru tēviņš?''

,,Tāpēc, ka mātītes nemēdz lēkt virsū.''

Viņas jaunā cepure bija tik kliedzošās krāsās, ka uz to skatoties aizkrita ausis.

Viņš bija mēnessērdzīgs, bet atrada viņas gultu blakus vasarnīcā arī tajās naktīs, kad mēness nespīdēja.

Gigiberts Vumiņš man stāstīja, ka jau desmit gadus viņš dzeŗot kafiju bez cukura un bez krējuma. To viņam iemācījis bērnības draugs Tuvpūtis Piķītis. Savukārt es stāstīju, ka dzeŗu kafiju ar cukuru un ar krējumu, un to es iemācījos pašmācības ceļā.

Uz rakstāmmašīnas es protu rakstīt ne vien ar vienu roku, es protu rakstīt tikai ar vienu pirkstu.

Katru rītu viņš apgrieza kartupeļiem asnus, lai apturētu dīgšanu.

Pirms tās svinīgās svinības svinību zālē, svinīgā klusumā, ar svinīgu jūsmu, un ar svinīgām sejām, visi svinīgi nosēdās pie svinību galda, lai svinīgi svinētu svinības.

Latviešu bērni raud un smejas vienmēr latviski.

Rīgas Mākslas mūzejā, otrā stāvā, zālē pa labi, tur pie sienas bija pakārts mans bijušais skolotājs zīmēšanā, gleznotājs Kārlis Miesnieks.

Viņš rakstīja lauzītā latviešu valodā, un pie tam vēl ar anglisku akcentu.

Kad 1934. gadā K. Ulmanis izdarīja apvērsumu, tad mēļoja, ka viņa pretinieki bija aizbēguši un paslēpušies Grīziņa un Gaiziņa kalnos.

Pavāru grāmatas ir grāmatas, kuŗas saraksta pavāri, un tās ir domātas citiem pavāriem.

Medicīnā viņš bija īsts nejēga, jo neprata atšķirt hormonus no vitamīniem. Viņš prata gan tos samaisīt kopā, pielejot mazliet viskiju vai konjaku un saturu pasniegt kā kokteili.

Mēs, es ar sievu, priecājamies, ka mums nav sudraba rakstuves. Ir jau tā pietiekami daudz rūpju, tad būtu vēl vairāk.

Viņi telefonā runāja tik skaļi, ka telefons nebija vajadzīgs, jo visu varēja sadzirdēt tāpat.

Skolā biju mācījies, ka ir divas Vācijas — Rietumvācija un Austrumvācija, tikai nupat es atklāju, ka ir vēl trešā — Devalvācija.

Es rakstu tradicionālā stilā, pēc starptautiski pieņemtajiem noteikumiem, un vispār atzītajām gramatiskām instrukcijām, tā punktus lieku vienmēr teikuma nobeigumā, bet kommatus izkaisu teikuma vidū.

Tagad būs jābeidz bārstīt kommātus, jo virtuvē esmu iemīcījis mīklu, lai ceptu maizi. Patlaban, rakstot šo teikumu, es paskatījos pāri papīra augšmalai un redzu, ka no virtuves mīkla nāk istabā.

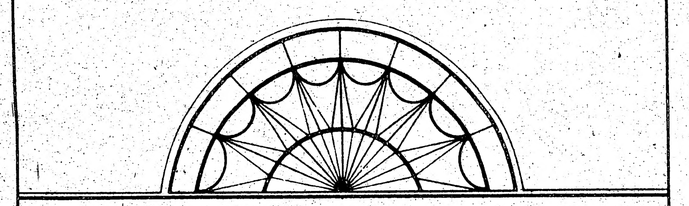

DARRELL KENT REAL ESTATE LTD.

Jau 9 gadus
latviešu pārstāvis

JĀNIS KORBS
Sales Representative

Birojā: 534-6381
Mājās: 461-9359

902 Bathurst Street Toronto, M5R 3G3

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

MAPLE LEAF TRAVEL

Uz dziesmu svētkiem Vācijā lidojumi, sākot ar $669.

Skandinavijas tūres 2 nedēļām, ieskaitot uzturu, $1499.

Lūdzu zvanait Inesei Grodnis
653-4351

655 St. Clair Ave W.

Laipni lūdzam kārtot laikraksta Latvija Amerikā 1987.g. abonementa maksas,
kas paliek līdzšinējās un redzamas maksāšanas zīmē katrā numurā.

AMBER PRINTERS AND PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

LATVISKAS SERVJETES

Kafijas servjetes — 2 paciņas (katrā 18)	$ 5.00
Viesību servjetes — 2 paciņas (katrā 18)	$ 7.00
4 paciņas kopā	$12.00
pa paciņai no katras	$ 6.00
Pasta izdevumi 2 paciņu sūtījumam	$ 1.00
Pasta izdevumi 4 paciņu sūtījumam	$ 2.00
Kafijas servjetes saietiem un godiem (225)	$25.00
Viesību servjetes saietiem un godiem (150)	$20.00
Pasta izdevumi par katru lielo paciņu	$ 3.00

Rotājiet galdus svētkos, saietos, godos un sarīkojumos ar šīm latviskām servjetēm. Tās iegādājoties, Jūs atbalstāt Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padomes darbu.

Čekus lūdzam rakstīt uz **LATVIAN YOUTH SONG AND DANCE FESTIVAL** vārda un līdz ar pasūtinājumu nosūtīt **Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padomei — 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Qué., H9X 2R2, Canada, tel. 514-457-9832.**

GAREZERS

● Jau daudzus gadus Gaŗezera talcinieku vidū ir daudz vanagu un vanadžu. Vairākas DV apvienības ir uzņēmušās gādību par atsevišķām Gaŗezera ēkām.

Dažas dienas pirms Līgo svētkiem Gaŗezerā ieradās klīvlandieši apvienības priekšnieka V. Zemesarāja un vanadžu kopas priekšnieces E. Pričiņas vadībā. Viņi uzposa Zemitānus un arī pašu, pirms pieciem gadiem būvēto mazgātavu Krikšos. Kaut gan V. Zemesarājs bija nesen pārcietis smagu operāciju, tad tomēr viņš visur pielika arī savu roku.

Drīz vien pēc klīvļandiešiem Gaŗezerā ieradās Indianapoles vanagi un vanadzes. Apvienības priekšnieka J. Augusta un vanadžu kopas priekšnieces A. Ceriņas vadībā indianapolieši uzposa Kalniņus. Tika arī uzceltas Kalniņu ēkas galā kāpnes, kuŗas sniedzas līdz otrā stāva balkonam no ārpuses.

Kaut arī talcinieki bija smagi strādājuši, tie tomēr dūšīgi līgoja un dejoja aizlijušajos Līgo svētkos Kronvalda zālē.

Meklējiet to Kungu, kamēr Viņš atrodams, piesauciet Viņu, kamēr Viņš ir tuvu! (Jes. 55:6).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. MIS 1Z6.

Pēc ilgām un grūtām ciešanām 84 g. vecumā
pie sava vīra aizsaulē aizgāja mūsu svaine

Alma Bulovs

1987. gada 1. jūlijā.

Saldu dusu!

Helēne un Miķelis Bulovs
ar piederīgiem A.S.V.

Aizgājusi mūžībā
bij. vanadžu priekšniece Kanadā un
daudzu sabiedrisku pienākumu pildītāja

Monika Jonāne

dzimusi 1925. gada 20. septembrī,
mirusi 1987. gada 22. jūnijā.

Sērās viņu piemin
Daugavas Vanagu Centrālā valde

Dieva mierā aizgājis

Oskars Sarma

dzimis 1906. gada 13. augustā Vecpiebalgā, Latvijā,
miris 1987. gada 20. jūnijā St. Catharines, Ontario.

Velta un Jānis Grīslis
Milda un Pēteris Lauris
ar ģimeni

Mūžīgā mierā aizgājis

Eriks Reicholds

dzimis 1895. gada 28. septembrī Latvijā,
miris 1987. gada 26. jūnijā Terr. Vaudreuil, P. Q.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Āris, Māra un Ziedonis Veilandi

HAMILTONA

● **HAMILTONAS LATVIEŠU BIEDRĪBA** ziņo, ka meklē jaunieti, apm. 18—24 g. v., vasaras darbam.

Darbs aptvers statistisku ziņu vākšanu par Hamiltonā un apkārtnē dzīvojošiem latviešiem.

Ziņas vajadzīgas sakarā ar „Hamiltonas Grāmatas" izdošanu 1988. g. Ieinteresētas personas, tuvākai informācijai, lūdzam zvanīt: **V. Ozolam — 526—6393,** vai **H. Vilkam — 628—8138.**

Lūdzam tautiešus sadarboties informācijas sniegšanā. „Hamiltonas Grāmata" maksās $12.00, ja iemaksājiet tagad. Vēlāk tā māksās vairāk. Lūdzam arī Hamiltonas organizāciju un grupu pārstāvjus iesūtīt apsolīto informāciju par savu organizāciju vai grupu darbību.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no p. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

12. jūlijā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19 dievkalpojums baznīcā.

19. jūlijā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19 dievkalpojums dievnamā.

26. jūlijā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19 dievkalpojums dievnamā.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties,

12. jūlijā pl. 10 dievkalpojums ar dievgaldu; pl. 17 dievkalpojums Sidrabenē.

19. jūlijā pl. 10 dievkalpojums; pl. 17 dievkalpojums Sidrabenē.

26. jūlijā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē; Bērnu svētki Sidrabenē. Dievnamā dievkalpojuma nebūs.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

12. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Tālavā. Mateus ev. 10:24—33; Rom. 5:12—15.

19. jūlijā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā. Mateus ev. 10:34-42; Rom. 6:1—11.

26. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Tālavā. Mateus ev. 11:25, 30; Rom. 7:15—25.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins — 11290 Pine Valley Dr., Woodbridge, Ont., L4L 1A6, telef. 832-3264.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 14 Walmer Rd. dievnamā. Visi mīļi aicināti.

Bībeles stundas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

Gāismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

SV. KATRĪNU DRAUDZE

Mācītājs Jānis Prauliņš, 301 Queenston, St. Catharines, Ont., L2P 2X5, tel. 685-3190.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša 3. svētdienā, pl. 15.00 Kristus lut. baznīcā, 140 Russell Ave, St.Catharines.

Jūlija mēnesī dievkalpojuma nebūs.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave South.

12. jūlijā pl. 18.30 draudzes dievkalpojums. Māc. I. Gaide.

19. jūlijā pl. 18.30 draudzes dievkalpojums. Māc. M. Irbe.

26. jūlijā pl. 10 draudzes dievkalpojums. Māc. A. Dūmiņš.

30. augustā pl. 10 Kapu svētki Woodland kapsētā. Māc. A. Dūmiņš.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā, 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Dūmiņš, P.O. Box 655, Port Colborne, Ont. L3K 5X8, tālr. (416)-834-6081.

Jūlijā un augustā latviešu dievkalpojumi nenotiks.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

OTAVAS DRAUDZE

Mācītāja Sarma Eglīte, 40 Driveway, Apt. 708, Ottawa, Ont. K2P 2C9, tālr. (613) 234-6764. Otavas latviešu ev. lut. draudze — 83 Main ielā.

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta, svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bufalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
32 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

Man savas dzīves nav, tik mana tauta

Moniku Jonāni pieminot

Kad Aglonas Dievmātes svētrīta zvani aicināja ļaudis pirmajai mesei, Jonānu ģimenes jaunākā atvasīte Monika 1925. gada 20. septembrī nenojauta, kādi tāli, nezināmi ciešanu un iznīcības ceļi gaidāmi viņai un viņas mīļajiem.

Kad debess ir zila, saules gaisma un siltums apņēmis dabu, Dievs piešķīris cilvēkam šo brīnišķo spēju — nedomāt un nebaiļoties par pērkonu, kas kaut kur pamalē ducina, ka tas varētu arī viņu apdraudēt. Bet negaisā, kas izārdīja mūsu zemi un tautu, ierāva arī Jonānu ģimeni. Tiem nepagāja secen ne Sibirija, nedz nāve kaŗa laukā.

Pusaudzei kā pusplaukušam ziedam dzīve sāka vērties jūsmās un cerībā skaistai un pilnvērtīgai dzīvei savā dzimtajā pagastā, Aglonas Dievmātes klusajā ēnā. Drausmīgie notikumi dziļi ievainoja jauno, dzīves likstu neskarto dvēseli. Un laikam arī tāpēc Monikas sirds iesila pret nelaimīgajiem un grūtdieņiem — viņa spēja apgriezt pasauli otrādi, lai sagādātu līdzekļus palīdzībai.

Monika savā labestībā nedomāja tā kā mēs pārējie, kas arī ziedoja savu darbu, laiku un līdzekļus latviešu sabiedrībai. Monika ziedoja visu savu enerģiju, visu savu laiku un visus savus līdzekļus sabiedrības resp. mūsu tautas labā. Vienpadsmit gadus Monika bija Kanadas Daugavas vanadžu priekšniece; pirms tam viņa vadīja Toronto nodaļas vanadzes.

Atceros kādu Kanadas vanadžu salidojumu Toronto. Ieradušās bija delegātes no visas Kanadas un arī viešņas no ASV.

Mēs visas zinājām, ka Monika visur brauc un pērk dāvanas DV nodaļām un vanadžu vadītājām par savu naudu. Tanī reizē, pienākot pie nākamā punkta darba kārtā — budžeta jaunajam darbības gadam — kā parasts, Monikai nauda reprezentācijai nebija vajadzīga. Prasīju pēc vārda un sāku rāties. Aizrādīju, ka nākotnē, kad viņai apniks pildīt priekšnieces amatu, neviena no mums to nevēlēsies uzņemties gluži praktisku iemeslu dēļ. Mēs nevaram atļauties ziedot visus savus līdzekļus organizācijai, kā viņa to dara.

Tad cēlās Sv. Katrīnu vanadžu priekšniece Milda Vītola un ierosināja budžetā paredzēt 200 dol. reprezentācijai. Monika tā uztraucās, ka turpat uz vietas gribēja atsacīties no amata. Viņai nekāda nauda neesot vajadzīga. Uz Ameriku viņu aizvedot Elmārs Krūka — Kanadas DV valdes priekšsēdis, — un tas pārējais esot viņas darīšana.

Tikai pēc visu klātesošo vanadžu norādījumiem, ka tas nelabvēlīgi ietekmētu eventuālas maiņas vanadžu vadībā, Monika piekrita sākt atzīmēt izdevumus organizācijas vajadzībām. Tā vien liekas, ka tas vairāk palika uz papīra, jo Monikas izdevumi allaž izrādījās smieklīgi niecīgi.

Monika Jonāne raksta autorei Tonijai Krūkai piesprauž DV piešķirto atzinības zīmi.

Kad DV laikrakstam Latvija Amerikā sāka pietrūkt līdzekļu tā izdošanai, toreizējais DV Kanadas valdes priekšsēdis Elmārs Krūka un vanadžu priekšniece Monika Jonāne nolēma rīkot Zelta dukāta balli. Pirms divdesmit gadiem uzdrošināties nolikt ieejas cenu 75 dol. no personas, bija neprātīga iedoma, utopija. Katra ieejas karte bija personiski jāpārdod resp. pircēji ,,jāapvārdo'', ko ar ļoti maziem izņēmumiem paveica Monika un Elmārs. Pirmajā reizē ieradās ap simts viesu, nākamajā (uz pašu viesu pieprasījuma) ap simtu trīsdesmit.

Toreiz, kā vienmēr, kad rīcības komitejas locekļiem sāka zust cerība, Monika tik pasmaidīja: ,,Mēs to izdarīsim!''

Monika nebaidījās ne baltā, ne melnā darba. Vienā un tai pašā dienā viņa varēja sēdēt pie goda galda kā dāma, bet pēc tam atlocīt piedurknes un palīdzēt virtuvē nomazgāt traukus vai tīrīt grīdu.

Monikai pat nebija automašīnas, jo visa nauda, ko viņa nopelnīja, aizgāja sabiedrībai. Protams, tas ne mūžam nebūtu bijis iespējams, ja viņa nedzīvotu savas vecākās māsas Broņislavas un svaiņa kapteiņa Jāņa Šmita paspārnē.

Monikas kaligrafiski skaistais rokraksts greznoja ielūgumus, goda kartes, apkārtrakstus.

Tie bija ,,nakts darbi'', kad māsa ar ģimeni gulēja un arī tālruņa zvans to netraucēja.

Tā ir tikai mikroskopiska daļiņa no tā darba, ko Monika veikusi DV organizācijā.

Kad pirms apmēram divdesmit gadiem Daugavas Vanagu svētkos Čikagā mēs abas dzirdējām sieviešu ansambli dziedam, Monika bija kā sadegusi — arī mums Toronto tāds varētu būt. Šī doma viņu tik ļoti tirdīja, ka sāka apzināt dziedātājas un kādu, kas varētu apmācīt. Pirmajā ansamblī bijām vienpadsmit, tad sešpadsmit, nākamais ,,kāpiens'' jau sasniedza trīsdesmit, un kad komponists Arvīds Purvs uzņēmās koŗa vadību, tanī bija četrdesmit dziedātājas.

Lai neviens neiedomājas, ka dziedātājas radās pašas no sevis, jo Toronto pilsētā koŗu netrūka.

Kad Monikas sapnis bija īstenojies DV Toronto sieviešu koŗī Zīle, viņa šeit, tāpat kā savā laikā vanadzēs, ielika visas savas zināšanas, pieredzi, enerģiju un prasmi šī koŗa ,,fiziskajā'' veidošanā. Ar apbrīnojamu pacietību un diplomātiju viņa centās piesaistīt jaunas un arī gados jaunākas dziedātājas. Mēs to nekad neuzzināsim, cik simtiem, varbūt tūkstošiem stundu viņa ziedoja šo dziedātāju ,,vervēšanai''.

Bet, kā mēs visi zinām, ne vienmēr skaitliski liels koris nozīmē arī kvalitāti. Par šo daļu noteica zinīgais un prasīgais diriģents Arvīds Purvs, taču praktisko lietu kārtošanā neatsveŗams palīgs viņam bija koŗa priekšniece Monika Jonāne.

Ja cilvēkiem min vārdu priekšnieks, ar to parasti saista kādu personu vadītājā amatā, kas tikai izrīko pārējos, koordinē darbību, notur sēdes. Šāda veida priekšniecība Monikas acīs neguva sevišķu cieņu, jo viņa bija vienmēr arī darba darītāja.

,,Ai, Monika, Monika, tikai Dievs vien zina, ar kādām idejām Tu aizgāji uz mūža māju.

Cilvēki mēdz teikt, ka neviens nav neaizstājams, bet es zinu vienu — un tā esi Tu, Monika Jonāne.

Mūsu vanadžu priekšniece Nora Pulciņa lūdza mani uzrakstīt par Tevi nekrologu, bet tas ir neiespējami, jo tad man jāraksta grāmata.

Piemēram, tagad Alberts Šterns būs dusmīgs, ka neesmu pieminējusi Tavu lielo darbu piecpadsmit gadus pēc kārtas DV Ziemsvētku tirdziņā; Tālivaldis Kronbergs teiks: ,,Kas tā par rakstīšanu? Nekas nav minēts par Tavu darbošanos LNAK?

Arvīds Purvs būs neapmierināts, ka neesmu pietiekami aprakstījusi Tavu darbību Zīlē.

Tie ir tikai trīs, kur nu vēl tie pārējie?''

Kā smalka migla skumjas pāri līst
Ik priekšmetam, Tev aizejot,
Ir pelēks tukšums telpu skāris,
Un prāts nekā vairs nesaprot.
Viss vienaldzīgs, ko ļaudis runā,
Jo neatskan vairs Tava balss.
Sirds tumši sadzird savā dunā:
Ir ziedu skāris nāves sals.

Tonija Krūka

Latvijā nodibināts kultūras fonds

Tam jādzēš lielie kultūras parādi, kas desmitiem gadu nav dzēsti

Kā zināms, visas padomju imperijas Kultūras fondu Maskavā nodibināja pirms pusgada. Fonda valdē ievēlēja arī Raisu Gorbačovu, par ko ziņoja arī mūsu trimdas laikraksti.

Tagad 1987. g. 28. aprīlī partijas centrālkomitejas politiskās izglītības namā nodibināta fonda Latvijas nodaļa. Uz dibināšanu bijuši aicināti 150 cilvēki, kas šimbrīžam rada vai reprezentē Latvijas kultūru. Par fonda dibināšanu laikraksts ,,Literātūra un Māksla'' ievietojusi gandrīz divas slejas garu Z. Dzeduļa rakstu. Dzedulis šo 28. aprīli nosauc par zīmīgu dienu Latvijas sabiedriskajā un kultūras dzīvē.

Dibināšanas aktu ievadot tautas māksliniece Dž. Skulme norādīja, ka dibināt fondu pulcējusies gara inteliģence, kuŗai rūp Latvijas kultūras procesa gaita. Skulme arī sacīja, ka fonda uzdevumus paplašina un vienlaikus sarežģī tie lielie parādi, kas kultūrā gadu desmitiem ilgi nav dzēsti.

Ministru padomes priekšsēža vietnieks L. Bartkēvičs izklāstīja fonda uzdevumus un brīdināja, ka Kultūras fonds nedrīkst kļūt vēl par vienu ierēdņu iestādi, kuŗa rīko lielas sapulces un pārcilā papīru kaudzes.

Arī Rundāles mūzeja direktors I. Lancmanis brīdināja no briesmām, kas radīsies, ja jaunā fonda darbības ceļā būs finanču resoru priekšraksti, banku reģistri, paragrāfi un tāmes. Tad vezums nekustēsies no vietas.

Dzejnieks Imants Ziedonis uzsvēra, ka Kultūras fondu dibināšana ir nozīmīga pašdarbības forma. Tā ir kultūras politikas pašdarbība, jo ,,te ierosas nāk no apakšas, te no augšas nekas nav ticis koriģēts''. Tāpat pirmo reiz tiks dota ,,pašpārvaldes iespēja, taps reāla iespējamība pieteikt ieceri, par to aģitēt, tai ziedot''.

I. Ziedonis àpšauba ilgus gadus uzburto ilūziju, ka kultūras mums atliku likām, piemēram Rīgas mūzeji. Fonds kliedēs arī ilūziju, ka trūkst izstāžu zāļu, kad tanī pašā laikā laukos daudz senlaiku piļu un muižu zāles stāv tukšas vai pamazām sabrūk, jo ilgu laiku lauku cilvēku uzskatīja tikai par ekonomisku vienību, par darba lopu, kas ražo tonnas, centnerus un hektolitrus. Dzejnieks arī teica, ka Kultūras fonds dibināts, lai cilvēkos veidotu jaunu attieksmi, jaunu domāšanu, lai tauta pati izraudzītu savus deputātus savas zemes kultūras saglabāšanai un celtniecībai.

Kultūras ministra vietnieks I. Batrags pieskārās fonda materiālajai bazei, kas līdz šim kultūras dzīvē radījusi smagus sarežģījumus. Darba spēka un materiālu trūkums var izrādīties nepārvarams šķērslis. I. Batraks ieteica atcelt likumus, kas aizliedz lauku māju pārdošanu privātpersonām. Šī likuma sekas jau redzamas: daudzas lauku mājas stāv tukšas, iet bojā, aiznesot līdzi arī kultūras vērtības. I. Batraks minēja tēlnieka Teodora Zaļkalna mājas. Kā zināms — Teodora Zaļkalna vārdā nosaukta Latvijas mākslas akadēmija.

Komjaunatnes pārstāve V. Kauliņa uzsvēra nepieciešamību propagandēt Kultūras fonda darbību laikrakstos un žurnālos, jo sabiedrībai jāzina, kur un kam aizplūdīs saziedotie līdzekļi. (No šīs rindas un I. Ziedoņa piebildes var saprast, ka Kultūras fondam līdzekļus saziedos, ref.).

Uz Latvijas kultūras fonda dibināšanu no Maskavas bija ieradies visas imperijas Kultūras fonda valdes loceklis tautas skatuves mākslinieks Jurijs Solomins. Viņš pastāstīja par pirms pusgada nodibinātā savienības fonda darbību Maskavā un novēlēja Latvijas fondam daudz laimes.

Latvijas kultūras fonda valdi ievēlēja 41 personas lielā sastāvā. Par fonda valdes priekšsēdi savukārt ievēlēja tautas dzejnieku Imantu Ziedoni. Citi fonda valdes locekļi diemžēl nav minēti ,,Literātūras un Mākslas'' rakstā.

Pēteris Bauzis

Labojumi

Monikas Jonānes bēŗu mielastu sarūpēja Broadview Delicatessen veikals, izdevumus sedzot Monikas māsai Broņai Šmitai.

*

Kultūras Fonda paziņojumā (LA š.g. 27. jūnija 26.nr.) Paidagoģijas nozares vadītājas adresei jābūt: Mrs. A. Zichmane, 215 Sandwell Dr., Oakville, Ontario, L6L 4P3, Canada

Laikraksta kantorim:

sludinājumi, abonementa maksājumi, laikraksta piegāde un adrešu maiņas

466 - 1514

Anšlāvs Eglītis

Duets vienam

(Duet for one, Cannon Films, Inc.)

Populāras lugas bieži vien pielāgo ekrānam, nereti pārvēršot tās tik pamatīgi, ka negrozīts paliek vienīgi virsraksts. Rakstnieks Toms Kempinskis, nonācis depresijā, ko viņš pats apzīmē par ,,mentālu paralīzi'', griezās pēc palīdzības pie psīchoanalitiķa. Tā viņam radās doma sacerēt lugu par pacienta cīniņu ar dziednieku. Viņš izvēlējās analizēt patiesu notikumu ar daudzināto franču vijolnieci Žakelīni Duprē (Du Pré), kas filmā nodēvēta par Stefaniju Andersonu. Atrazdamās slavas un karjēras kalngalā, viņa saslimst ar progresīvu muskuļu paralīzi (multiple sclerosis).

Vispirms viņa sajūt kreisajā plaukstā it kā vieglu kutēšanu, bet drīz vien ar šausmām ievēro, ka viņai vairs neklausa pirksti un viņa vairs nespēj spēlēt. Sabrūkot karjērai, sāk irt arī viņas attiecības ar vīru, mūziķi, sabrūk visa viņas pasaule, un viņa griežas pie psīchoanalitiķa cerībā atrast jēgu savai tālākai eksistencei.

Luga rakstīta tikai divām personām, slimniecei un ārstam. Terapijas seansi izvēršas visai vētraini, sevišķi, kad slimniece sarūgtināta ņirgājas par ārsta nespēju viņai palīdzēt. Tomēr viņa turpina ārstēties, jo tas ir ventilis, kas mazliet atvieglo mākslinieces ciešanas un izmisumu. Līdz ar pirmizrādi Londonā 1980. g. luga ieguva negaidītas sekmes. Izrādes nepārtraukti turpinājās veselu gadu. Luga saņēma visas iespējamās angļu drāmas godalgas, tika pārtulkota daudzās valodās.

1981. g. Duetu izrādīja Ņujorkā ar slaveniem aktieriem — Annu Benkrofti un Maksi von Sidovu, un to sāka izrādīt daudzās citās ASV pilsētās, starp citu arī Kalifornijā, kur uz Palo Alto ,,Theatre Works'' skatuves, (angļu valodā) psīchiatru tēloja Laimonis Siliņš (par ko savā laikā esam rakstījuši).

Tagad šī populārā luga pārvērsta liela vēriena filmā krievu emigrantu Andreja Koncalovška režijā. Lugu pielāgojis filmai režisors kopā ar autoru Kempinski, piepalīdzot vēl scēnāristam Džeremijam Lipam (Lipp). Grodi sasprindzinātā luga, kuŗas tekstā svarīgs katrs dialoga vārds, pārveidojusies par samērā vaļīgu skatu filmu ar 19 runājošām personām. Filma darināta Anglijā ar starptautisku g.k. gan angļu aktieru ansambli. Filmā redzam vijolnieces vīru, ko tēlo ievērojams angļu aktieris Alans Bēts (Bates). Viņa jauno draudzeni spēlē slavenā kinoaktieŗa Reksa Harisona mazmeita, Katrīna Harisona (Harrison).

Šī aktrise ,,ielauzās'' teātrī un filmās gluži bez iepriekšējas drāmatiskas izglītības vai skolas (Anglijā pavisam izņēmuma gadījums), tūdaļ saņemdama atbildīgas lomas. Arī vijolniece ielaižas īslaicīgā mīlas dēkā, kur viņas partneri tēlo ievērojams īru skatuves aktieris Laiams Nīsons (Neeson). Vijolniecei piešķirta arī uzticama un gādīga apteksne Ana, ko spēlē franču filmu aktrise Merila (Meril), īstā vārdā princese Marija Vlagimirovna Gagarina, krievu emigrējušo aristokrātu ģimenes atvase.

Arī pārējām blakus lomām izvēlēti interesanti aktieŗi. Sevišķi jauku tēlojumu sniedz Šveices aktieris Zigfrits Steiners, kas spēlē vijolnieces repetitoru un pavadītāju, kas vislabāk saprot viņas problēmas un likstas. Šinī raibajā barā psīchiatrs, ko tēlo Maksis von Sidovs, atkārtodams savu skatuves lomu — pilnīgi zaudē lugā tik uzsvērto nozīmību. Brīžam liekas, ka šo lomu varētu pilnīgi svītrāt.

Dziedātāja angliete Džulija Endrjūsa ((Andrews), kas jau sen dzīvo Holivūdā un ko esam pieraduši uzlūkot par īstenu Holivūdas aktrisi, pēdējos gados sekmīgi pārslēgusies no mūzikālām lomām uz drāmatiskām un plašajā, dažādajā un traģiskajā vijolnieces lomā sniedz koncentrētu, spraigu un arī detaļās rūpīgi izstrādātu tēlojumu. Viņa pavadījusi ilgāku laiku slimnīcās, novērodama un intervēdama sklerotiķus, vingrinājusies vijoļspēlē, lai varētu droši rīkoties ar šo instrumentu, u.t.t.

Izrādē redzam slaveno Londonas koncertzāli, Royal Albert Hall, kuŗā vajadzējis pilnīgi pārkārtot apgaismošanu, lai piemērotu to filmas vajadzībām. Darbība norit slavenos lauku īpašumos, piem. bagātnieku Astoru vasaras villā Berkšairas provincē, kuŗā savā laikā pulcējusies Anglijas ievērojamākie politiķi un intellektuāļi, lorda Komoja (Comoy) muižā, arī Berkšairā, ar tikpat slavenu pagātni, u.c. Interesanti, ka režisoŗs Kančalovskis tūdaļ pēc sekmīgās brutālās darbības filmas ,,The Runaway Train'' pārslēdzies uz sarežģītu, tīri psīcholoģisku tematu. Viņš sniedz solidu rutinētu darbu, bez pretensijām uz kādiem jauninājumiem vai īpatnībām.

Ontario

1987 KARALISKAIS APMEKLĒJUMS

Premjers Davids Petersons un Ontario valdība aicina jūs piedalīties sekojošos publiskos sarīkojumos Jorkas hercoga un hercogienes ciemošanas laikā.

Trešdien, 15. jūlijā
3:15 p.p.
Ierašanās **Queen's Park** oficiālam apsveikumam ierodoties Kanadā un Ontario.

Ceturtdien, 16. jūlijā
12:45 p.p.
Izbraukums uz **Old Fort William, Thunder Bay, Ontario.**

Premjērs Petersons ar kundzi pavadīs Jorkas hercogu un hercogieni ierodoties ar kanū laivu Old Fort William vēsturiskā Kaministikwia upes krastmalā. Hercogs un hercogiene apmeklēs uzvedumu cietokšņa galvenā laukumā un Thunder Bay pilsētas valdes organizētās pusdienas.

Piektdien, 17. jūlijā
12:00 p.p.
Toronto pilsētas apsveikums **Nathan Phillips Square.**

8:00 p.p.
Premjēra Petersona ar kundzes pavadījumā, hercoga un hercogienes ierašanās Ontario Place apmeklēt Ontario Entertainment Showcase Ontario Place forumā.

Sestdien, 18. jūlijā
11:45 a.m.
Ierašanās **Mississauga Civic Centre** atklāšanā un sekojošās Mississauga pilsētas organizētās pusdienās.

Svētdien, 19. jūlijā
12:00 p.p.
Ierašanās Duke of York laukumā, Cobourg pilsētā un piedalīšanās atklāšanas ceremonijā Cobourg 150 gadu pastāvēšanas atcerē.

4:00 p.p.
Apmeklējums **128 Queen's Plate sacikstēs** Woodbine Racetrack.

Ontario
The Honourable David Peterson
Premier and Minister of
Intergovernmental Affairs

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu biedrības sanāksmē 27. jūnijā DV namā Bronksā priekšsēža R. Egles vadībā pārrunāja 95. gada svētku rīkošanas iespējas. To ieteica rīkot nākamā gada aprīļa beigās vai maija sākumā, sarunājot šīm vajadzībām māksliniekus. Biedrības Nama fonds tagad pieskaitīts vispārējiem līdzekļiem, jo tā līdzekļus tagad izlieto telpu īrēšanai. Nākamā sanāksme paredzēta tikai 12. septembrī. Pēc tam sanāksmes dalībnieki atzīmēja Jāņus, biedrības dāmām rūpējoties par cienastu.

● DV apvienība 27. jūnijā DV namā atzīmēja Jāņus. Vanadzes rūpējās par cienastu. Agrākos gados DV apvienība un Latviešu biedrība rīkoja kopēju Jāņu svinēšanu, šogad katrs atsevišķi.

● Lietuviešu informācijas centrs Ņujorkā ziņo, ka rietumu tūristus nepielaidīs Lietuvas 600 gadu kristietības svinībās 28. jūnijā. To paziņojis Lietuvas reliģisko lietu kārtotājs P. Anilionis. Tāpat noliegts lietuviešu garīdzniekiem doties uz Romu, kur 28. jūnijā atzīmēta Lietuvas 600 gadu kristietība. Tomēr pēdējā brīdī šis ierobežojums mainīts, un uz Romu varēja doties bīskaps Jurģis Matulaitis ar mazu delegāciju. Kāda maza Amerikas lietuviešu delegācija apmeklēja ASV prezidentu Rēgenu 18. jūnijā arī šo svinību atceres zīmē. Lietuvieši iesniedza prezidentam 34 lietuviešu politisko arestēto vārdus, ko prezidents solījās pārrunāt ar Gorbačovu savā nākamajā tikšanās reizē, vai arī to pārrunās ASV un Padomju savienības ārlietu ministri.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes veco ļaužu nometnes pavasaŗa posms izbeidzās 27. jūnijā. To caurmērā četras nedēļas apmeklējuši 25 dalībnieki. Nometni vadīja K. Bundža.

● Ņujorkietis Ēriks Priedītis sācis kārtot grāmatu par Latvijas bruņotiem spēkiem. Tur būs apraksti par atsevišķām vienībām ar daudziem uzņēmumiem. Grāmatai būs pievienoti lāčplēšu vārdi un attēli un daudzi citi papildinājumi.

● Ņujorkas draudze nolēmusi kopā ar Baznīcas ziņām izsūtīt Latviešu humanitāro zinātņu asociācijas sagatavoto jautājumu lapu. To sagatavojis Dr. P. Norvilis, lai noskaidrotu ASV latviešu domas par emigrāciju un izvērtētu viņu dzīves apstākļus. Šī būs trešā šāda veida aptauja. Ņujorkas Baznīcas ziņas iznāk 1500 eksemplāros, un tās izsūta draudzes locekļiem, katrai ģimenei pa vienam eksemplāram. Aptaujas lapas izsūtīs arī Amerikas Latviešu apvienība, ko veiks Augstuma spiestuve Linkolnā, izsūtot uz katru trešo ALAs adresi. ALAi ir apmēram 15.000 adrešu. Aptaujas lapu izsūtīšanu solījuši atbalstīt arī ASV Daugavas vanagi. Bez tam tās Ņujorkā un citur izsniegs arī kā skrejlapas. Kopā domāts izplatīt ap 10.000 aptauju, cerot saņemt izpildītas vismaz 1500. Katrs formas saņēmējs aicināts to izpildīt tikai vienu reizi. Šādā veidā iespējams sasniegt tikai aktīvākos latviešus, kas pieder pie kādas organizācijas vai draudzes vai arī piedalās latviešu sarīkojumos. **Vk**

MILVOKI

● 14. jūnija agrā rīta stundā Milvoku vanadzes nolika ziedus pie komūnistu upuru piemiņas zīmes. Klāt bija abi Milvoku latviešu mācītāji, Milvoku DV apvienības vadība un organizāciju pārstāvji. Latvijas karogs pie Milvoku Latviešu nama bija pusmastā.

Milvoku Latviešu ev.lut. Sv. Trīsvienības draudzes (kuŗā nesen apvienojās visas trīs Milvoku latviešu draudzes) dievkalpojumā svētrunu teica mācītāja L. Zušēvica. Dievkalpojumā piedalījās arī mācītājs Rumpēteris.

Pēc dievkalpojuma abi mācītāji vadīja svētbrīdi pie komūnistu upuru piemiņas zīmes, kuŗu pirms divi gadiem uzstādīja pie Milvoku Latviešu nama. Uz svētbrīdi bija ieradušies vairāki Milvoku televīzijas staciju darbinieki, un tā norisi svētdienas vakarā rādīja WISN-CH 12. **V. J.**

DETROITA

● Detroitas latviešu skolas mācību gada nobeigumā pēc dievkalpojuma Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudzes baznīcā skolas izlaiduma akta dalībnieki pulcējās draudzes namā.

Sarīkojumu ievadīja 7.klases skolēni, iededzinot sveces, un skolas pārzine Alise Lenša, uzaicinot nodziedāt Latvijas valsts himnu — Dievs, svētī Latviju.

Pārzine ziņoja, ka skola ir piedalījusies sacensībās, kur lasīšanas un daiļrunas sacensībās visu ASV latviešu pamatskolu mērogā par skolas labākiem ir atzīti: Laila Jēkabsone, Roberts Kukainis un Ilze Daiga, bet skolas rīkotajās vārdu zināšanas sacensībās godalgas ieguvuši: Larisa Lāce, Ginta, Roberts un Matīss Kukaiņi un Ēriks Markovs. Visiem sacensību uzvarētājiem pasniedza Vecāku padomes balvas. Tad Vecāku padomes priekšsēde Vija Markova izteica pateicību skolas pārzinei A. Lenšai par skolā nostrādātiem 28 gadiem.

Skolu šinī mācību gadā beidza Ivete Augenberga, Ginta Kukaine un Larisa Lāce. Viņām apliecības par skolas beigšanu izsniedza klases audzinātāja Ērika Avotiņa, skolas pārzine Alise Lenša un Vecāku padomes dāvanu skolas beidzējām — vairodziņu nacionālās krāsās — Vija Markova.

Pārsteigumu akta dalībniekiem sagādāja tālā Ņujorkas ciemiņa Ulža Gravas ierašanās, kas savā runā aicināja visus iedomāties dzīvojam laikā, kad dzīvoja un darbojās Kronvaldu Atis. U. Grava saistīgā stāstījumā izvadīja klausītājus pa Kronvaldu Aša dzīves ceļu, viņa cīņām, idejām un darbu tautas garīgās dzīves veidošanā.

Svētbrīdis pie komūnistu upuru piemiņas zīmes Milvokos. Foto V. Jaunkalnietis

Apsveikumus un veltes skolas absolventēm pasniedza Fricis Sīpols, pārstāvot Sv. Pāvila draudzi, Eižens Lizlovs — Katoļu kopu, Daina Medne (Latviešu Apv. Detroitā priekšsēde), Eižens Lizlovs (Daugavas Vanagu apv. priekšnieks), Harijs Ludiņš (Korporāciju kopas seniors), Sandra Kronīte-Sīpola (Studenšu korporāciju kopas seniore), vadītāja Irēne Sīpola (Abavas 30. gaidu vienība) un kādreizējās klases audzinātājas Lonija Bandere un Ārija Olte.

Turpinājumā Latviešu apv. Detroitā priekšsēde Daina Medne pasniedza arī piešķirtās stipendijas Detroitas latviešu jauniešiem, kas šovasar mācīsies Gaŗezera vasaras vidusskolā. Stipendijas saņēma: E. Avotiņa, C. Piccinni, Inga Augenberga, D. Grīnberga, G. Kukaine, Ivete Augenberga, I. Daiga.

Aktā skolai līdzekļus ziedoja arī Katoļu kopa, Daugavas Vanagu apvienība, un sveicienus absolventēm līdz ar ziedojumu skolai Sv. Pāvila draudzes kreditsabiedrība.

Skolas pārzine A. Lenša paziņoja par saņemtiem 540 dolariem — ziedojums no grāmatas Latvia izdevniecības.

Skolas absolventes pateicās klašu audzinātājām ar dāvanām un ziediem un pārējiem skolotājiem ar ziediem. Aktu noslēdza, kopīgi nodziedot Nevis slinkojot un pūstot. Klavieŗu pavadījumus izpildīja pianists Eižens Lizlovs.

Skolas vecāku padome bija sarūpējusi azaidu akta dalībniekiem. **AD**

GRAND RAPIDI

● Latviešu Kaŗa invalidu apvienība (LKIA) Mičigenā tika nodibināta drīz pēc ieceļošanas sākuma posma, un tā attīstīja savu darbību saskaņā ar organizācijas statūtiem paredzēto uzdevumu un mērķu robežās. Neizpalika materiālais atbalsts tiem, kuŗus liktenis bija skāris bargāk, lai kur tie dzīvotu un atrastos. Kaŗa invalidi neatteicās ziedot arī sabiedriski kultūrālām vajadzībām gan uz vietas, gan citur. Biedru skaits bija diezgan prāvs, kas komplektējās no visas Mičigenas. Parasti valdes sēdeklis atradās Grand Rapidos. Taču gadiem ejot, biedru skaits pakāpeniski samazinājās, vairākiem aizejot mūžībā, citi zaudēja interesi par savu organizāciju, tā kā valdes rīcībā pēdējos gados bija ziņas tikai par 18 biedriem. Grūtības radās arī, izraugot valdi un revīzijas komisiju, un praktiski visas lietas izkārtoja sekretārs un kasieris vienā personā — Pēteris Zāģeris Grand Rapidos. Visa tā rezultātā savstarpējās pārrunās valde atrada atrisinājumu, ka apvienības darbība izbeidzama. Šim nolūkam 16. maijā Ž. Melbārža mājā bija sasaukta LKIA Mičigenā ārkārtas sapulce, kuŗā bija ieradušies gan tikai pieci biedri, kas tomēr saskaņā ar statūtiem skaitījās tiesīga lemt par darba kārtībā paredzēto. Sapulci vadīja P. Zāģeris un tajā vienprātīgi nobalsoja, ka apvienības darbība apsīkuma u.c. iemeslu dēļ pārtraucama resp. izbeidzama. Naudu, kas sastādīja 1.323.33 dol. un atradās noguldīta vietējā latviešu kreditsabiedrībā, izlēma ziedot Gaŗezeram, jaunatnes centienu atbalstīšanai. Šāds latviešu kaŗa invalidu lēmums pelna ievērību — atbalstīt tādu trimdas pasākumu, kas uzrāda plašāku un mērķtiecīgāku izaugšanu un darbību.

● 11. jūnijā Grand Rapidos, Mičigenā, 76 g. vecumā miris ķīmijas inženieris Ēriks Jūlijs Strožs. Dzimis 1910.g. 31. decembrī Brēmenē, Vācijā, beidzis Biržas komercskolu Rīgā un uzsācis studijas Latvijas universitātē, ķīmijas fakultātē, 1928.g. Inženieŗa ķīmiķa gradu ieguvis 1934.g. Pēc obligātā kaŗa dienesta nodibinājis pats savu uzņēmumu, kuŗu vadījis līdz 1944.g., kad izceļojis uz Vāciju, kur dzīvojis Fišbachas nometnē. Savienotajās valstīs ieceļojis 1949.g., izturējis šeit attiecīgus pārbaudījumus un strādājis savā profesijā lielajā Amway produktu uzņēmumā. Pensionējies 1978.g.

Jau dzimtenē bijis rosīgs starptautisko attiecību veidošanā, sastāvot Poļu un latviešu tuvināšanās biedrībā, Čechoslovaku draugu biedrībā, kuŗas dibināšanā viņš piedalījies, u.c. Bija korporācijas Patria filistrs, būdams tajā arī amatos, un darbojās vairākās vietējās organizācijās. Nelaikim veltīts piemiņas dievkalpojums notika 15. jūnijā latviešu ev. lut. baznīcā, ko vadīja māc. J. Mednis. Pie aizgājēja šķirsta stāvēja korporācijas Patria un vietējās Korporāciju kopas goda sardze.

Ēriku Strožu guldīja zemes klēpī Kalvarijas kalna kapsētā, ģimenes kapu nodalījumā. Kapos atvadījās un ziedus nolika: no korporācijas Patria Mičigenas kopas — U. Grīnbergs, no Korporāciju kopas Grand Rapidos — V. Judovics, no Pensionāru biedrības — H. Vungs, no Latviešu biedrības — B. Maine un no draudzes — J. Siliņš.

Par mūžībā aizgājušo sēro dzīvesbiedre, meita ar ģimeni un citi tuvinieki, radi un draugi, gan dzimtenē, gan svešumā. **V. Z.**

GAŖEZERS

● Gaŗezerā Līgo svētkus šogad svinēja 20. jūnijā. Jau no paša rīta gan jaunāki, gan vecāki sportisti skrēja apkārt Gaŗezeram. Daiļamatnieki pa to laiku bija iekārtojuši savu darbu skati — tirdziņu V.Treimaņa zālē.

Kronvalda zālē bija pulcējušies apkārtējo koŗu dziedātāji, lai sadziedātos Gaŗezera dziesmu dienām, kas notiks no 14. līdz 16. augustam. Tajā pašā laikā notika arī DV ASV valdes sēde.

Līgo svētki gan bija kā parasti Dziesmu lejā, bet lietus dēļ rīkotāji tos pārcēla uz Kronvalda zāli.

Latvijas ciema iemītnieki zālē ieradās kopējā gājienā, līgodami. Vairākas tautas dejas nodejoja Klīvlandes Pastalnieki. Par deju mūziku skaņu lentēs gādāja V. Kalniņš.

Dzintaros bija sapulcējušies vairāki simti dažāda vecuma jauniešu un tur dziesmas skanēja līdz pat rīta ausmai.

V. J.

unkalnietis

ttiecību veido-
Poļu un lat-
nās biedrībā,
draugu biedrī-
šanā viņš pie-
a korporācijas
būdams tajā
darbojās vai-
organizācijās.
piemiņas diev-
ika 15. jūnijā
baznīcā, ko
Mednis. Pie
stāvēja korpo-
n vietējās Kor-
goda sardze.

guldīja zemes
kalna kapsē-
u nodalījumā.
un ziedus no-
rācijas Patria
s — U. Grīn-
orāciju kopas
— V. Judovics,
biedrības —
Latviešu bied-
ne un no drau-

aizgājušo sēro
eitā ar ģimeni
radi un drau-
gan svešumā.
V. Z.

ZERS

go svētkus šo-
jūnijā. Jau no
unāki, gan ve-
skrēja apkārt
iļamatnieki pa
kārtojuši savu
irdziņu V. Trei-

ālē bija pulcē-
koŗu dziedā-
dātos Gaŗezera
m, kas notiks
augustam. Ta-
notika arī DV
e.
an bija kā pa-
ejā, bet lietus
s pārcēla uz

ma iemītnieki
ējā gājienā, lī-
as tautas dejas
andes Pastal-
mūziku ska-
V. Kalniņš.
a sapulcējušies
ažāda vecuma
dziesmas ska-
ausmai.
V. J.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel 465-5225
Svētdienās iepriekš sazinoties pa tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIEŠIEM
sākot ar 1987. gada 29. jūniju
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 21.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 21.00.
Trešdienās slēgts.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 23.00.

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
(416) 863-1166
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
● Izjusti personīgi pakalpojumi
● Pastāvīga kapella
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

DR. ROBERTS U. VAGNERS, O.D.
OPTOMETRIST
3439 YONGE STREET
TORONTO, ONTARIO M4N 2N1
TELEPHONE
(416) 485-5233

R. S. KANE Ltd.
APBĒDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

Vecākais latviešu puķu veikals
Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Grāmatas dāvanām

A. Silgailis — Latvian Legion	$25.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking	$12.00
Latvju Enciklopēdija 1	$48.00
Latvju Enciklopēdija 2	$52.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas	$12.00
H. Biezais — Saki tā, kā tas ir	$16.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums	$ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti	$ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis	$ 6.60
Garīgs apskats II	$15.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares	$27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām	$12.00
Latviešu lietiskā daiļdare	$20.00
I. Gubiņa — Uz akmeņa stāvēdams	$18.00
L. Bērziņa — Jaunības atblāzmā	$16.00
A. Alksnis — Panaceja un viņas mācekļi	$18.00
A. Eglītis — Svešais cirvis cērt un cērt	$ 9.00
A. Kraujiete — Spoguli, spoguli, atklājies, dzejas	$14.00
M. Zichmanis — Brāļi Zēbergi	$14.00
Latvijas dzirnavas	$39.00
Dainu izlase — Ozols	$12.00
E. Grīslis — Uz ērgļa spārniem	$19.00
O. Perro — Vēstures veidotāji	$20.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm	$24.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns	$12.00
Laiks, telpa, ļaudis IV daļa	40.00
K. Osis — Uz utopiju tilta	$13.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs	$12.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
Latvija — sienas kartes	$12.50
O. Perro — Holmas cietoksnis (trešais izd.)	$20.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm	$12.50

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd., iesk., no pl. 12.00 līdz pl. 18.00
Slēgta sestdienās no 15. jūnija līdz 15. septembrim.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.
Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai no pl. 15.00-20.00
Slēgta sestdienās no 15. jūnija līdz 15. septembrim.

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

GRUPU LIDOJUMI UZ RĪGU 1987.G.
APMEŠANĀS RĪGAS JAUNAJĀ VIESNĪCĀ „*LATVIJA*"
VISS IESKAITĪTS — VIA HELSINKI un TALLINA
VISĀM GRUPĀM 12 vai 13 DIENAS RĪGĀ

1) No 21.aug.—5.sept.	Can. $2200.00	13 dienas Rīgā
2) No 4.—19. sept.	Can. $2200.00	13 dienas Rīgā

Pēc pieprasījuma varam izkārtot ilgāku uzturēšanos vēl kādā citā Rietumeiropas pilsētā.
Individuāli izkārtojams samazināts uzturēšanās laiks Rīgā.
Ja domājat aicināt radus ciemos šeit, vai vēlaties viesu vīzu, lai apciemojuma laikā Latvijā dzīvotu pie radiem, tagad ir īstais laiks sākt vajadzīgo dokumentu sagādi.

Visās tūrēs ieskaitīts: lidojums turp un atpakaļ, visi nodokļi, visur pirmās šķiras viesnīcas, visi transferi, ekskursijas visās vietās, maltītes, u.c.

Sīkāka informācija un rezervācijas:

ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT., M6R 2K9
Tel. (416) 531-3519
RUNĀJAM LATVISKI!

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

RM NSM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

5165 Yonge St., Willowdale, Ont. M2N 5P5
(Veikals atrodas pie North York Center — Yonge & Park Home krustojumā)
733-4515 733-4516

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
Piegāde Toronto, priekšpilsētās un visā pasaulē.
Akceptējam galvenās kreditkartes.
Auto novietošana veikala ēkas aizmugurē.
Pārdodam atsevišķus Latvija Amerikā numurus.
Inta Gugāns-Tauriņš

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905

Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Atjaunojiet abonementu LATVIJA AMERIKĀ
un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu
informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
☐ 6 mēnešiem " $24.00 " $24.00
☐ 3 mēnešiem " $14.00 " $14.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtami
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9.

Čikagas Kr. Barona skolas 37. izlaidums

Skolas izlaiduma akts bija sadalīts divi daļās. Pirmajā daļā bērnu dārzs, sagatavošanas klase un 5 pirmās pamatskolas klases. To atklāja un vadīja skolotāja Z. Velkme. Priekšnesumus ievadīja 5. kl. skoln. A. Kūlānes vijoles solo D. Kūlānes klavieru pavadījumā. Skolas pārzine Dr. Michele sveica izlaiduma akta dalībniekus un viesus. Viņa pateicās skolotājiem un vecāku padomei. Bērnu dārza un sagatavošanas klašu kopkoris dziedāja Āvu āvu baltas kājas. Deklamēja 4. kl. skoln. P. Reinfelds, 4. līdz 7. pamatskolas klašu kopkoris dziedāja tautasdziesmas. Diplomus izsniedza bērnu dārzam audzinātāja D. Kīna. Liecības izsniedza sagatavošanas kl. skolotāja Z. Velkme. 1. kl. skol. L. Aistare, 2. kl. skol. R. Veitmane, 3. kl. skol. R. Kupce, 4. kl. skol. A. Indāne, 5. kl. skol. A. Rēveliņa. Visu klašu skolēni pārcelti nākošās klasēs. Dziesmas sagatavojusi L. Anšmite, klavieru pavadījumus L. Anšmite un D. Kina.

Izlaiduma akta otru daļu stundu vēlāk ievadīja ar karogu ienešanu un mūsu himnas nodziedāšanu. Aktu atklāja skolas pārzine Dr. Michele. 37. māc. gadu Kr. Barona skolā šogad beiguši 13 pamatskolā un 11 vidusskolā. Laikā no 1963. g. līdz šai dienai skolu beiguši 429 skolēni — 285 pamatskolu un 144 vidusskolu.

Rudenī Kr. Barona skola būs pati savā īpašumā — līdzīpašniece Ciānas draudzei. Tas prasījis daudz pūļu, bet ir to vērts, jo laba dzīve nav iegūstama viegli un lēti, teica Dr. Michele.

Izsauca 15 sekmīgāko pamatskolu un vidusskolas skolēnu vārdus, kas piedalījušies ALA rīkotajās grāmatu lasīšanas sacensībās visu ASV latviešu skolu apmērā. 1. vietu 7. klasē ieguvusi I. Kalniņa — E. Feldmaņa stipendiju 1000 dol. Adv. J. Laivinieka gadskārtējo devumu piešķīra B. Franklinai.. Grāmatas Latvija red. V. Sīmanim ar dzīvesbiedri Ināru pateicās par lielo ziedojumu skolai. ,,Kopā ar palīgiem esam paveikuši šo ievērojamo darbu'', teica V. Sīmanis. Māc. A. Liepkalns apsveica 8. pamatskolas klases audzēkņus un izsniedza beigšanas apliecības.

Vidusskolas 4. kl. audzinātāja skol. A. Legzdiņa izsniedza apliecības savas klases audzēkņiem un priecājās par labo mācīšanos pēdējā daļā. ČLB priekšn. M. Erkmane pasniedza abzolventiem tradicionālo sudraba saktiņu ar vislabākiem novēlējumiem. Ciānas dr. pr-ks R. Griķis pasniedza absolventiem draudzes dāvanu — grāmatu. 8. kl. vecāku pārstāve A. Saleniece sveica beidzējus un pateicās skolotājiem un visiem, kas palīdzējuši skolas darbā, nododot aploksni. Vidusskolas absolventu vecāku pārstāvis I. Šmidchens pateicās visiem skolas labvēļiem un aicināja saglabāt piederības sajūtu pie latviešu tautas. Viņš priecātos, ja skolu beigušie nāktu par audzinātājiem skolā. Nodeva aploksni.

Skolēnu priekšnasumos piedalījās abas absolventu klases. 8. pamatskolas klases vārdā skolotājiem pateicās L. Kalniņa. Vidusskolas absolvents E. Blumbergs pateicās skolotājiem par pacietību un vecākiem par mīļumu.

Absolventu karogu nodeva vidusskolas 3. kl. pārstāvjiem, kas to apņēmās glabāt un cienīt kā mīļu tēvzemes brīvības simbolu. Skolas gaitām vienmēr sekojis līdz skolas žurnāls ,,Degpunkts'', kuŗa 29. numuru varēja redzēt aktā. Žurnāla redaktore skolotāja E. Lāce daudz pūļu veltījusi, lai tas pastāvētu. Mīļš paldies viņai. Kopdziesma ,,Par zemi, ko mīlam'' nobeidza Kr. Barona skolas 37. izlaiduma aktu. Aktā piedalījās kopā ar skolēniem tuvu pie 300 dalībnieku. Pēc tam visi bija aicināti piedalīties kopējā mielastā.

A. Zaube

Līgo svētki Sidrabenē

27. jūnijā, kad Sidrabene gatavojās svinēt Jāņus, visu sestdienas rītu un arī pēcpusdienā visapkārt Sidrabenei ducināja pērkons. Vēl ap pulksten trijiem pēcpusdienā bija ieradušies samērā maz apmeklētāju. Negaiss tomēr neskāra Sidrabeni un tuvojoties priekšnesumu laikam pa Sidrabenes iebrauktuves ceļu plūda auto mašinas straumēm. Malu malās pacēlās arī telšu pilsētiņas. Rīkotāji varēja būt apmierināti, jo kopējais apmeklētāju skaits sasniedza 1000. Ļoti daudz bija jaunatnes un bērnu.

Sidrabenes sabiedriskās ēkas zālē bija atkal iekārtota gleznotāja Valža Tetera gleznu izstāde, skaitā 25 ainavas. Izstāde bija labi apmeklēta un daļa darbu aizceļoja tautās.

Svētku programma brīvdabas skatuvē iesākās precīzi pulksten 7 vakarā un to atklāja Sidrabenes pārvaldes priekšsēdis Jānis Kūla.

Uzvedumā piedalījās Hamiltonas vanadžu un vanagu kori, dziedātāji no Toronto, deju kopas — Hamiltonas Vainadziņš un Mazais Vainadziņš.

Jāņu uzvedums dziesmās un dejās iesākās uz skatuves, bet nobeidzās pie ugunskura, iesaistot līgošanā apmeklētājus. Ļoti labi darbojās I. Ķipja iekārtotā skaņu sistema. Spēlēja Elektriskie burkāni un I. Ķipja deju mūzika. Tumsai iestājoties bija uguņošana, par kuŗu rūpējās Pauls Plīsis un Jānis Blūms, to finansēja Hans Plaude, Ilmārs Jankovskis, Jānis Korbs un Valentīns Apinis.

Ž. Zentiņš

RATAS OPTIC
Īgauņu uzņēmums.
219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
465-8648
Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15
- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows
534-2926
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mime
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6

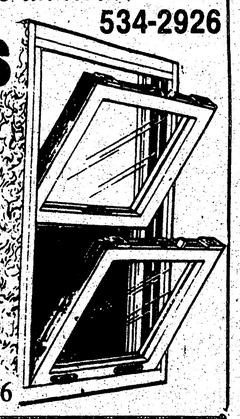

Valliju Meijeru, dz.Lasis
ar vīru Nikolaju un
Rolandu Rikertu
meklē
L. Grīnbergs,
tel. 416-438-5952.

Sidrabenē
pārdodama vasarnīca
Zvanīt E. Kalniņam:
darbā 475-6660 jeb
vakaros mājās 626-0127.

Romantika, kur tu esi?

Kas ir aeroplāns? Aeroplāns ir tāda mašīna ar spārniem, kas r r r rūkdama skrien pa gaisu. Kas ir automobilis? Automobilis arī ir tāda jocīga mašīna, bet us riteņiem, kas pate žigli skrien puk puk puk pa lielceļu bez zirgiem. Toreiz, kad šie divi daiki parādījās mūsu pusē un vēl citas jaukas lietas notika, tad bija romantika. Tagad vairs ne velna!

Visa Rīga bija ārā smilšu kalnos pie hipodroma augstās, ciešās dēļu sētas. Tauta sēdēja smiltīs, kam labāk pagadījās, tas zālītē, ēda, sūkāja saldskābas bonbonkas, laizīja saldējumu un gaidīja. Turīgais virsslānis, pilsētas tēvi un valdīšanas pārstāvji spīdīgās bleķa pogās, brauca ar fūrmaņiem vai privātos laķierētos ratos ar staltiem kučieriem priekšā uz bukas, pildīja hipodroma iekšpuses beņķus un glaunās ložas. Tur visu laiku misiņgrauzēji nepārtraukti rāva vaļā Zilo Donavu un citus jestrus mūzikas gabaliņus skatītāju sirds uztaisīšanai. Ārpusē liela kņada un putekļi. Šīkie knēveļi brēca, lielākie skraidīja apkārt, plēsās, bļaustījās, pinās lieliem pa kājām. Visādu gada gājuma pieaugušie un ģimenes tukšoja līdzi paņemtās pudeles un flacēja iekšā uzkožāmos.

Te jāpaskaidro, ka toreiz valdīja īsta demokrātija, jo stipro ūdeni varēja lietot katrā vietā un katrā laikā ar noteikumu, ja tik neaizkāra vai nepiesējās blakus esošiem pilsoņiem. Par to rūpējās pāris lieli tēviņi gaŗos pēlēkos formas mēteļos ar gaŗu zobenu makstī pie sāniem. Tos sauca par gardavojiem. Pēc vajadzības ar to zobenu uzšāva pa dibenu kā lieliem, tā maziem pēc sava stipruma gradācijas un pēc nopelniem. Pa to starpu netrūka dažādas krāsas un veida balonu pārdevēji un, saprotams, arī vairāki leijerkastnieki ar mazo mērkaķīti savā būrītī. Leijerkastes īpašnieki mēdza būt veci turku kaŗa varoņi ar koka stumbeni vienas kājas vietā. Par niecīgām kapeikām mērkaķītis izsniedza mazu zīmīti ar tikai labiem nākotnes pareģojumiem. Kā piedevu leijerkastnieks uzrāva ar kloķi populāro katordznieku peršu dikti žēlīgā meldiņā, kas vilka asaras ārā tikpat kā ar roku:

„Saule lec un saule noriet,
Tumšs ir manā cietumā..."

Kāds iemesls visai šai aprakstītai šļurai un lielai tautas sanākšanai? Avīzes nedēļu iepriekš vai vēl ilgāk rakstīja, pat rādot ar bildēm, ka ārzemēs jau aeroplāni skrienot pa gaisu un nu arī Rīgas hipodromā būšot tā brīnuma demonstrēšana tādā un tādā svētdienā. Kuŗš tad varēja neiet skatīties un tupēt mājās?

Gaidīšana bija ilga, bet ne gaŗlaicīga tai milzu barā. Kad nu beidzot sāka stipri rūkt, tad lielie un mazie visi saskrēja pie sētas, lai pa šķirbām vai ar nazi izgrieztiem caurumiem varētu labāk redzēt. Fūrmaņi sakāpa uz sava ratu bukām, tēvi cēla sīkos knēveļus sev uz pleciem, un kā nu kuŗais mācēja stiepties tam brīnumam pretī. Tā rūkšana, parkšķēšana un dūmošana vilkās diezgan ilgi, kamēr beidzot milzu putns atrāvās no zemes, pacēlās virs sētas un aplaida tādu nelielu līkumu apkārt hipodromam un atpakaļ zemē baigas kliegšanas un urrā saucienu pavadīts.

Bleķa putns, ko, jums patika? Man gan nē, pēc tam, kad viņš, pagāns tāds, dažus

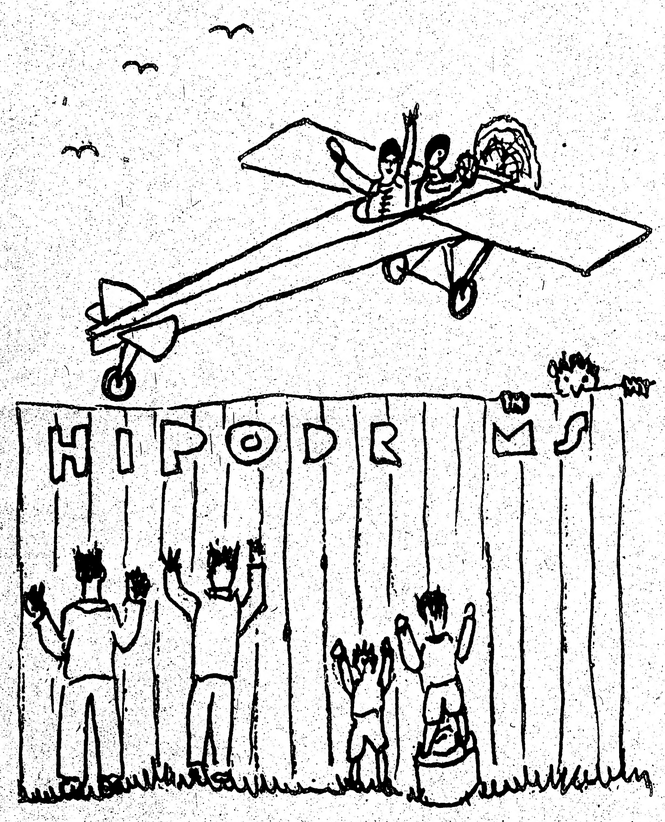

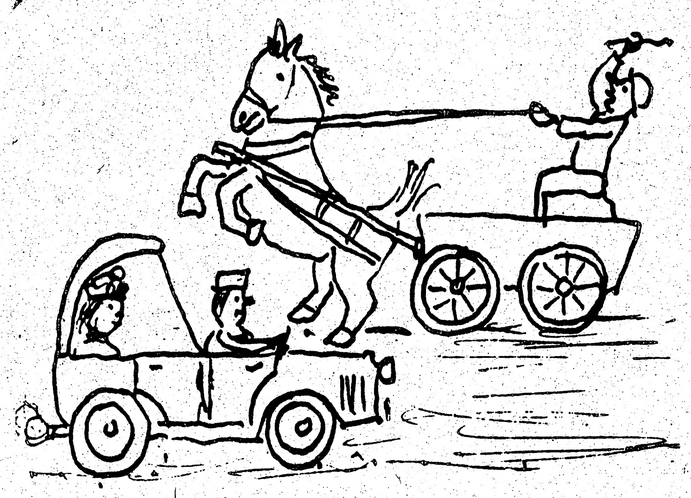

gadus vēlāk dēja sprāgstošas olas manai Rīgai uz galvas!

Tais laikos dzimtenē bija tāda paraža, ja gadījās kaut kas traks, nepierasts, jocīgs vai špāsīgs notikums, tad mēdza teikt: „Nu tā kā Amerikā.." Tomēr arī autiņš tika Amerikā izgudrots. Dzimtenē tas zvērs sāka lēnām parādīties un vēl pavisam reti ap 20. gadu. Līdz tam laikam un vēl diezgan ilgi pēc tam visa satiksme un transports dibinājās uz zirgiem, tramvajiem, ārpus pilsētas — bānīšiem. Atceros vēl diezgan vēlu, tikai ap 30. gadiem autiņš klusām sāka biežāk parādīties uz lauku ceļiem. Tur tas nebija tik vienkārši. Pilsētas fūrmaņu zirgi ātri pierada pie tā redzēšanas un nelabās smakas, bet uz laukiem lopiņi no tāda trokšņaina velna baidījās. Bērni vēl diezgan ilgi skrēja no mājām uz ceļmalu skatīties, kāds tas automobilis izskatās un kas ir tie, kas tur iekšā sēž. Ar zirgu savaldīšanu gāja grūtāk. Tika izgudrotas un laucinieki saviem tramīgiem zirgiem pie acīm katrā pusē pierīkoja tādas melnas klapītes, tā kā mazu logu slēgus. Tādā veidā lopiņš sāniski neko nevarēja redzēt kā tikai uz priekšu. Cik daudz tas paņēmiens līdzēja — nevaru apgalvot.

Ja saimnieks savu zirgu pazina kā nevaldāmu, tad, padzirdot autiņu nākam, viņš fiksi lēca no vāģa zemē, savu kamzoli vai fraķi nost no muguras un to zirgam uzmauca galvā, lai neko neredz. Pats nostājās pie galvas ar grožiem rokā, lēni plikšķināja pa kaklu un mierināja savu lopiņu: „Mierīgs, Mika, mierīgs, nebaidies!" kamēr autiņš smirdēdams aizskrēja gaŗām.

Pa retam gadījās joki, kad saimnieks pie sevis nosprieda, vai nu tik traki būs, un lēnām brauca autiņam pretim. Ja nu tas grāvis ceļmalā gadījās tāds seklāks un vāģis tāds stingrāks, tad zirgs ar saimnieku atradās kartupeļu vagā otrā pusē ceļam. Tādā reizē pietika ar lamāšanos vien uz to autiņu. Bet ja nu tas grāvis trāpījās dziļāks un vāģis vājāk būvēts, tad vajadzēja meklēt dīsteli, ko piesiet salauztā riteņa vietā, lai tad lēnām šļūcot pa ceļu pārvilktos mājās. Ja lamu vārdiem būtu dots fizisks spēks, tad tas maita autiņš toreiz būtu pagalam beigts, sašķīdis lupatu lupatās ar visu šoferi!

Tik daudz par tiem automobiļu sākumiem.

Mūsu dzimtenē tāpat laiku pa laikam kaut kur izcēlās ugunsgrēks kā pilsētās, tā uz laukiem. Kāds zibens, neuzmanība vai nolaidība, un deg. Par pilsētu ugunsdzēsējiem nav daudz ko stāstīt — viss pēc pēdējiem sasniegumiem tai arodā, un tā tie darbojās efektīgi. Augsta spiediena ūdensvadi visā pilsētā. Mājas nebija augstākas par 6 stāviem, jo tik augstu sniedzās trepes.

Uz laukiem, brālīt, tā dzēšana bija pavisam citāda. Nekādas lielas ūdens šļūtenes vai ūdensvadi, kur pieslēgties. Labi, ja rokas pumpji no mucām. Nekādas mašīnas ar algotiem pažarniekiem skaistās, spīdīgās misiņa ķiverēs. Viss dibināts un noorganizēts uz brīvprātīgiem pamatiem. Kaut kur pie pagasta valdes stāvēja rati ar lielu baļļu vai mucu, pilnu ar ūdeni. Visi ugunsdzēsēji, pašu pagasta ļaudis, gan izvēlēti labos spēka gados, lai varētu žigli skriet un dūšīgi dzēst, kad pienāk tā vajadzība. Citādi visi starplaikā tāpat ikdienišķi darbojās katrs savā saimniecībā vai kalpu iešanā. Kad nu pagasta skrīverim pienāca ziņa: „Deg tur un tur" tad tas pūta taurē, sita ar āmuru pa lemesi vai zvanīja tālākiem brīvprātīgiem. Tiem nu pienākums un uzdevums pamest katru darbu uz vietas, paķert kādu spaini un skriet vai braukt uz pagasta māju pēc ūdens mucas. Tā ar viens lukns puisis pameta zirgu un arklu iesāktās vagas galā un vicoja prom uz pirti pēc spaiņa. Ak tu pārsteigums, sagadīšanās, viena skaista meiča tai brīdī mazgāja savu Ādama kostīmu! Šeit nevajaga tūliņ lasītājiem laist vaļā samaitāto fantaziju, jo nekas slikts nenotika. Abiem pārsteigtiem mute pavērās plaši vaļā, un tas viss. Puisis pārsteigumā iekliedzās: „Deg", paķēra pāris spaiņus un atkal pa durvīm laukā. Meiča klusi aizvēra muti, jo nebija vairs neviena uz ko iebļauties: „Nekauņa"

Ar to pašu dzēšanu kā bija, tā bija tai laikos tai apstākļos. Tā lielā sakārtošanās un tā aizskriešana vai aizbraukšana uz nelaimes vietu ņēma laiku, un uguns vis negaidīja. Ja vairs nevarēja glābt uguns cēloņa vietu, tad ūdens spaiņu runda pasargāja tuvāk stāvošās ēkas. Saprotams, pašu ļaudis uz vietas un visi citi palīgi darīja ko varēja, kas tai laikā bija iespējams darīt ar toreizējiem paņēmieniem un līdzekļiem pie rokas.

Nobeidzot šo mierlaika „romānu", vēl mazliet jāpiemetina par to modi uzņemt uz krūts. Tā arī šķaitās romantika, un kāda vēl! Tā pazīstama no senseniem laikiem, līdzko vēsture un archeoloģija sāka vispār kaut ko zināt par pašu cilvēku vai kādu mistisku Homo, cilvēka priekšteci.

Stāsta laiks īsi pirms pirmā pasaules kaŗa Rīgā.

Atceros, kā paps smiedamies stāstīja, ka šņaba bodēm nemaz izkārtnes neesot vajadzīgas, lai varētu tās atrast. Ejot pa ielu, vajagot tikai lūkoties, kur veikala durvīm abās pusēs sienas apmetums noberzts ar sarkanu un zaļu laku. Tai laikā visām pudelēm bija īsti korķi. Vīna pudeles vēl dabūja virsū svina papīra cepurītes, bet žņaba pudeles — laku. Laikam lai neizgarotu, vai nezaudētu gradus. Puspudelīte no kortelīša, populārais mēriņš, saucās žuļiks, kas bija tas mazākais un vainīgais pie tās sienas krāsošanas. Pirmdiena saucās zilā mandaga, šņabdeguniem paģiras, galva sāp, dūša šķidra, jāiet uz monopolu pāc zālēm. Kā žuliku nopirka, tā tūlīt pa durvīm ārā, pret sienu noberzēja laku, stiprs plaukstas sitiens pa žulika dibenu izspēra korķi ārā un tad — kluk, kluk — pudelīte tukša. Tā toreiz cars, šodien sarkanais vaņka mēģināja mūs apdzirdīt.

Ar cienību un paša bildēm zīmējas:

Eduards Tiltiņš

Jaunieši strādā LNAK birojā

LNAK valdes sēdē 29. jūnijā Latviešu Namā priekšsēža T. Kronberga vadībā ar klusuma brīdi pieminēja mūžībā aizsaukto Jāni Pētersonu un LNAK Valdes locekli Moniku Jonāni.

Sēdes gaitā nolasīja J. Mieriņa piesūtīto ieteikumu par valdes sastāvu. A. Šterns savā vēstulē ziņoja par revīzijas komisijas sastāvu, kuŗā darbosies priekšsēdis V. Miklašēvics, sekretārs A. Šterns, loceklis O. Ieviņš. J. Mežaks ar rakstu ziņoja PBLA Kultūras fonda locekļiem Kanadā,ka Humānitāro un Sociālo zinātņu nozarē darbosies I. Kalniņa un J. Dreifelds. Vienā nozarē referenta jautājums paliek atklāts, bet pārējās nozarēs paliek līdzšinējie darbinieki.

LNAK pārstāvji Niagarā — J. Šteinbachs un Vankuverā A. Pūpols.

Dr. L. Lukss ziņoja par politiskās nozares darbību sakarā ar 14. jūnija deportācijām un tiesneša Dešēna izmeklēšanām.

Lai iekļūtu vispasaules ziņu dienestā, politiskā nozare iestājusies Canada News Wire sabiedrībā.

LNAK Centra birojā pilnu laiku strādā Andris Miķelsons, sevišķam uzdevumam Silvija Tint, bet daļēju darba laiku — Nora Luksa. Bezalgas padomdevēja biroja darbā ir Līga Miķelsone.

Pārrunājot gaidāmo Ave Sol koŗa viesošanos Toronto, atzina tā kā koris uzstājas ar izsijātu dziedātāju sastāvu zem okupācijas varas karoga, pārstāv okupācijas varu un neuzstājas ar brīvi izmeklētu programmu, nolēma koncertu neapmeklēt.

I. Purva ziņoja, ka Kultūras dienu atlikums nodots LNAK kasierim. Pārrunājot pat latviešu kultūras jaunradi, kultūras padome lūdza rezervēt 2.000.- dol., paredzētās drāmas darbu sacensības godalgām. Pārrunas izraisīja I. Purvas ziņojums par 18. novembŗa svinību nozīmi un rīcības komitejas daļu tajās. Ja latviešu sabiedrības locekļu starpā ir vērojamas zināmas disonances, tad LNAK un tās pārzināto komiteju sastāvā ir jāvalda nacionālai vienprātībai — tāds bija visu valdes locekļu atzinums. 18. novembŗa rīcības komitejā no LNAK darbosies K. Zariņa un A. Budrēvics, pēdējais pārņems šīs komitejas vadību ar 1988. gadu. Pēdējos gados LNAK kasē no 18. novembŗa sarīkojuma atlikuma kopsumā iemaksāts vairāk nekā 5.000.- dol.

Valde piešķīra speciālam gadījumam politiskā darbā 500.- dol., Jaunatnes dziesmu svētkiem 500.- dol., Mūzikas nometnei 1.000.- dol., kā arī pārrunāja pieteiktos kandidātus. Tautas balvai. ...Ons

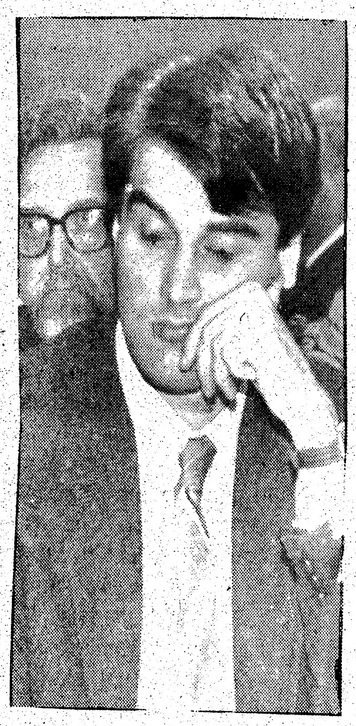

Jaunpieņemtais LNAK darbvedis Andris Miķelsons.

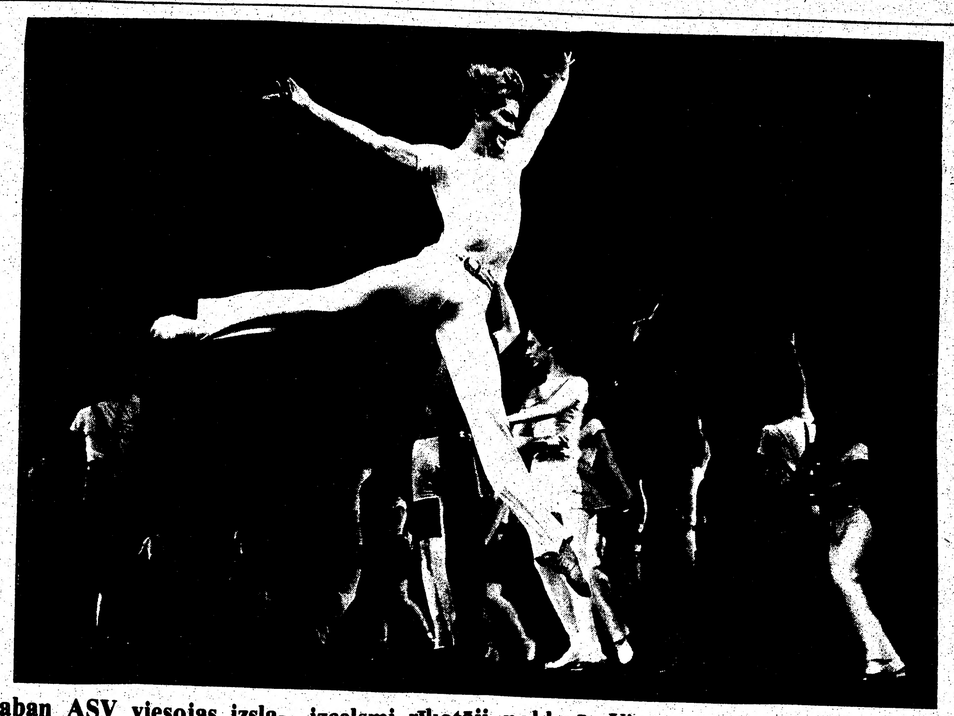

Patlaban ASV viesojas izslavētais Maskavas Bolšoi balets. Vienā no galvenām lomām ir jaunās paaudzes dejotājs Andris Liepa, kuŗa latviešu izcelsmi rīkotāji noklusē. Visās lielākās pilsētās, kur notiek Maskavas baleta izrādes, žīdu studentu demonstranti un pretkomūnistu organizācijas ar plakātiem pie teātŗiem protestē pret šī Maskavas ansambļa uzstašanos, jo Pad. sav. cilvēku tiesības liegtas miljoniem iedzīvotāju.

LBF ieguvis nodokļu atlaidi

Latvijas Brīvības Fonds ir saņēmis ASV nodokļu pārvaldes paziņojumu, ka LBF darbība atzīta par tādu, kas atbilst ASV nodokļu likuma 501(c) (3) panta prasībām. Līdz ar to dāvinājumi un ziedojumi fondam bauda nodokļu atlaides tiesības, sākot ar šī gada 30 martu. Tas nozīmē, ka nodokļu maksātājs ASV, aprēķinot 1987. gada federālos nodokļus, var ieskaitīt ziedojumu kategorijā fondam nodotās summas, tā attiecīgi samazinot savu nodokli. 500.- dolaru. Čeki rakstāmi uz

Ar saņemto nodokļu atlaidi ir izpildīts LBF padomes — PBLA valdes lēmums, ka arī fondam ir jāiegūst nodokļu atlaides statuss, līdzīgi, kā to pirms pieciem gadiem panāca Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība.

Šis izkārtojums var labvēlīgi ietekmēt LBF spraustā nākošā soļa — otra miljona dolāru sasniegšanu fonda pamatkapitālā. Tautieši ASV ir aicināti izmantot šo jauno izkārtojumu un pievienoties fonda dalībnieku saimei. Bet **arī Kanādā** lūdzu tautiešus atbalstīt fondu, lai iegūtu iecerētos līdzekļus, kas dos iespēju sasniegt fonda galveno mērķi — brīvības atgūšanu Latvijai.

Dalības maksa fondā ir ASV

Latvijas Brīvības Fonds, Ltd.
vārda un nosūtāmi fonda grāmatvedim Kanadā sekojoši:
Mr. Kārlis Tannis, 2770 Yonge St., Apt. 110, Toronto, Ont. M4N 2J3, Canada.

Pēdējā LBF pārvaldes sēdē š. g. 5. jūnijā fonda pārvalde ziņoja par pašreizējo dalībnieku skaitu, kas ir 2092, kā arī par financēm; — neaizskaŗamais kapitāls tuvojas 1,5 miljoni ASV dolariem. Sēdē šoreiz piedalījās arī fonda ieguldījumu padomnieks Antonijs Francis un fonda pārstāvis Staņislavs Dulevskis.

Valdis Kārklis
LBF pārvaldes priekšsēdis

Uzmanību!

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojums 12. un 19. jūlijā notiks pl. 14 Temple draudzes telpās

(Danforth & Donlands ielu rajonā — blakus Donlands pazemja pieturai). VISI MĪĻI AICINĀTI.

Ticīgo vajāšanas Lietuvā

Lietuviešu informācijas centrs Ņujorkā ziņo , ka bīskaps Stepanovičs noraidījis pārējo Lietuvas bīskapu lūgumu vadīt ticīgos 28. jūnijā svinīgajā mesā, atceroties Lietuvas 600 gadu kristietību. Šinī dātumā pāvests Jānis Pauls II vadīs mesu Romā. Stepanovičs 28. martā vēstulē archibīskapam Povilonim norāda iemeslus, kāpēc viņš to nevēlas darīt. Viņš nepiederot pie jubilejas plānošanas komisijas, viņš izsūtīts trimdā Žagarē kopš 1961. gada, viņam nav iespējas sazināties ar pārējiem šīs komitejas locekļiem un viņš nevēlas, ka šīs lielās svinības notiek mazajā Pēteŗa un Paula baznīcā Viļņā, bet vēlas to redzēt brīvā dabā kādā lielā stadionā. Pieņem, ka Stepanovičs ir pāvesta Jāņa Paula II slepeni ieceltais Lietuvas kardinālis.

Lietuvas informācijas centrs saņēmis sarakstu par Lietuvā publicētiem katoļu reliģiskiem izdevumiem. 43 gados valdība atļāvusi publicēt tikai 37 izdevumus, bet no tiem seši nemaz nav parādījušies. Tas nozīmē, ka gadā izdod mazāk par vienu grāmatu. Bez tam liela daļa no tiem iespiesti tikai ap 5000 eksemplāros, pāris 11.500, bet liturģiskā lūgšanu grāmata, vispārējā lūgšanu grāmata un katechisms nodrukāti pāri par 60.000 eksemplāros. Katoļu lūgšanu grāmata četros izdevumos iznākusi kopā 75.000 eksemplāros. Liela daļa no šiem izdevumiem domāti tikai garīdzniekiem. Bez tam izdotas arī reliģiskas kārtītes. Šinī sarakstā ieskaitīti arī izdevumi, kas atļauti iespiest pirms daudz gadiem, bet tie ir tikai cilvēku maldināšanai, jo nav domāti iespiešanai. Daļa no šiem izdevumiem ir plānas grāmatiņas. Tāpat ticīgiem nav pašiem savi laikraksti vai žurnāli, viņi nevar iespiest savus paziņojumus padomju varas izdevumos. Ja kāds mēģina pavairot katechismu vai citus reliģiskus izdevumus, to tiesā kā kriminālistu un nosūta uz cietumu nometnēm.

Angļu valodā iznācis Lietuvas katoļu baznīcas chronikas 71. numurs, kas Lietuvā parādījies 1986. gada 15. augustā, bet angļu valodā izdots tikai 1987. gada 12. maijā. Šeit 66 lappusēs iespiesti dažādi notikumi Lietuvas katoļa dzīvē, parasti gan ticīgo vai garīdznieku vajāšanas, saucot vārdā kā cietošos, tās čekistus un citus pratinātājus vai baznīcas pretiniekus. Pēc iespiestajiem rakstiem spriežot, čeka bijusi ļoti aktīva 1986. gada 22. maijā, kad apcietināti vai pratināti daudzi garīdznieki dažādās Lietuvas vietās. Chronikā ir aprakstītas ticīgo vajāšanas un cietumos ieslodzītie. Tur ir arī pilns teksts peticijai, kas sūtīta Gorbačovam līdz ar 127 garīdznieku parakstiem. Ievietotas arī citas petīcijas ar parakstītāju vārdiem. **V. Irbe**

ČIKAGA

● Visu Čikagas latviešu draudžu kopējs izbraukums notika Sv. Jāņa un Sv. Pāvila draudžu kopīpašumā Vuddeilē. Dievkalpojumā piedalījās: Baptistu draudzes māc. R. Andermanis, Ciānas draudzes māc. A. Pūliņa, Sv. Jāņa draudzes māc. A. Liepkalns un Sv. Pāvila draudzes māc. A. Rautenšilds. Spredikoja māc. A.Liepkalns. Pēc dievkalpojuma visi pulcējās skaistajā īpašumā, kur draudžu dāmas bija rūpējušās par cienastu pēc katra izvēles. Pastāvot jaukam laikam, kopējā izbraukumā bija ieradušies ap 200 draudžu locekļi, kuŗi pakavējās draudzīgās pārrunās par draudžu sadarbību, nacionālpolītiskiem un arī citiem jautājumiem. Šādi kopēji izbraukumi turpinās jau gadiem ilgi pašu latviešu īpašumā. Tie dod arī labu ienākumu,

Pensionāre meklē mazu dzīvokli vai dzīvokļa daļu High Park rajonā. Zvanīt 763-1988.

Lielais Kanadas laikraksts The Toronto Star pagājušā nedēļā rakstīja:

Testing Soviet reforms

For Lea Mariasin, who died of cancer this week in a Toronto hospital at the age of 61, freedom was short-lived, pain-wracked and bittersweet. It took 15 long years before the Latvian dissident was allowed to leave the Soviet Union; she died just four months after arriving in Canada.

Mariasin's death is a sad reminder that, amid all of Soviet leader Mikhail Gorbachev's talk of reform, freedom remains an illusion for many people seeking to emigrate to be with their families in Canada. There were, for example, 42 names on a list that was handed by External Affairs Minister Joe Clark to Soviet Foreign Minister Eduard Shevardnadzè last fall. While 22 of them have since been granted exit visas and have begun to arrive in Canada, 20 names remain on the list. Among them are: the wife and infant son of Toronto advertising agent Kirby Inwood; a 74-year-old woman wishing to join her son; and a woman in her 20s hoping to be reunited with her sister.

When Prime Minister Brian Mulroney goes to Moscow later this year — the trip is planned though the date is not yet set — he should take the list with him and remind his genial Soviet hosts that, when it comes to freedom, actions speak louder than words.